

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne ... 2015,

kterým se mění některé zákony v oblasti mezinárodní spolupráce při správě daní a zrušuje se zákon č. 330/2014 Sb., o výměně informací o finančních účtech se Spojenými státy americkými pro účely správy daní

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní

Čl. I

Zákon č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní a o změně dalších souvisejících zákonů, ve znění zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., se mění takto:

1. V poznámce pod čarou č. 1 se na konci textu doplňují slova „ve znění směrnice Rady 2014/107/EU“.

CELEX: 32014L0107

2. V § 8 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Správcem daně při automatické výměně informací oznamovaných finančními institucemi je Specializovaný finanční úřad.“

Dosavadní odstavce 2 a 3 se označují jako odstavce 3 a 4.

3. V části první hlavě III dílu 2 se nad § 13 vkládá označení oddílu 1, které včetně nadpisu zní:

„Oddíl 1

Automatická výměna informací podle druhů příjmu a majetku“.

4. V § 13 odst. 1 úvodní části ustanovení se slova „podle druhů příjmu nebo majetku“ zrušují.

CELEX: 32014L0107

5. V § 13 odst. 1 se na začátek písmene a) vkládají slova „podle druhů příjmu nebo majetku“.

CELEX: 32014L0107

6. V poznámce pod čarou č. 2 se na konci textu doplňují slova „, ve znění směrnice Rady 2014/107/EU“.

CELEX: 32014L0107

7. V § 13 odst. 6 se slova „anebo příjmu nebo majetku nepřesahujícího určitou částku“ zrušují.

CELEX: 32014L0107

8. V části první hlavě III dílu 2 se za oddíl 1 vkládají nové oddíly 2 a 3, které včetně nadpisů znějí:

„Oddíl 2

Automatická výměna informací oznamovaných finančními institucemi

Pododdíl 1

Obecná ustanovení

§ 13a

Úvodní ustanovení

Ústřední kontaktní orgán pravidelně poskytuje kontaktnímu místu jiného státu informace týkající se osob, na které se v jiném státě vztahují daňové povinnosti a o nichž jsou informace oznamovány finančními institucemi.

§ 13b

Pojmy

(1) Pokud je pojem použitý v tomto oddíle vymezen v případě automatické výměny informací

- a) s jiným členským státem v příloze č. 1 k tomuto zákonu, má vždy význam daný touto přílohou,
- b) se smluvním státem Úmluvy o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech v příloze č. 1 k tomuto zákonu, má význam daný touto přílohou, pokud mezi tímto smluvním státem a Českou republikou není použitelná dvoustranná mezinárodní smlouva upravující automatickou výměnu informací oznamovaných finančními institucemi,
- c) se smluvním státem v mezinárodní smlouvě, má význam daný touto mezinárodní smlouvou, i když je vymezen v tomto oddíle; pokud smlouva pojmy nevymezuje, má význam daný přílohou č. 1 k tomuto zákonu.

(2) Seznam smluvních států podle odstavce 1 písm. b) a c) zveřejní ministerstvo způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§ 13c

Oznamující česká finanční instituce

(1) Oznamující českou finanční institucí se rozumí finanční instituce v České republice neuvedená v odstavci 2.

(2) Neoznamující českou finanční institucí se rozumí

- a) finanční instituce v České republice, která je neoznamující finanční institucí podle článku B přílohy č. 1 k tomuto zákonu, nebo
- b) právní osoba nebo jednotka bez právní osobnosti, u níž je nízké riziko, že jejím prostřednictvím bude ohroženo správné zjištění a stanovení daně nebo zabezpečení její úhrady.

(3) Finanční institucí ve státě nebo jurisdikci se rozumí finanční instituce, která je

- a) rezidentem tohoto státu nebo jurisdikce, kromě jakékoliv její pobočky, která se nachází mimo území tohoto státu nebo jurisdikce, nebo
- b) pobočkou finanční instituce, která není rezidentem tohoto státu nebo jurisdikce, pokud se tato pobočka nachází v tomto státě nebo jurisdikci.

(4) Seznam neoznamujících českých finančních institucí podle odstavce 2 písm. b) stanoví ministerstvo vyhláškou a oznámí ho Evropské komisi. Ministerstvo Evropskou komisi uvědomí o změnách, k nimž v seznamu dojde.

§ 13d

Oznamovaný účet

(1) Oznamovaným účtem se rozumí finanční účet vedený oznamující českou finanční institucí držený oznamovanou osobou nebo pasivní nefinanční entitou, jejíž ovládající osoba je oznamovanou osobou, vyhledaný podle postupů náležité péče nebo jiných srovnatelných postupů stanovených v příloze č. 2 k tomuto zákonu.

(2) Ovládající osobou se rozumí v případě

- a) právní osoby skutečný majitel podle zákona upravujícího opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,
- b) svěřenského fondu zakladatel, svěřenský správce, osoba vykonávající dohled nad správou fondu, obmyšlený nebo jiná fyzická osoba mající nejvyšší faktickou kontrolu nad svěřenským fondem,
- c) jiné jednotky bez právní osobnosti než svěřenského fondu osoba v rovnocenném nebo obdobném postavení jako ovládající osoba svěřenského fondu.

(3) Pasivní nefinanční entitou se rozumí

- a) nefinanční entita, která není aktivní nefinanční entitou podle článku D přílohy č. 1 k tomuto zákonu, nebo
- b) investiční entita podle článku A bodu 4 písm. b) přílohy č. 1 k tomuto zákonu, která není finanční institucí v zúčastněném státě,

(4) Nefinanční entitou se rozumí právní osoba nebo jednotka bez právní osobnosti, která není finanční institucí.

(5) Pro účely automatické výměny informací s jiným státem se vyňatým účtem rozumí také účet, u něhož je nízké riziko, že jeho prostřednictvím bude ohroženo správné zjištění a stanovení daně nebo zabezpečení její úhrady a má velmi podobné znaky jako kterýkoliv z vyňatých účtů, uvedených v článku C bodu 17 písm. a) až f) přílohy č. 1 k tomuto zákonu.

(6) Seznam vyňatých účtů podle odstavce 5 stanoví ministerstvo vyhláškou a oznámí ho Evropské komisi. Ministerstvo Evropskou komisi uvědomí o změnách, k nimž v seznamu dojde.

§ 13e

Oznamovaná osoba

(1) Oznamovanou osobou se rozumí osoba ze zúčastněného státu, která není

- a) akciovou společností, jejíž akcie jsou pravidelně obchodovány na regulovaném trhu s cennými papíry,
- b) obchodní korporací, která je propojenou entitou akciové společnosti podle písmene a,
- c) vládní entitou,
- d) mezinárodní organizací,
- e) centrální bankou, nebo
- f) finanční institucí.

(2) Osobou ze zúčastněného státu se rozumí

- a) fyzická osoba, právnická osoba nebo jednotka bez právní osobnosti, která je rezidentem tohoto zúčastněného státu,
- b) jednotka bez právní osobnosti jiná než svěřenský fond, která není rezidentem žádného státu nebo jurisdikce, pokud v tomto zúčastněném státě má místo svého vedení, nebo
- c) pozůstalost po zůstaviteli, který byl rezidentem tohoto zúčastněného státu.

(3) Zúčastněným státem se rozumí

- a) jiný členský stát,
- b) smluvní stát, se kterým Česká republika uzavřela mezinárodní smlouvu, na jejímž základě lze s tímto státem automaticky vyměňovat informace oznamované finančními institucemi, nebo
- c) smluvní stát, se kterým Evropská unie uzavřela mezinárodní smlouvu, na jejímž základě lze vyměňovat informace oznamované finančními institucemi a který je uveden na seznamu zveřejněném Evropskou komisí.

(4) Rezidentem státu nebo jurisdikce se rozumí osoba nebo jednotka bez právní osobnosti, která podle právních předpisů tohoto státu nebo jurisdikce podléhá v tomto státě nebo jurisdikci zdanění z důvodu svého bydliště, stálého pobytu, sídla nebo místa vedení.

(5) Pro účely automatické výměny informací se Spojenými státy americkými se rozumí

- a) oznamovanou osobou specifikovaná americká osoba,
- b) rezidentem státu nebo jurisdikce rezident podle smlouvy mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmů a majetku.

(6) Seznam smluvních států podle odstavce 3 písm. b) oznámí ministerstvo Evropské komisi.

§ 13f

Procesní postavení finanční instituce

Oznamující česká finanční instituce a neoznamující česká finanční instituce mají pro účely tohoto zákona procesní postavení daňového subjektu.

§ 13g

Prověřování

(1) Oznamující česká finanční instituce prověřuje, zda v kalendářním roce vede oznamovaný účet.

(2) Oznamující česká finanční instituce používá při prověřování v případě

- a) jiného členského státu vždy postupy náležitě péče uvedené v příloze č. 2 k tomuto zákonu nebo přísnější postupy, jejichž použití tato příloha umožňuje,
- b) smluvního státu Úmluvy o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech postupy náležitě péče uvedené v příloze č. 2 k tomuto zákonu nebo přísnější postupy, jejichž použití tato příloha umožňuje, pokud mezi tímto smluvním státem a Českou republikou není použitelná mezinárodní smlouva upravující automatickou výměnu informací oznamovaných finančními institucemi,
- c) smluvního státu postupy náležitě péče podle mezinárodní smlouvy nebo jiné srovnatelné postupy, jejichž použití mezinárodní smlouva umožňuje; pokud smlouva postupy náležitě péče neobsahuje, použijí se postupy náležitě péče uvedené v příloze č. 2 k tomuto zákonu nebo přísnější postupy, jejichž použití tato příloha umožňuje.

(3) Oznamující česká finanční instituce oznámí použití jiných srovnatelných nebo přísnějších postupů podle odstavce 2 správci daně.

(4) Pro účely prověřování podle přílohy č. 2 k tomuto zákonu se vůči státu nebo jurisdikci, které byly zúčastněným státem ke dni 31. prosince 2015, rozhodným dnem rozumí 31. prosinec 2015; v ostatních případech se rozhodným dnem rozumí 31. prosinec roku, ve kterém se tento stát stane zúčastněným státem.

(5) Seznam rozhodných dnů podle odstavce 4 zveřejní ministerstvo způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§ 13h

Zjišťování

(1) Oznamující česká finanční instituce zjišťuje údaje o oznamovaném účtu za kalendářní rok.

(2) Oznamující česká finanční instituce postupuje při zjišťování obdobně jako při prověřování za použití postupů náležitě péče, jiných srovnatelných postupů nebo přísnějších postupů.

(3) Údaje se zjišťují o oznamovaném účtu, jehož majitelem je

- a) oznamovaná osoba,
- b) právní osoba nebo jednotka bez právní osobnosti, jejichž ovládající osoba je oznamovanou osobou.

(4) Zjišťovanými údaji o oznamovaném účtu jsou

- a) jméno nebo označení majitele účtu,
- b) datum a místo narození majitele účtu,
- c) adresa místa trvalého nebo jiného pobytu nebo adresa sídla majitele účtu a
- d) daňové identifikační číslo nebo jiné obdobné číslo majitele účtu používané pro daňové účely ve státě, kde je daňovým rezidentem, a kód tohoto státu.

(5) Údaje podle odstavce 4 se zjišťují i u ovládající osoby podle odstavce 3 písm. b).

§ 13i

Součinnost

(1) Majitel účtu poskytne oznamující české finanční instituci nebo neoznamující české finanční instituci potřebnou součinnost při prověřování a zjišťování.

(2) Součinnost podle odstavce 1 poskytne i ovládající osoba majitele účtu.

§ 13j

Uchovávání dokladů

Oznamující česká finanční instituce je povinna uchovávat doklady týkající se prověřování a zjišťování po dobu 10 let od konce kalendářního roku, za který jsou oznamované účty prověřovány a údaje o nich zjišťovány.

§ 13k

Oznámení

(1) Oznamující česká finanční instituce, která v kalendářním roce vede oznamovaný účet, podá správci daně oznámení, ve kterém uvede

- a) identifikační číslo, pokud jí bylo přiděleno v souladu s mezinárodní smlouvou,
- b) svůj název nebo označení, identifikační číslo osoby podle zákona upravujícího státní statistickou službu,
- c) údaje zjištěné o oznamovaném účtu,
- d) jednoznačný identifikátor oznamovaného účtu,
- e) zůstatek na oznamovaném účtu nebo hodnotu tohoto účtu ke konci kalendářního roku, nebo pokud byl v tomto období tento účet zrušen, informace o jeho zrušení; v případě pojistné smlouvy s kapitálovou hodnotou nebo smlouvy o pojištění důchodu také kapitálovou hodnotu nebo hodnotu odkupného,
- f) u schovatelského účtu
 - 1. celkovou hrubou výši úroku, celkovou hrubou výši dividend a celkovou hrubou výši jiných příjmů plynoucích z prostředků na tomto účtu vyplacených nebo připsaných na tento účet v průběhu kalendářního roku,
 - 2. celkové hrubé výnosy z prodeje nebo zpětného odkupu finančního majetku vyplacené nebo připsané na tento účet v průběhu kalendářního roku, kdy oznamující česká finanční instituce působila jako schovatelský správce, makléř, zmocněnec nebo jiný zástupce majitele tohoto účtu,
- g) u depozitního účtu celkovou hrubou výši úroku vyplaceného nebo připsaného na tento účet v průběhu kalendářního roku,

- h) u účtu neuvedeného v písmeni f) nebo g) celkovou hrubou částku vyplacenou nebo připsanou jeho majiteli v souvislosti s tímto účtem v průběhu kalendářního roku, kdy je oznamující česká finanční instituce zavázanou stranou nebo dlužníkem, včetně úhrnné částky zaplacené majiteli tohoto účtu za jakýkoli zpětný odkup v průběhu kalendářního roku,
- i) další údaje podle mezinárodní smlouvy nebo příloh k tomuto zákonu,
- j) prohlášení, že při prověřování řádně použila postupy náležité péče, jiné srovnatelné nebo přísnější postupy.

(2) Pokud z prověřování vyplyne, že oznamující česká finanční instituce v kalendářním roce nevede žádný oznamovaný účet, oznámí tuto skutečnost správci daně.

(3) Vykonává-li neoznamující česká finanční instituce, která je vládní entitou, mezinárodní organizací nebo Českou národní bankou, jako podnikatel činnost stejného druhu, jakou vykonávají finanční instituce, podává, pokud jde o toto podnikání, oznámení podle odstavce 1.

§ 13l

Lhůta pro podání oznámení

Oznámení se podává do 30. června kalendářního roku následujícího po kalendářním roce, za který je podáváno.

§ 13m

Způsob podání oznámení

(1) Oznámení se činí datovou zprávou

- a) podepsanou uznávaným elektronickým podpisem, nebo
- b) s ověřenou identitou podatele způsobem, kterým se lze přihlásit do jeho datové schránky.

(2) Formát a strukturu datové zprávy zveřejní správce daně způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§ 13n

Pokuty

(1) Správce daně může oznamující české finanční instituci nebo neoznamující české finanční instituci uložit pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy také, pokud poruší povinnost

- a) při prověřování,
- b) při zjišťování,
- c) uchovávat doklady týkající se prověřování a zjišťování,
- d) získat identifikační číslo,
- e) při informování nebo zveřejňování.

(2) Správce daně může oznamující české finanční instituci nebo neoznamující české finanční instituci uložit pořádkovou pokutu do 500 000 Kč, pokud poruší povinnost při oznamování.

§ 13o

Postup správce daně při předávání informací

Správce daně informace získané na základě podaného oznámení předá ústřednímu kontaktnímu orgánu.

§ 13p

Postup ústředního kontaktního orgánu při předávání informací

(1) Ústřední kontaktní orgán předá informace získané od správce daně kontaktnímu místu členského státu nebo kontaktnímu místu smluvního státu, s nímž je uzavřena mezinárodní smlouva použitelná pro automatickou výměnu informací oznamovaných finančními institucemi, do 30. září kalendářního roku následujícího po kalendářním roce, za který byly oznámeny.

(2) Seznam smluvních států podle odstavce 1 zveřejní ministerstvo způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Pododdíl 2

Zvláštní ustanovení o automatické výměně informací oznamovaných finančními institucemi se Spojenými státy americkými

§ 13q

Identifikační číslo

(1) Oznamující česká finanční instituce požádá kontaktní místo Spojených států amerických o přidělení identifikačního čísla.

(2) Neoznamující česká finanční instituce, která vede oznamovaný účet, požádá kontaktní místo Spojených států amerických o přidělení identifikačního čísla, pokud jí má být přiděleno podle mezinárodní smlouvy.

(3) Finanční instituce požádá o identifikační číslo tak, aby ho získala nejpozději do dne předcházejícího dni, ve kterém má podat správci daně oznámení.

(4) Finanční instituce oznámí identifikační číslo správci daně do 15 dnů ode dne jeho přidělení.

§ 13r

Neúčastníci se finanční instituce

(1) Oznamující česká finanční instituce dále prověřuje, zda v kalendářním roce vede účet, jehož majitelem je neúčastníci se finanční instituce.

(2) Oznamující česká finanční instituce, která v daném kalendářním roce vede účet, jehož majitelem je neúčastníci se finanční instituce, oznámí tuto skutečnost správci daně.

(3) Oznamující česká finanční instituce, která neúčastníci se finanční institucí poukáže nebo zprostředkuje platbu ze zdrojů na území Spojených států amerických,

- a) poskytne tomu, od koho tuto platbu obdržela, údaje nutné pro oznamování související s touto platbou a sražení daně Spojených států amerických podle mezinárodní smlouvy, nebo
- b) srazí částku odpovídající dani Spojených států amerických podle mezinárodní smlouvy, pokud je k tomu vůči tomuto státu zavázána, a zašle ji tomuto státu.

Oddíl 3

Společná ustanovení pro automatickou výměnu informací

§ 13s

Informování a zveřejňování

(1) Oznamující česká finanční instituce informuje oznamovanou osobu, která je fyzickou osobou, o tom, že o ní budou shromažďovány a předávány údaje, a to před učiněním prvního oznámení správci daně obsahující údaje o této osobě tak, aby tato osoba mohla uplatnit svá práva na ochranu osobních údajů.

(2) V případě narušení bezpečnosti týkající se údajů o oznamované osobě, které zřejmě bude mít dopad na ochranu osobních údajů nebo na soukromí oznamované osoby, ji o této skutečnosti informuje

- a) oznamující česká finanční instituce, pokud k narušení bezpečnosti došlo při zpracování údajů nebo jejich předání správci daně, nebo
- b) ústřední kontaktní orgán v ostatních případech.

(3) Oznamující česká finanční instituce oznámí narušení bezpečnosti podle odstavce 2 také ústřednímu kontaktnímu orgánu.

(4) Oznamující česká finanční instituce zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup nebo jiným vhodným způsobem, že uplatňuje

- a) postupy náležitě péče pro nové účty také na dříve existující účty,
- b) postupy náležitě péče pro účty s vysokou hodnotou také na účty s nižší hodnotou,
- c) postupy náležitě péče také pro dříve existující účty entit, jejichž hodnota k rozhodnému dni nepřevyšuje částku odpovídající 250 000 USD, nebo
- d) jiné srovnatelné nebo přísnější postupy podle mezinárodní smlouvy.

§ 13t

Postup ústředního kontaktního orgánu při přijímání informací

Ústřední kontaktní orgán přijímá a používá informace od kontaktního místa jiného státu.“

CELEX: 32014L0107

9. V § 25 odst. 6 se slova „na základě vzájemné dohody mezi orgány“ nahrazují slovy „formát stanovený vzájemnou dohodou orgánů“ a za slovo „států“ se vkládá slovo „, zejména“.
10. V § 29 odst. 1 se slova „Ústřední kontaktní orgán“ nahrazují slovem „Ministerstvo“, slova „kontaktním místem jiného státu“ se nahrazují slovy „jiným státem“ a na konci odstavce se doplňuje věta „Způsob provádění širší mezinárodní spolupráce dojedná ústřední kontaktní orgán s kontaktním místem jiného státu.“.
11. Doplnují se přílohy č. 1 a 2 k zákonu, které znějí:

„Příloha č. 1 k zákonu č. 164/2013 Sb.

Definice

A. Finanční instituce

1. Pojmem „finanční instituce“ se rozumí schovatelská instituce, depozitní instituce, investiční entita nebo specifikovaná pojišťovna.
2. Pojmem „schovatelská instituce“ se rozumí jakákoli entita, jejíž podstatnou část podnikání představuje držení finančního majetku na účet jiného. Entita drží finanční majetek na účet jiného jako podstatnou část svého podnikání tehdy, jestliže hrubý příjem této entity přičitatelný držení finančního majetku a poskytování souvisejících finančních služeb činí alespoň 20 % hrubého příjmu dané entity za kratší z těchto období: i) období 3 let končící 31. prosincem, nebo posledním dnem účetního období, které není kalendářním rokem, před rokem, v němž je proveden výpočet; nebo ii) období existence entity.
3. Pojmem „depozitní instituce“ se rozumí jakákoli entita, která přijímá vklady v rámci běžných bankovních služeb nebo podobného podnikání.
4. Pojmem „investiční entita“ se rozumí jakákoli entita,
 - a) která v rámci svého podnikání provádí primárně jednu nebo několik z níže uvedených činností nebo operací pro zákazníka nebo v jeho zastoupení:
 - i) obchodování s nástroji peněžního trhu (šeky, směnkami, vkladovými certifikáty, deriváty atd.), měnami, měnovými, úrokovými a indexovými nástroji, s převoditelnými cennými papíry nebo s komoditními futures,
 - ii) individuální nebo kolektivní správu portfolia, nebo
 - iii) jiné investování, správu nebo obhospodařování finančního majetku nebo peněžních prostředků v zastoupení jiných osob,
nebo

- b) jejíž hrubý příjem pochází primárně z investic, reinvestic nebo obchodování s finančním majetkem, pokud je entita řízena jinou entitou, jež je depozitní institucí, schovatelskou institucí, specifikovanou pojišťovnou nebo investiční entitou podle písmene a).

S entitou se nakládá jako s tou, která v rámci svého podnikání provádí primárně jednu nebo několik činností či operací uvedených v písmenu a), nebo jejíž hrubý příjem pochází primárně z investic, reinvestic nebo obchodování s finančním majetkem za účelem uvedeným v písmenu b), jestliže hrubý příjem entity pocházející z příslušné činnosti činí alespoň 50 % hrubého příjmu entity za kratší z těchto období: i) období 3 let končící 31. prosincem před rokem, v němž je proveden výpočet; nebo ii) období existence entity. Pojem „investiční entita“ se nevztahuje na entitu, která je aktivní nefinanční entitou, protože uvedená entita splňuje kterékoli z kritérií uvedených v článku D bodě 1 písm. d) až g).

Tento bod je třeba vykládat způsobem, který je v souladu s obdobným zněním uvedeným v definici „finanční instituce“ v doporučeních Finančního akčního výboru (Financial Action Task Force).

5. Pojem „finanční majetek“ zahrnuje cenné papíry nebo zaknihované cenné papíry, podíl společníka, komoditu, swap, pojistné smlouvy nebo smlouvy o pojištění důchodu nebo jakýkoli jiný podíl, včetně futures, forwardů či opcí, na cenných papírech nebo zaknihovaných cenných papírech, podílu společníka, komoditě, swapu, pojistné smlouvě nebo smlouvě o pojištění důchodu. Pojem „finanční majetek“ nezahrnuje přímý podíl na nemovitém majetku, který není vázán na dluh.
6. Pojmem „specifikovaná pojišťovna“ se rozumí jakákoli entita, která je pojišťovnou nebo holdingovou společností pojišťovny, jež uzavírá pojistnou smlouvu s kapitálovou hodnotou nebo smlouvu o pojištění důchodu nebo je povinna provádět platby týkající se takových smluv.
7. Pojmem „rezidentství finanční instituce“ se s ohledem na každou jurisdikci rozumí vztah finanční instituce k jurisdikci, kdy tato finanční instituce podléhá jejímu právu (tj. tato jurisdikce je oznamování ze strany finanční instituce schopna vynutit). Obecně platí, že je-li finanční instituce rezidentem pro daňové účely této jurisdikce, podléhá jejímu právu, a je tudíž finanční institucí této jurisdikce. V případě svěřenského fondu, který je finanční institucí, bez ohledu na to, zda je rezidentem pro daňové účely v dané jurisdikci, se má za to, že podléhá pravomoci dané jurisdikce, jsou-li jeden nebo několik jeho svěřenských správců rezidenty v této jurisdikci, s výjimkou případů, kdy svěřenský fond oznámí veškeré informace, které mají být podle tohoto zákona oznamovány ohledně oznamovaných účtů, jež vede, jinému členskému státu, protože je rezidentem pro daňové účely v tomto jiném členském státě. Jestliže však finanční instituce jiná než svěřenský fond není rezidentem pro daňové účely (například proto, že je považována za daňově transparentní entitu nebo se nachází v jurisdikci, kde není uplatňována daň z příjmů), má se za to, že podléhá pravomoci dané jurisdikce, a je tudíž finanční institucí této jurisdikce, pokud:
- a) je založena podle právních předpisů této jurisdikce,
- b) má vedení (včetně skutečného vedení) v této jurisdikci, nebo

c) podléhá finančnímu dohledu v této jurisdikci.

Je-li finanční instituce jiná než svěřenský fond vedle dané jurisdikce rezidentem jiného členského státu, podléhá povinnostem oznamování a náležitě péče v dané jurisdikci nebo v jiném členském státu, v němž finanční účet nebo účty vede.

B. Neoznamující finanční instituce

1. Pojmem „neoznamující finanční instituce“ se rozumí jakákoli finanční instituce, která je:

- a) vládní entitou, mezinárodní organizací nebo centrální bankou, a to s výjimkou případů, kdy se jedná o platby, které jsou odvozeny z pohledávky držené v souvislosti s podnikatelskou finanční činností stejného typu, jakou vykonávají specifikovaná pojišťovna, schovatelská instituce nebo depozitní instituce,
- b) důchodovým fondem se širokou účastí, důchodovým fondem s úzkou účastí, penzijním fondem vládní entity, mezinárodní organizace nebo centrální banky, nebo kvalifikovaným vydavatelem kreditních karet,
- c) jakoukoli jinou entitou, která je stanovena vyhláškou ministerstva, u níž je nízké riziko, že jejím prostřednictvím bude ohroženo správné zjištění a stanovení daně nebo zabezpečení její úhrady,
- d) vyňatým nástrojem kolektivního investování, nebo
- e) svěřenským fondem v rozsahu, v jakém je svěřenský správce svěřenského fondu oznamující českou finanční institucí a oznamuje všechny požadované informace o všech oznamovaných účtech svěřenského fondu.

2. Pojmem „vládní entita“ se rozumí vláda státu nebo jiné jurisdikce, jakýkoli dílčí územní celek státu nebo jiné jurisdikce, který pro vyloučení pochybností zahrnuje stát, kraj, okres nebo obec, nebo jakákoli agentura či zařízení zcela vlastněné státem nebo jinou jurisdikcí nebo kterákoli jedna či více výše uvedených možností (dále jen „vládní entita“). Tato kategorie se skládá z nedílných součástí, ovládaných entit a dílčích územních celků státu nebo jiné jurisdikce.

- a) „Nedílnou součástí“ státu nebo jiné jurisdikce se rozumí jakákoli osoba, organizace, agentura, úřad, fond, zařízení nebo jiný orgán bez ohledu na jeho označení, který představuje vládní orgán státu nebo jiné jurisdikce. Čisté příjmy vládního orgánu musí být připisovány na jeho vlastní účet nebo na jiné účty státu nebo jiné jurisdikce, přičemž žádná jejich část neplyne ve prospěch jakékoli soukromé osoby. Nedílnou součástí není žádná fyzická osoba, která je panovníkem, státním úředníkem nebo administrativním pracovníkem jednajícím jako soukromá osoba nebo ve svém osobním zájmu.
- b) „Ovládanou entitou“ se rozumí entita, která je formálně oddělena od státu nebo jiné jurisdikce nebo jinak představuje samostatnou právní entitu, a to za předpokladu, že:

- i) entita je přímo nebo prostřednictvím jedné nebo několika ovládaných entit zcela vlastněna a ovládána jednou nebo několika vládními entitami,
 - ii) čisté příjmy entity jsou připisovány na její vlastní účet nebo na účty jedné nebo více vládních entit, přičemž žádná jejich část neplyne ve prospěch jakékoli soukromé osoby a
 - iii) majetek entity po jejím zrušení přejde na jednu nebo více vládních entit.
- c) Příjem neplyne ve prospěch soukromých osob, jestliže jsou tyto osoby zamýšlenými příjemci v rámci vládního programu a činnosti programu jsou prováděny pro širokou veřejnost s ohledem na obecné blaho nebo souvisejí se správou určité fáze vlády. Bez ohledu na výše uvedené se však příjem považuje za příjem plynoucí ve prospěch soukromých osob, plyne-li z využívání vládní entity k provozování obchodního podnikání, například podnikání v oblasti obchodního bankovníctví, jsou-li v rámci tohoto podnikání poskytovány finanční služby soukromým osobám.
3. Pojmem „mezinárodní organizace“ se rozumí jakákoli mezinárodní organizace nebo jí zcela vlastněná agentura či zařízení. Tato kategorie zahrnuje jakoukoli mezivládní organizaci včetně nadnárodní organizace, i) která se skládá především z vlád, ii) která má se státem nebo jinou jurisdikcí uzavřenu platnou dohodu o svém sídle nebo obdobnou dohodu a iii) jejíž příjem neplyne ve prospěch soukromých osob.
4. Pojmem „centrální banka“ se rozumí instituce, která je ze zákona nebo z rozhodnutí vlády nejvyšším orgánem – jiným než samotnou vládou státu nebo jiné jurisdikce – vydávajícím nástroje určené pro oběh jako měna. Tato instituce může zahrnovat zařízení, které je od vlády příslušného státu odděleno, bez ohledu na to, zda je zcela nebo zčásti vlastněno daným státem.
5. Pojmem „důchodový fond se širokou účastí“ se rozumí fond zřízený pro poskytování důchodových dávek, dávek v případě pracovní neschopnosti a invalidity nebo plnění v případě smrti nebo jakékoli jejich kombinace oprávněným osobám, které jsou současnými nebo bývalými zaměstnanci, nebo osobami, které tito zaměstnanci určili, jednoho nebo více zaměstnavatelů náhradou za poskytované služby, a to za předpokladu, že fond:
- a) nemá ani jednu oprávněnou osobou s právem na více než 5 procent z majetku fondu,
 - b) podléhá regulaci ze strany vlády a správci daně poskytuje výkazy s informacemi a
 - c) splňuje alespoň jeden z těchto požadavků:
 - i) fond je vzhledem ke svému postavení důchodového nebo penzijního plánu obecně osvobozen od daně z příjmů z investování nebo podléhá odložené dani z příjmů či snížené dani,

- ii) fond získává alespoň 50 % svých celkových příspěvků, s výjimkou převodů majetku z jiných plánů podle bodů 5 až 7 tohoto článku nebo z důchodových a penzijních účtů podle článku C bodu 17 písm. a), od přispívajících zaměstnavatelů,
 - iii) rozdělování nebo čerpání prostředků z fondu je povoleno jen při vzniku specifikovaných událostí souvisejících s odchodem do důchodu, vznikem pracovní neschopnosti či invalidity nebo úmrtím (kromě převodu přidělů do jiných důchodových fondů podle bodů 5 až 7 tohoto článku nebo do důchodových a penzijních účtů podle článku C bodu 17 písm. a), nebo se na rozdělování nebo čerpání před těmito specifikovanými událostmi vztahují sankce, nebo
 - iv) příspěvky, jiné než určité povolené vyrovnávací příspěvky, od zaměstnanců do fondu jsou omezeny odkazem na příjem z výdělečné činnosti zaměstnance, nebo nesmějí ročně přesáhnout částku odpovídající 50 000 USD, při použití pravidel pro slučování účtů a převod měny podle oddílu VII článku C přílohy č. 2 k tomuto zákonu.
6. Pojmem „důchodový fond s úzkou účastí“ se rozumí fond zřízený pro poskytování důchodových dávek, dávek v případě pracovní neschopnosti a invalidity nebo plnění v případě smrti oprávněným osobám, které jsou současnými nebo bývalými zaměstnanci, nebo osobami, které tito zaměstnanci určili, jednoho nebo více zaměstnavatelů náhradou za poskytované služby, a to za předpokladu, že:
- a) fond má méně než 50 účastníků,
 - b) do fondu hradí příspěvky jeden nebo více zaměstnavatelů, kteří nejsou investičními entitami ani pasivními nefinančními entitami,
 - c) příspěvky zaměstnanců a zaměstnavatelů do fondu, jiné než převody majetku z důchodových a penzijních účtů podle článku C bodu 17 písm. a), jsou omezeny odkazem na příjem z výdělečné činnosti, respektive kompenzaci zaměstnance,
 - d) účastníci, kteří nejsou rezidenty státu nebo jiné jurisdikce, v němž je fond zřízen, nemají nárok na více než 20 % z majetku fondu a
 - e) fond podléhá regulaci ze strany vlády a příslušným orgánům finanční správy poskytuje výkazy s informacemi.
7. Pojmem „penzijní fond vládní entity, mezinárodní organizace nebo centrální banky“ se rozumí fond zřízený vládní entitou, mezinárodní organizací nebo centrální bankou pro poskytování důchodových dávek, dávek v případě pracovní neschopnosti a invalidity nebo plnění v případě smrti oprávněným osobám či účastníkům, kteří jsou současnými nebo bývalými zaměstnanci, nebo osobami, které tito zaměstnanci určili, nebo kteří nejsou současnými nebo bývalými zaměstnanci, jestliže dávky poskytované těmto oprávněným osobám či účastníkům jsou poskytovány náhradou za osobní služby vykonávané pro vládní entitu, mezinárodní organizaci nebo centrální banku.

8. Pojmem „kvalifikovaný vydavatel kreditních karet“ se rozumí finanční instituce splňující tyto požadavky:

- a) finanční instituce je finanční institucí výhradně proto, že je vydavatelem kreditních karet, který přijímá vklady jen tehdy, když zákazník provede úhradu převyšující splatný zůstatek na kartě a přeplatek mu není okamžitě vrácen a
- b) nejpozději od rozhodného dne finanční instituce zavede zásady a postupy buď k zamezení vzniku přeplatku zákazníka převyšujícího částku odpovídající 50 000 USD, nebo k zajištění toho, aby byl jakýkoli přeplatek zákazníka převyšující uvedenou částku zákazníkovi do 60 dnů vrácen, v obou případech při použití pravidel pro slučování účtů a převod měny uvedených v oddílu VII článku C přílohy č. 2 k tomuto zákonu. Pro tyto účely se přeplatkem zákazníka nerozumí aktivní zůstatky v rozsahu sporných poplatků, přeplatek však zahrnuje aktivní zůstatky vzniklé na základě vráceného zboží.

9. Pojmem „vyňatý nástroj kolektivního investování“ se rozumí investiční entita, která je regulována jako nástroj kolektivního investování, za předpokladu, že veškeré podíly v tomto nástroji kolektivního investování jsou v držení fyzických osob či entit, které nejsou oznamovanými osobami, s výjimkou pasivní nefinanční entity s ovládajícími osobami, které jsou oznamovanými osobami, nebo jejich prostřednictvím.

Investiční entita, která je regulována jako nástroj kolektivního investování, se kvalifikuje podle tohoto bodu jako vyňatý nástroj kolektivního investování i v případě, že tento nástroj kolektivního investování vydal listinné akcie na majitele, a to za předpokladu, že:

- a) nástroj kolektivního investování nevydal ani nevydá žádné listinné akcie na majitele po rozhodném dni,
- b) nástroj kolektivního investování všechny tyto akcie po jejich odevzdání stáhne,
- c) nástroj kolektivního investování provádí postupy náležité péče uvedené v oddílech II až VII přílohy č. 2 k tomuto zákonu a oznamuje všechny požadované informace o všech těchto akciích, když jsou tyto akcie předloženy k zpětnému odkupu nebo jinému proplacení a
- d) nástroj kolektivního investování má zavedeny zásady a postupy k zajištění, aby tyto akcie byly co nejdříve a v každém případě do 1. ledna 2018 odkoupeny nebo imobilizovány.

C. Finanční účet

1. Pojmem „finanční účet“ se rozumí účet vedený finanční institucí a zahrnuje depozitní účet, schovatelský účet a:

- a) v případě investiční entity jakoukoli majetkovou nebo dluhovou účast v této finanční instituci. Bez ohledu na výše uvedený pojem „finanční účet“ nezahrnuje majetkovou nebo dluhovou účast v entitě, která je investiční entitou pouze proto, že: i) poskytuje investiční poradenství zákazníkovi a jedná v jeho zastoupení nebo ii) obhospodařuje majetek pro zákazníka a jedná v jeho zastoupení za účelem

investování, obhospodařování nebo administrace finančního majetku uloženého jménem tohoto zákazníka u finanční instituce jiné, než je tato entita,

- b) v případě finanční instituce, která není uvedena v písmenu a), jakoukoli majetkovou nebo dluhovou účast v této finanční instituci, pokud byla tato třída účastí vytvořena s cílem vyhnout se oznamování a
- c) jakékoli pojistné smlouvy s kapitálovou hodnotou a jakékoli smlouvy o pojištění důchodu, uzavřené nebo vedené finanční institucí, mimo smlouvy se sjednaným pojistným plněním ve formě neinvestičního nepřevoditelného doživotního důchodu, který je vyplácen fyzické osobě ve formě penze nebo dávek pro případ pracovní neschopnosti a invalidity poskytovaných na základě vyňatého účtu.

Pojem „finanční účet“ nezahrnuje žádný účet, který je vyňatým účtem.

- 2. Pojem „depozitní účet“ zahrnuje jakýkoli podnikatelský, běžný, spořicí, termínový účet nebo penzijní (thrift) účet či účet, který je doložen vkladovým certifikátem, penzijním (thrift) certifikátem, investičním certifikátem, dluhovým certifikátem nebo jiným podobným nástrojem, vedený finanční institucí v rámci běžného poskytování bankovních služeb nebo podobného podnikání. Depozitní účet rovněž zahrnuje částku drženou pojišťovnou na základě smlouvy s garantovanou investicí nebo podobného ujednání, podle nichž se vyplácí nebo připisuje výnos z této částky.
- 3. Pojmem „schovatelský účet“ se rozumí účet, mimo pojistných smluv a smluv o pojištění důchodu, na němž je držen finanční majetek ve prospěch jiné osoby.
- 4. Pojmem „majetková účast“ se v případě osobní společnosti (partnership), která je finanční institucí, rozumí kapitálová účast nebo účast na výnosech z účasti v této osobní společnosti. V případě svěřenského fondu, který je finanční institucí, se majetkovou účastí rozumí účast držená jakoukoli osobou pokládanou za zakladatele nebo obmyšleného všech nebo části prostředků ve svěřenském fondu, nebo jakoukoli jinou fyzickou osobou mající nejvyšší faktickou kontrolu nad svěřenským fondem. Oznamovaná osoba je pokládána za obmyšleného svěřenského fondu, jestliže má tato oznamovaná osoba právo přímo nebo nepřímo (např. prostřednictvím zmocněnce) pobírat stanovený výnos nebo může přímo nebo nepřímo pobírat výnos ze svěřenského fondu podle volného uvážení.
- 5. Pojmem „pojistná smlouva“ se rozumí smlouva, jiná než smlouva o pojištění důchodu, kterou se pojistitel zavazuje vyplatit částku v případě vzniku specifikované pojistné události zahrnující smrt, nemoc, úraz, odpovědnost nebo škodu na majetku.
- 6. Pojmem „smlouva o pojištění důchodu“ se rozumí smlouva, kterou se pojistitel zavazuje vyplácet určitou částku po určité období, které je zcela nebo zčásti určeno podle předpokládané délky života jedné nebo více osob. Tento pojem rovněž zahrnuje smlouvu, která se považuje za smlouvu o pojištění důchodu podle právního předpisu nebo praxe státu

nebo jiné jurisdikce, kde byla smlouva uzavřena, a kterou se pojistitel zavazuje vyplácet určitou částku po dobu několika let.

7. Pojmem „pojistná smlouva s kapitálovou hodnotou“ se rozumí pojistná smlouva, jiná než zajišťovací smlouva uzavřená mezi dvěma pojišťovnami, která má kapitálovou hodnotu.
8. Pojmem „kapitálová hodnota“ se rozumí vyšší z těchto částek: i) částka, na kterou má nárok pojistník v případě odkupu nebo ukončení smlouvy, bez odečtení jakýchkoli poplatků za odkup nebo půjčky z kapitálové hodnoty, a ii) částka, kterou si pojistník může vypůjčit podle smlouvy. Bez ohledu na výše uvedené pojem „kapitálová hodnota“ nezahrnuje částku splatnou podle pojistné smlouvy:
 - a) výhradně v důsledku smrti fyzické osoby kryté smlouvou o životním pojištění,
 - b) jako plnění v případě újmy na zdraví nebo nemoci nebo jiné plnění, které kompenzuje ekonomickou ztrátu vyvolanou pojistnou událostí,
 - c) jako zpětnou úhradu dříve zaplaceného pojistného (minus náklady na pojištění bez ohledu na jejich skutečné uplatnění) pojistníkovi podle pojistné smlouvy, jiné než smlouvy o investičním životním pojištění nebo smlouvy o pojištění důchodu, z důvodu zrušení nebo ukončení smlouvy, snížení pojistného rizika v době účinnosti pojistné smlouvy nebo vyplývající z nového stanovení pojistného z důvodu opravy účetní nebo jiné podobné chyby,
 - d) jako dividendu pojistníka, mimo dividendu při ukončení pojištění, za předpokladu, že se dividenda vztahuje k pojistné smlouvě, ze které lze vyplatit pouze plnění podle písmene b), nebo
 - e) jako vrácení zálohy pojistného nebo splátky pojistného na pojistnou smlouvu, za kterou je pojistné hrazeno alespoň ročně, jestliže částka zálohy pojistného nebo splátky pojistného nepřevyšují následující roční pojistné splatné na základě této smlouvy.
9. Pojmem „dříve existující účet“ se rozumí:
 - a) finanční účet vedený oznamující českou finanční institucí k rozhodnému dni,
 - b) jakýkoli finanční účet majitele účtu bez ohledu na to, kdy byl tento finanční účet založen, jestliže:
 - i) daný majitel účtu má u oznamující české finanční instituce, nebo u propojené entity v České republice, jiný finanční účet, který je dříve existujícím účtem ve smyslu písmene a),
 - ii) pro účely splnění standardů požadavků znalosti podle oddílu VII článku A přílohy č. 2 k tomuto zákonu i pro účely zjišťování zůstatku či hodnoty kteréhokoli z finančních účtů při uplatňování jakékoli prahové hodnoty zachází oznamující česká finanční instituce, a případně propojená entita v České republice, s oběma uvedenými finančními účty i s jakýmkoli dalšími finančními účty daného majitele účtu, které jsou podle písmene

- b) považovány za dříve existující účty, jako s jediným finančním účtem,
- iii) v souvislosti s finančním účtem, na něž se vztahují postupy AML/KYC, je oznamující české finanční instituci povoleno tyto postupy u tohoto účtu vykonat spolehnutím se na postupy AML/KYC provedené pro dříve existující účet podle písmene a)
a
- iv) založení finančního účtu nevyžaduje, aby majitel účtu o sobě jako o zákazníkovi poskytl nové, doplňující nebo pozměněné informace jiné než pro účely tohoto zákona.
10. Pojmem „nový účet“ se rozumí finanční účet vedený oznamující českou finanční institucí a založený po rozhodném dni, není-li považován za dříve existující účet podle bodu 9 písm. b).
11. Pojmem „dříve existující účet fyzické osoby“ se rozumí dříve existující účet držený jednou nebo více fyzickými osobami.
12. Pojmem „nový účet fyzické osoby“ se rozumí nový účet držený jednou nebo více fyzickými osobami.
13. Pojmem „dříve existující účet entity“ se rozumí dříve existující účet držený jednou nebo více entitami.
14. Pojmem „účet s nižší hodnotou“ se rozumí dříve existující účet fyzické osoby s úhrnným zůstatkem nebo hodnotou, která k rozhodnému dni nepřevyšuje částku odpovídající 1 000 000 USD.
15. Pojmem „účet s vysokou hodnotou“ se rozumí dříve existující účet fyzické osoby s úhrnným zůstatkem nebo hodnotou, která k rozhodnému dni nebo k 31. prosinci jakéhokoli následujícího roku převyšuje částku odpovídající 1 000 000 USD.
16. Pojmem „nový účet entity“ se rozumí nový účet držený jednou nebo více entitami.
17. Pojmem „vyňatý účet“ se rozumí kterýkoli z následujících účtů:
- a) důchodový nebo penzijní účet, který splňuje následující požadavky:
- i) účet podléhá regulaci jako osobní důchodový účet nebo je součástí registrovaného nebo regulovaného důchodového či penzijního plánu, jehož cílem je vyplacení důchodových nebo penzijních dávek, včetně dávek v případě pracovní neschopnosti a invalidity nebo plnění v případě smrti,
- ii) účet je daňově zvýhodněn (tj. příspěvky na účet, které by jinak podléhaly zdanění, jsou odečitatelné nebo vyňaté z hrubého příjmu majitele účtu nebo zdaněny nižší sazbou, nebo je zdanění investičního příjmu z účtu odloženo či tento je zdaněn nižší sazbou),
- iii) je vyžadováno, aby správci daně byly oznamovány informace týkající se tohoto účtu,
- iv) výběry prostředků jsou podmíněny dosažením konkrétního důchodového věku, zdravotní nezpůsobilostí či smrtí, nebo se

na výběry provedené před vznikem těchto událostí vztahují sankce a

- v) bud': i) roční příspěvky jsou omezeny maximální částkou odpovídající 50 000 USD, nebo ii) je stanoven maximální celoživotní příspěvek na účet ve výši částky odpovídající 1 000 000 USD, v obou případech s uplatněním pravidel pro slučování účtů a převod měny podle oddílu VII článku C přílohy č. 2 k tomuto zákonu.

Finanční účet, který jinak splňuje požadavek odrážky v), splňuje tento požadavek i v případě, že na něj mohou být převedena aktiva nebo prostředky z jednoho nebo více finančních účtů, které splňují požadavky uvedené v písmenech a) nebo b), nebo z jednoho nebo více důchodových či penzijních fondů, které splňují požadavky uvedené v článku B v některém z bodů 5 až 7,

- b) účet, který splňuje následující požadavky:

- i) účet podléhá regulaci jako investiční nástroj určený pro jiné účely než pro důchodové spoření a je pravidelně obchodován na zavedeném trhu s cennými papíry nebo podléhá regulaci jako spořicí nástroj určený pro jiné účely než pro důchodové spoření,
- ii) účet je daňově zvýhodněn (tj. příspěvky na účet, které by jinak podléhaly zdanění, jsou odečitatelné nebo vyňaté z hrubého příjmu majitele účtu nebo zdaněny nižší sazbou, nebo je zdanění investičního příjmu z účtu odloženo či je tento účet zdaněn nižší sazbou),
- iii) výběry prostředků jsou podmíněny splněním určitých kritérií týkajících se účelu investičního nebo spořicího účtu (například poskytnutí prostředků na vzdělání nebo na zdravotní péči), nebo se na výběry provedené v případě nesplnění těchto kritérií vztahují sankce a
- iv) roční příspěvky jsou omezeny maximální částkou odpovídající 50 000 USD, s uplatněním pravidel pro slučování účtů a převod měny podle oddílu VII článku C přílohy č. 2 k tomuto zákonu.

Finanční účet, který jinak splňuje požadavek odrážky iv), splňuje tento požadavek i v případě, že na něj mohou být převedena aktiva nebo prostředky z jednoho nebo více finančních účtů, které splňují požadavky uvedené v písmenech a) nebo b), nebo z jednoho nebo více důchodových či penzijních fondů, které splňují požadavky uvedené v článku B v některém z bodů 5 až 7,

- c) smlouva o životním pojištění s pojistnou dobou, která uplyne předtím, než pojištěný dosáhne věku 90 let, a to za předpokladu, že smlouva splňuje tyto požadavky:

- i) běžné pojistné, které se v průběhu pojistné doby nesnižuje, je splatné minimálně jednou ročně během pojistné doby nebo do té doby, než pojištěný dosáhne věku 90 let, podle toho, která doba je kratší,

- ii) smlouva nemá žádnou kapitálovou hodnotu, kterou by mohla jakákoli osoba čerpat (výběrem, zápůjčkou či jinak) bez ukončení smlouvy,
- iii) částka, jiná než dávka v případě smrti, splatná po zrušení nebo ukončení smlouvy nemůže překročit úhrn zaplaceného pojistného s odečtením nákladů na krytí rizika úmrtí, nemoci a jiných nákladů, bez ohledu na jejich skutečný vznik, za dobu existence smlouvy a jakýchkoli částek vyplacených před zrušením nebo ukončením smlouvy a
- iv) smlouva není držena nabyvatelem za úplatu,
- d) účet, který je držen výhradně v pozůstalosti, jestliže dokumentace k tomuto účtu obsahuje kopii závěti zesnulého nebo úmrtního listu,
- e) účet zřízený v souvislosti s kteroukoli z níže uvedených skutečností:
 - i) se soudním příkazem nebo rozsudkem,
 - ii) s prodejem, výměnou nebo pronájmem nemovitého či osobního majetku za předpokladu, že účet splňuje tyto požadavky:
 - účet je financován výhradně platbou v hotovosti, peněžní zálohou, vkladem ve výši vhodné k zajištění povinnosti přímo související s transakcí nebo obdobnou platbou, nebo je financován z finančního majetku, který je uložen na účtu v souvislosti s prodejem, výměnou nebo pronájmem majetku,
 - účet je zřízen a využíván výhradně k zajištění povinnosti kupujícího uhradit kupní cenu za majetek, povinnosti prodávajícího uhradit jakýkoli podmíněný závazek nebo povinnosti pronajímatele či nájemce uhradit jakékoli škody v souvislosti s pronajatým majetkem podle nájemní smlouvy,
 - aktiva na účtu včetně příjmů z nich plynoucích budou vyplacena či jinak rozdělena ve prospěch kupujícího, prodávajícího, pronajímatele či nájemce (mimo jiné ke splnění povinnosti takové osoby) při prodeji, výměně nebo odevzdání majetku nebo při zrušení nájemní smlouvy,
 - účet není maržovým ani obdobným účtem zřízeným v souvislosti s prodejem nebo výměnou finančního majetku a
 - účet nesouvisí s účtem podle písmene f),
 - iii) s povinností finanční instituce poskytující zápůjčku zajištěnou nemovitým majetkem, aby odložila stranou část platby výhradně k pozdějšímu usnadnění úhrady daní nebo pojištění souvisejícího s nemovitým majetkem,
 - iv) s povinností finanční instituce výhradně usnadnit pozdější úhradu daní.
- f) depozitní účet, který splňuje následující požadavky:

- i) účet existuje výhradně proto, že zákazník provede úhradu převyšující splatný zůstatek na kreditní kartě nebo na jiném revolvingovém úvěrovém účtu a přeplatek mu není okamžitě vrácen a
- ii) nejpozději od rozhodného dne finanční instituce zavede zásady a postupy buď k zamezení vzniku přeplatku zákazníka převyšujícího částku odpovídající 50 000 USD, nebo k zajištění toho, aby byl jakýkoli přeplatek zákazníka převyšující uvedenou částku zákazníkovi do 60 dnů vrácen, v obou případech při použití pravidel pro převod měny stanovených v oddílu VII článku C přílohy č. 2 k tomuto zákonu. Pro tyto účely se přeplatkem zákazníka nerozumí aktivní zůstatky v rozsahu sporných poplatků, přeplatek však zahrnuje aktivní zůstatky vzniklé na základě vráceného zboží.

18. Finanční účet je „veden finanční institucí“,

- a) které jsou aktiva na účtu svěřena do úschovy, a to i finanční institucí, která pro majitele účtu v této instituci drží aktiva na makléřském účtu, pokud jde o schovatelský účet,
- b) která má povinnost provádět platby týkající se tohoto účtu, s výjimkou zástupce finanční instituce bez ohledu na to, zda tento je finanční institucí, pokud jde o depozitní účet,
- c) ve které finanční účet představuje jakoukoliv majetkovou nebo dluhovou účast, pokud jde o majetkovou nebo dluhovou účast,
- d) která má povinnost provádět platby týkající se dané smlouvy, pokud jde o pojistnou smlouvu s kapitálovou hodnotou nebo o smlouvu o pojištění důchodu.

D. Aktivní nefinanční entita

1. Pojmem „aktivní nefinanční entita“ se rozumí jakákoli nefinanční entita, která splňuje některé z těchto kritérií:

- a) méně než 50 % hrubého příjmu nefinanční entity za předchozí kalendářní rok je pasivním příjmem a méně než 50 % aktiv držených nefinanční entitou během předchozího kalendářního roku jsou aktiva, která vytvářejí pasivní příjmy nebo jsou za účelem jejich vytváření držena,
- b) akcie nefinanční entity jsou pravidelně obchodovány na zavedeném trhu cenných papírů nebo je nefinanční entita propojenou entitou s entitou, jejíž akcie jsou pravidelně obchodovány na zavedeném trhu cenných papírů,
- c) nefinanční entita je vládní entitou, mezinárodní organizací, centrální bankou nebo entitou zcela vlastněnou jednou nebo několika výše uvedenými entitami,
- d) všechny podstatné činnosti nefinanční entity spočívají v držení, všech nebo části, vlastnických akcií jedné nebo několika dceřiných společností, které se zabývají obchodem nebo podnikáním, které je jiné než podnikání finanční instituce, nebo v poskytování financování

a služeb takovým dceřiným společnostem, s tou výjimkou, že entita toto postavení nezíská, jestliže funguje, nebo se prezentuje, jako investiční fond, například jako soukromý akciový fond, rizikový kapitálový fond, fond zadlužených akvizičních struktur nebo některý investiční nástroj, jehož účelem je akvizice nebo financování společností a poté držení účastí v těchto společnostech ve formě kapitálových aktiv pro investiční účely,

- e) nefinanční entita ještě neprovozuje podnikání a nemá žádnou předcházející provozní historii, ale investuje kapitál do aktiv s úmyslem provozovat jinou činnost, než je činnost finanční instituce, za předpokladu, že není způsobilá pro tuto výjimku po datu, které je 24 měsíců po datu vzniku nefinanční entity,
- f) nefinanční entita v uplynulých pěti letech nebyla finanční institucí a probíhá likvidace jejího majetku nebo jeho reorganizace s cílem dále provádět nebo znovu začít činnost v podnikání, jiném než je podnikání finanční instituce,
- g) nefinanční entita se primárně zabývá finančními a zajišťovacími transakcemi s propojenými entitami, které nejsou finančními institucemi, nebo pro tyto entity a neposkytuje financování nebo zajišťovací služby jakékoli entitě, která není propojenou entitou, za předpokladu, že skupina jakýchkoli takových propojených entit se primárně zabývá jiným podnikáním, než je podnikání finanční instituce, nebo
- h) nefinanční entita splňuje všechny níže uvedené požadavky:
 - i) je zřízena a provozována ve svém státě nebo jiné jurisdikci, kde je rezidentem, výhradně pro náboženské, charitativní, vědecké, umělecké, kulturní, sportovní nebo vzdělávací účely; nebo je zřízena a provozována ve státě nebo jiné jurisdikci, kde je rezidentem, a je profesní organizací, obchodním spolkem, obchodní komorou, odborovou organizací, zemědělskou nebo zahradnickou organizací, občanským spolkem nebo organizací provozovanou výhradně za účelem podpory sociální péče,
 - ii) ve státě nebo jiné jurisdikci, kde je rezidentem, je osvobozena od daně z příjmů,
 - iii) nemá žádné akcionáře ani členy s vlastnickými nebo majetkovými účastmi na jeho příjmech nebo majetku,
 - iv) příslušné právní předpisy státu nebo jiné jurisdikce, kde je rezidentem, nefinanční entity nebo dokumenty o zřízení nefinanční entity nepovolují, aby jakékoli příjmy nebo majetek nefinanční entity byly rozděleny nebo využity ve prospěch soukromé osoby nebo necharitativní entity, s výjimkou provádění charitativních činností nefinanční entity nebo plateb přiměřené kompenzace za poskytnuté služby nebo plateb představujících přiměřenou tržní hodnotu majetku, který nefinanční entita zakoupila a

- v) příslušné právní předpisy státu nebo jiné jurisdikce, kde je nefinanční entita rezidentem, nebo dokumenty o zřízení nefinanční entity vyžadují, aby po likvidaci nebo zániku nefinanční entity byl všechen jeho majetek distribuován vládní entitě nebo jiné neziskové organizaci, nebo aby připadl vládě státu nebo jiné jurisdikce, kde je nefinanční entita rezidentem, nebo jakémukoli dílčímu územnímu celku takového státu.

E. Různé

1. Pojmem „majitel účtu“ se rozumí osoba, kterou finanční instituce, jež vede finanční účet, zaznamenává nebo označuje jako majitele finančního účtu. Osoba, která není finanční institucí a která drží finanční účet pro jinou osobu nebo v její prospěch jakožto zástupce, schovatelský správce, zmocněnec, osoba s podpisovým právem, investiční poradce nebo zprostředkovatel, není pro účely tohoto zákona považována za majitele účtu a za majitele účtu je považována daná jiná osoba. V případě pojistné smlouvy s kapitálovou hodnotou nebo smlouvy o pojištění důchodu je majitelem účtu jakákoli osoba, která je oprávněna nakládat s kapitálovou hodnotou nebo změnit osobu oprávněnou ze smlouvy. Jestliže není nikdo, kdo by mohl nakládat s kapitálovou hodnotou nebo změnit oprávněnou osobu, je majitelem účtu jakákoli osoba označená jako majitel ve smlouvě a jakákoli osoba s nárokem na výplatu plnění podle podmínek smlouvy. Po uplynutí pojistné doby podle pojistné smlouvy s kapitálovou hodnotou nebo smlouvy o pojištění důchodu se za majitele účtu pokládá každá osoba s nárokem na výplatu plnění podle smlouvy.
2. „Postupy AML/KYC“ se rozumí postupy náležité péče a kontroly zákazníka, které oznamující česká finanční instituce uplatňuje podle požadavků na opatření proti praní peněz nebo obdobných požadavků, které se na tuto oznamující českou finanční instituci vztahují.
3. Pojmem „entita“ se rozumí právnická osoba nebo jednotka bez právní osobnosti, například obchodní společnost, osobní společnost, svěřenský fond nebo nadace.
4. Entita je „propojenou entitou“ s jinou entitou, jestliže: i) jedna z těchto entit je ovládána druhou; ii) obě entity jsou ovládány společně; nebo iii) obě entity jsou investičními entitami podle článku A bodu 4 písm. b), mají společné vedení a toto vedení plní povinnosti náležité péče v těchto investičních entitách. Pojem „ovládání“ pro tyto účely zahrnuje přímé nebo nepřímé vlastnictví více než 50 % hlasů a podílu na entitě.
5. Zkratkou „DIČ“ se rozumí daňové identifikační číslo daňového poplatníka (nebo funkční ekvivalent tohoto daňového identifikačního čísla).
6. Pojem „listinné důkazy“ zahrnuje kterýkoli z těchto dokumentů:
 - a) potvrzení o rezidentství vydané oprávněným státním orgánem (např. vláda nebo její úřad nebo obec) státu nebo jiné jurisdikce, o němž příjemce platby prohlašuje, že je jeho rezidentem,
 - b) v případě fyzické osoby jakýkoli platný doklad totožnosti vydaný oprávněným státním orgánem (např. vláda nebo její úřad nebo

obec), ve kterém je uvedeno jméno fyzické osoby a který se běžně používá pro účely zjišťování totožnosti,

- c) v případě entity jakýkoli úřední dokument vydaný oprávněným státním orgánem (např. vláda nebo její úřad nebo obec), ve kterém je uvedeno jméno entity a buď adresa jeho hlavního sídla ve státě nebo jiné jurisdikci, o němž entita prohlašuje, že je jeho rezidentem, nebo stát nebo jiná jurisdikce, ve kterém byla entita založena nebo zřízena,
- d) jakýkoli zauditovaný finanční výkaz, úvěrovou zprávu třetí osoby, insolvenční návrh nebo zprávu regulatorního orgánu pro cenné papíry.

V souvislosti s dříve existujícím účtem entity mohou oznamující české finanční instituce použít jako listinný důkaz jakoukoli klasifikaci ve svých záznamech ohledně majitele účtu, která byla stanovena na základě standardizovaného odvětvového systému kódů, kterou oznamující česká finanční instituce zaznamenala v souladu se svou obvyklou podnikatelskou praxí pro účely postupů AML/KYC či jiné regulatorní účely, jiné než daňové, a kterou zavedla přede dnem určení finančního účtu jako dříve existujícího účtu, jestliže jí není známo nebo nemá důvod předpokládat, že je taková klasifikace nesprávná či nespolehlivá.

- 7. Pojmem „standardizovaný odvětvový systém kódů“ se rozumí systém kódů pro klasifikaci provozoven podle druhu podnikání, používaný pro jiné účely než daňové.

Pojmem „adresa hlavního sídla entity“ se rozumí místo, kde sídlí její skutečné vedení. Adresou hlavního sídla entity není adresa finanční instituce, u které má entita vedený účet, poštovní přihrádka ani adresa používaná pouze pro účely doručování, ledaže je taková adresa jedinou adresou, kterou entita používá, a je uvedena jako sídlo entity v jejích zřizovacích dokumentech. Adresou hlavního sídla entity rovněž není poskytnutá adresa, na které má být uschovávána veškerá pošta.

- 8. Pojmem „změna okolností“ se rozumí jakoukoliv změna, jež vede k doplnění informací týkajících se toho, zda je určitá osoba oznamovaná osobou nebo je jinak s tímto postavením této osoby v rozporu. Kromě toho změna okolností zahrnuje jakoukoli změnu či doplnění informací ohledně majitele účtu, včetně doplnění, nahrazení nebo jiné změny majitele účtu, nebo jakoukoli změnu či doplnění informací ohledně jakéhokoli účtu souvisejícího s takovým účtem, při použití pravidel pro slučování účtů podle oddílu VII článku C bodu 1 až 3 přílohy č. 2 k tomuto zákonu, jestliže má daná změna nebo doplnění informací vliv na postavení majitele účtu.

Pokud oznamující česká finanční instituce vychází z adresy bydliště podle oddílu III článku B bodu 1 přílohy č. 2 k tomuto zákonu a nastane změna okolností, na jejímž základě se oznamující finanční instituce dozví nebo má důvod předpokládat, že původní listinné důkazy, či jiné rovnocenné dokumenty, jsou nesprávné nebo nespolehlivé, musí do posledního dne příslušného kalendářního roku, nebo do 90 kalendářních dní od oznámení či zjištění dané změny okolností, podle toho, co nastane později, získat čestné prohlášení a nové listinné důkazy k určení toho, kde je majitel účtu

rezidentem pro daňové účely. Nemůže-li oznamující finanční instituce čestné prohlášení a nové listinné důkazy v uvedené lhůtě získat, musí provést vyhledávání v elektronických záznamech podle oddílu III článku B bodu 2 až 6 přílohy č. 2 k tomuto zákonu.

Pravidla oznamování a náležitá péče pro informování o finančních účtech

Oddíl I

Další požadavky na oznamování

- A. V oznamovaných informacích musí být uvedena měna jednotlivých relevantních částek.
- B. Bez ohledu na ustanovení o oznamování platí ve vztahu ke každému oznamovanému účtu, který je dříve existujícím účtem, že DIČ a datum narození nemusí být oznamovány, pokud takové DIČ nebo datum narození není v záznamech oznamující české finanční instituce. Nicméně oznamující česká finanční instituce je povinna vyvinout přiměřené úsilí, aby DIČ a datum narození týkající se dříve existujících účtů získala do konce druhého kalendářního roku následujícího po roce, v němž byly tyto dříve existující účty identifikovány jako oznamované účty.
- C. Bez ohledu na ustanovení o oznamování nepodléhá DIČ oznamovací povinnosti, pokud ho zúčastněný stát, kde je rezidentem, nevydal.
- D. Oznámení se nepodává za kalendářní rok, ve kterém nastal rozhodný den.

Oddíl II

Obecné požadavky na náležitou péči

- A. S účtem se zachází jako s oznamovaným účtem počínaje dnem, kdy je jako oznamovaný účet identifikován na základě postupů náležitá péče v oddílech II až VII, a není-li uvedeno jinak, údaje o oznamovaném účtu musí být každoročně oznámeny v kalendářním roce následujícím po roce, k němuž se vztahují.
- B. Zůstatek na účtu nebo hodnota účtu se stanoví k poslednímu dni kalendářního roku.
- C. Oznamující česká finanční instituce může uplatnit postupy náležitá péče pro nové účty také na dříve existující účty a postupy náležitá péče pro účty s vysokou hodnotou na účty s nižší hodnotou.

Oddíl III

Náležitá péče v případě dříve existujících účtů fyzických osob

- A. Úvod. Následující postupy se uplatňují za účelem vyhledání oznamovaných účtů mezi dříve existujícími účty fyzických osob.
- B. Účty s nižší hodnotou. V případě účtů s nižší hodnotou se uplatňují následující postupy.
 - 1. Adresa bydliště. Jestliže má oznamující česká finanční instituce záznamy o aktuální adrese bydliště majitele účtu – fyzické osoby založené na listinných důkazech, může při určování, zda má daného majitele účtu – fyzickou osobu považovat za oznamovanou osobu, s tímto majitelem účtu

– fyzickou osobou nakládat s jako s rezidentem pro daňové účely státu nebo jiné jurisdikce, k níž se adresa vztahuje.

2. Vyhledávání v elektronických záznamech. Jestliže oznamující česká finanční instituce nevychází z informace o aktuální adrese bydliště majitele účtu – fyzické osoby založené na listinných důkazech, jak je uvedeno v bodu 1, je oznamující česká finanční instituce povinna prověřit, zda data s možností elektronického vyhledávání uchovávaná oznamující českou finanční institucí obsahují jakékoli níže uvedené indicie, a musí použít ustanovení bodů 3 až 6:
 - a) identifikaci majitele účtu jako rezidenta zúčastněného státu,
 - b) aktuální adresu pro doručování nebo adresu bydliště, včetně poštovní přihrádky, v zúčastněném státě,
 - c) jedno nebo více telefonních čísel v zúčastněném státě a žádné telefonní číslo v České republice,
 - d) trvalé příkazy, jiné než k depozitnímu účtu, pro převod finančních prostředků na účet vedený v zúčastněném státě,
 - e) aktuálně platnou plnou moc nebo podpisové právo udělené osobě s adresou v zúčastněném státě nebo
 - f) instrukce pro úschovu pošty nebo adresa osoby přebírající poštu v zúčastněném státě, jestliže oznamující česká finanční instituce neeviduje jinou adresu majitele účtu.
3. Jestliže při elektronickém vyhledávání nejsou nalezeny žádné z indicií uvedených v bodu 2, nejsou nutná žádná další opatření, dokud nedojde ke změně okolností, která povede k jedné nebo několika indiciím souvisejícím s tímto účtem, nebo se účet nestane účtem s vysokou hodnotou.
4. Jestliže při elektronickém vyhledávání jsou nalezeny jakékoli z indicií uvedených v bodu 2 písm. a) až e) nebo nastane změna okolností, která povede k jedné nebo několika indiciím souvisejícím s tímto účtem, oznamující česká finanční instituce musí s majitelem účtu nakládat jako s rezidentem pro daňové účely každého zúčastněného státu, ve vztahu k němuž je indicie identifikována, pokud se nerozhodne pro použití bodu 6 a pro tento účet neplatí některá z výjimek stanovených v uvedeném bodě.
5. Jestliže je při elektronickém vyhledávání nalezena instrukce pro úschovu pošty nebo adresa osoby přebírající poštu a jestliže ve vztahu k majiteli účtu není nalezena žádná další adresa ani žádná další indicie uvedená v bodu 2 písm. a) až e), oznamující česká finanční instituce musí využít vyhledávání v listinných záznamech podle článku C bodu 2 nebo od majitele účtu získat čestné prohlášení či listinné důkazy ke zjištění toho, kde je majitel účtu rezidentem pro daňové účely, a to v pořadí nejhodnějším k daným okolnostem. Pokud nebude při vyhledávání v listinných záznamech nalezena patřičná indicie a ani pokus o získání čestného prohlášení nebo listinného důkazu nebude úspěšný, oznamující česká finanční instituce musí účet oznámit jako nezdokumentovaný.

6. Bez ohledu na nalezení indicií uvedených v bodu 2 není oznamující česká finanční instituce povinna nakládat s majitelem účtu jako s rezidentem zúčastněného státu v těchto případech:
- a) v případě, že informace o majiteli účtu obsahují aktuální adresu pro doručování nebo adresu bydliště v zúčastněném státě, jedno nebo více telefonních čísel v zúčastněném státě, a žádné telefonní číslo v České republice, nebo trvalé příkazy k finančním účtům jiným než depozitním, pro převod finančních prostředků na účet vedený v zúčastněném státě oznamující česká finanční instituce získá nebo dříve prověřila a vede záznam o:
 - i) čestném prohlášení majitele účtu o rezidenství v jiném než zúčastněném státě a
 - ii) listinných důkazech prokazujících, že majitel účtu není oznamovanou osobou,
 - b) v případě, že informace o majiteli účtu obsahují aktuálně platnou plnou moc nebo podpisové právo udělené osobě s adresou v zúčastněném státě a oznamující česká finanční instituce získá nebo dříve prověřila a vede záznam o:
 - i) čestném prohlášení majitele účtu o rezidentství v jiném než zúčastněném státě nebo
 - ii) listinných důkazech prokazujících, že majitel účtu není oznamovanou osobou.
- C. Rozšířené postupy v případě účtů s vysokou hodnotou. V případě účtů s vysokou hodnotou se uplatňují následující postupy.
- 1. Vyhledávání v elektronických záznamech. Pokud jde o účty s vysokou hodnotou, oznamující česká finanční instituce musí prověřit, zda data s možností elektronického vyhledávání uchovávaná oznamující finanční institucí obsahují jakékoli indicie uvedené v článku B bodu 2.
 - 2. Vyhledávání v listinných záznamech. Jestliže databáze s možností elektronického vyhledávání u oznamující české finanční instituce obsahují pole pro všechny informace uvedené v bodu 3 a tyto informace jsou v nich uvedeny, pak další prohledávání listinných záznamů není nutné. Pokud elektronické databáze všechny tyto informace neobsahují, oznamující česká finanční instituce musí u účtů s vysokou hodnotou rovněž prověřit, zda aktuální hlavní složka s daty o zákazníkovi obsahuje jakékoli indicie uvedené v článku B bodu 2, a pokud se tyto v aktuální hlavní složce s daty o zákazníkovi nenacházejí, musí je vyhledat v níže uvedených dokumentech souvisejících s účtem, které oznamující česká finanční instituce získala za posledních 5 let:
 - a) v nejnovějších listinných důkazech shromážděných k účtu,
 - b) v nejnovější smlouvě o založení účtu nebo dokumentaci k účtu,
 - c) v nejnovější dokumentaci, kterou oznamující česká finanční instituce získala podle postupů AML/KYC nebo pro jiné regulatorní účely,
 - d) v jakýchkoli aktuálně platných plných mocích nebo formulářích pro podpisová práva a

- e) v jakýchkoli aktuálně platných trvalých příkazech, jiných než k depozitnímu účtu, pro převod finančních prostředků.
3. Výjimka v případě, že databáze obsahují dostatečné informace. Oznamující česká finanční instituce není povinna vyhledávat v listinných záznamech podle bodu 2, jestliže informace s možností elektronického vyhledávání u oznamující české finanční instituce obsahují tyto údaje:
- a) zemi, v níž je majitel účtu rezidentem,
 - b) adresu bydliště majitele účtu a jeho adresu pro doručování aktuálně vedenou u oznamující české finanční instituce,
 - c) telefonní číslo nebo čísla majitele účtu, aktuálně vedená u oznamující české finanční instituce,
 - d) v případě jiných finančních účtů než depozitních účtů také skutečnost, zda existují trvalé příkazy pro převod finančních prostředků z účtu na jiný účet (včetně účtu u jiné pobočky oznamující česká finanční instituce nebo u jiné finanční instituce),
 - e) skutečnost, zda existuje aktuální adresa osoby přebírající poštu nebo instrukce pro úschovu pošty pro majitele účtu a
 - f) skutečnost, zda k účtu existuje jakákoli plná moc nebo podpisové právo.
4. Dotaz k získání aktuální znalosti od manažera pro styk se zákazníky. Kromě vyhledávání v elektronických a listinných záznamech podle bodu 1 a 2 musí oznamující česká finanční instituce nakládat jako s oznamovaným účtem s jakýmkoli účtem s vysokou hodnotou, kterému je přidělen manažer pro styk se zákazníky, včetně jakýchkoli finančních účtů sloučených s tímto účtem s vysokou hodnotou, jestliže manažer pro styk se zákazníky má aktuální znalost toho, že majitel účtu je oznamovanou osobou.
5. Účinek nalezení indicií.
- a) Jestliže při rozšířeném prověření účtů s vysokou hodnotou podle tohoto článku nejsou nalezeny žádné z indicií uvedených v článku B bodu 2 a není určeno, že účet drží oznamovaná osoba podle bodu 4 tohoto článku, nejsou nutná další opatření, dokud nedojde ke změně okolností, která povede k jedné nebo více indiciím souvisejícím s tímto účtem.
 - b) Jestliže při rozšířeném prověření účtů s vysokou hodnotou podle tohoto článku jsou nalezeny jakékoli z indicií uvedených v článku B bodu 2 písm. a) až e) nebo jestliže dojde k následné změně okolností, která povede k jedné nebo několika indiciím souvisejícím s tímto účtem, oznamující česká finanční instituce musí s účtem nakládat jako s oznamovaným účtem vůči každému zúčastněnému státu, ve vztahu k němuž je indicie identifikována, pokud se nerozhodne pro použití článku B bodu 6 a pro tento účet neplatí některá z výjimek stanovených v uvedeném bodě.
 - c) Jestliže je při rozšířeném prověření účtů s vysokou hodnotou podle tohoto článku nalezena instrukce pro úschovu pošty nebo adresa

osoby přebírající poštu a jestliže ve vztahu k majiteli účtu není nalezena žádná další adresa a žádná další indicie uvedená v článku B bodu 2 písm. a) až e), oznamující česká finanční instituce musí od majitele účtu získat čestné prohlášení či listinné důkazy ke zjištění toho, kde je majitel účtu rezidentem pro daňové účely. Jestliže oznamující česká finanční instituce nemůže takové čestné prohlášení nebo listinný důkaz získat, musí účet oznámit jako nezdokumentovaný.

6. Jestliže dříve existující účet fyzické osoby není k rozhodnému dni účtem s vysokou hodnotou, ale stane se jím k poslednímu dni některého následujícího kalendářního roku, oznamující česká finanční instituce musí u takového účtu provést rozšířené postupy prověřování podle tohoto článku do konce kalendářního roku následujícího po roce, v němž se účet stal účtem s vysokou hodnotou. Jestliže je takový účet na základě tohoto prověření určen jako oznamovaný účet, oznamující česká finanční instituce musí požadované informace o tomto účtu ve vztahu k roku, v němž byl určen jako oznamovaný účet, a k následujícím rokům oznamovat každoročně, dokud majitel účtu nepřestane být oznamovanou osobou.
 7. Poté, co oznamující česká finanční instituce na účet s vysokou hodnotou použije rozšířené postupy prověřování podle tohoto článku, oznamující česká finanční instituce nebude povinna tyto postupy znovu použít s výjimkou dotázání se manažera pro styk se zákazníky podle článku C bodu 4 ve vztahu k témuž účtu s vysokou hodnotou v jakémkoli následujícím roce, pokud se nebude jednat o nezdokumentovaný účet, přičemž v takovém případě oznamující česká finanční instituce tyto postupy opakovaně použije každý rok, dokud se účet nestane zdokumentovaným.
 8. Jestliže u účtu s vysokou hodnotou dojde ke změně okolností, která povede k jedné nebo několika indiciím uvedeným v článku B bodu 2 a souvisejícím s účtem, musí oznamující česká finanční instituce s tímto účtem nakládat jako s oznamovaným účtem vůči každému zúčastněnému státu, ve vztahu k němuž je indicie identifikována, pokud se nerozhodne pro použití článku B bodu 6 a pro tento účet neplatí některá z výjimek stanovených v uvedeném bodě.
 9. Oznamující česká finanční instituce musí zavést postupy k zajištění toho, aby manažer pro styk se zákazníky mohl u účtu identifikovat jakoukoli změnu okolností. Bude-li například manažeru pro styk se zákazníky oznámeno, že majitel účtu má v zúčastněném státě novou adresu pro doručování, je oznamující česká finanční instituce povinna novou adresu považovat za změnu okolností, a pokud si zvolí použití článku B bodu 6, je povinna od majitele účtu získat příslušnou dokumentaci.
- D. Prověření dříve existujících účtů fyzických osob s vysokou hodnotou musí být dokončeno do 1 roku od rozhodného dne. Prověření dříve existujících účtů fyzických osob s nižší hodnotou musí být dokončeno do 2 let rozhodného dne.
- E. S jakýmkoli dříve existujícím účtem fyzické osoby, který byl identifikován jako oznamovaný účet v souladu s tímto oddílem, musí být nakládáno jako

s oznamovaným účtem ve všech následujících letech, pokud majitel účtu nepřestane být oznamovanou osobou.

Oddíl IV

Náležitá péče v případě nových účtů fyzických osob

Následující postupy se uplatňují za účelem vyhledání oznamovaných účtů mezi novými účty fyzických osob.

- A. U nových účtů fyzických osob je oznamující česká finanční instituce povinna při založení účtu získat čestné prohlášení, které může být součástí dokumentace k založení účtu a které oznamující české finanční instituci umožní stanovit, kde je majitel účtu rezidentem pro daňové účely, a potvrdit dostatečnost tohoto čestného prohlášení na základě informací získaných oznamující českou finanční institucí v souvislosti se založením účtu, a to včetně jakékoli dokumentace shromážděné podle postupů AML/KYC.
- B. Je-li v čestném prohlášení uvedeno, že majitel účtu je rezidentem pro daňové účely v zúčastněném státě, oznamující česká finanční instituce musí s účtem nakládat jako s oznamovaným účtem a čestné prohlášení musí také zahrnovat DIČ majitele účtu ve vztahu k takovému zúčastněnému státu, s výhradou oddílu I článku C, a jeho datum narození.
- C. Jestliže u nového účtu fyzické osoby dojde ke změně okolností, ze kterých se oznamující česká finanční instituce dozví nebo má důvod předpokládat, že původní čestné prohlášení je nesprávné nebo nespolehlivé, oznamující česká finanční instituce nesmí spoléhat na původní čestné prohlášení a získá platné čestné prohlášení, ve kterém je uvedeno, kde je majitel účtu rezidentem pro daňové účely.

Oddíl V

Náležitá péče v případě dříve existujících účtů entit

Následující postupy se uplatňují za účelem vyhledání oznamovaných účtů mezi dříve existujícími účty entit.

- A. Účty entit, které není nutné prověřovat, zjišťovat ani oznamovat. Pokud si oznamující česká finanční instituce nezvolí jinak buď s ohledem na všechny dříve existující účty entit, nebo samostatně s ohledem na jakoukoli jasně zjištěnou skupinu takových účtů, dříve existující účet entity s úhrnným zůstatkem nebo hodnotou, která k rozhodnému dni nepřevyšuje částku odpovídající 250 000 USD, není nutné prověřovat, zjišťovat ani oznamovat jako oznamovaný účet, dokud úhrnný zůstatek nebo hodnota účtu nepřesáhne uvedenou částku k poslednímu dni jakéhokoli následujícího kalendářního roku.
- B. Účty entit, které je nutné prověřovat. Dříve existující účet entity, který má k rozhodnému dni zůstatek na účtu nebo hodnotu účtu přesahující částku odpovídající 250 000 USD, a dříve existující účet entity, který k rozhodnému dni nepřesahuje uvedenou částku, ale jeho úhrnný zůstatek nebo hodnota účtu tuto částku přesáhne k poslednímu dni jakéhokoli následujícího kalendářního roku, musí být prověřeny v souladu s postupy stanovenými v článku D.
- C. Účty entit, které je nutné oznamovat. U dříve existujících účtů entit podle článku B platí, že jen s účty drženými jedním nebo několika entitami, jež jsou

oznamovanými osobami, nebo drženými pasivními nefinančními entitami s jednou nebo několika ovládajícími osobami, která nebo které jsou oznamovanou osobou nebo oznamovanými osobami, se nakládá jako s oznamovanými účty.

D. Postupy prověřování k vyhledání účtů entit, které je nutné oznamovat. U dříve existujících účtů entit podle článku B musí oznamující česká finanční instituce uplatňovat níže uvedené postupy prověřování k určení, zda je účet držen jednou nebo několika oznamovanými osobami či pasivními nefinančními entitami s jednou nebo několika ovládajícími osobami, které jsou oznamovanými osobami:

1. Určení, zda je entita oznamovanou osobou.

- a) Prověřování informací uchovávaných pro regulatorní účely nebo pro účely vztahů se zákazníky (včetně informací shromážděných podle postupů AML/KYC) k určení, zda z informací vyplývá, že majitel účtu je rezidentem zúčastněného státu. Informace, z nichž vyplývá, že majitel účtu je rezidentem zúčastněného státu, zahrnují pro tento účel místo založení nebo zřízení entity nebo adresu v zúčastněném státě.
- b) Jestliže z informací vyplývá, že majitel účtu je rezidentem zúčastněného státu, oznamující česká finanční instituce musí s tímto účtem nakládat jako s oznamovaným účtem, pokud od majitele účtu nezíská čestné prohlášení nebo na základě informací, které má k dispozici, nebo na základě veřejně dostupných informací odůvodněně neurčí, že majitel účtu není oznamovanou osobou.

2. Určení, zda je entita pasivní nefinanční entitou s jednou nebo několika ovládajícími osobami, která nebo které jsou oznamovanou osobou nebo oznamovanými osobami. U majitele dříve existujícího účtu entity (včetně entity, která je oznamovanou osobou) musí oznamující česká finanční instituce určit, zda je majitel účtu pasivní nefinanční entitou s jednou nebo několika ovládajícími osobami, která nebo které jsou oznamovanou osobou nebo oznamovanými osobami. Jestliže je kterákoli z ovládajících osob pasivní nefinanční entitou osobou oznamovanou, s účtem musí být nakládáno jako s oznamovaným účtem. Při tomto určování musí oznamující česká finanční instituce postupovat podle pokynů uvedených v písmenech a) až c) v pořadí, které je za daných okolností nejvhodnější.

- a) Určení, zda je majitel účtu pasivní nefinanční entitou. Pro účely určení, zda je majitel účtu pasivní nefinanční entitou, musí oznamující česká finanční instituce od majitele účtu získat čestné prohlášení, pokud na základě informací, které má k dispozici, nebo na základě veřejně dostupných informací nemůže odůvodněně určit, že majitel účtu je aktivní nefinanční entitou nebo finanční institucí jinou než investiční entitou podle článku A bodu 4 písm. b) přílohy č. 1 k tomuto zákonu, která není finanční institucí zúčastněného státu.
- b) Určení ovládajících osob majitele účtu. Pro účely určení ovládajících osob majitele účtu může oznamující česká finanční instituce využít informace shromážděné a uchovávané podle postupů AML/KYC.

- c) Určení, zda je ovládající osoba pasivní nefinanční entity oznamovanou osobou. Pro účely určení, zda je ovládající osoba pasivní nefinanční entity oznamovanou osobou, může oznamující česká finanční instituce využít:
- i) informace shromážděné a uchovávané podle postupů AML/KYC v případě dříve existujícího účtu entity drženého jednou nebo několika nefinančními entitami s úhrnným zůstatkem nebo hodnotou účtu, které nepřesahují částku odpovídající 1 000 000 USD nebo
 - ii) čestné prohlášení majitele účtu nebo této ovládající osoby o jiné jurisdikci, v nichž je ovládající osoba rezidentem pro daňové účely.

E. Doba prověřování a další postupy platné pro dříve existující účty entit

1. Prověřování dříve existujících účtů entit s úhrnným zůstatkem nebo hodnotou účtu, které k rozhodnému dni převyšují částku odpovídající 250 000 USD, musí být dokončeno do 2 let od rozhodného dne.
2. Prověřování dříve existujících účtů entit s úhrnným zůstatkem nebo hodnotou účtu, které k rozhodnému dni nepřevyšují částku odpovídající 250 000 USD, ale tuto částku přesáhnou ke dni 31. prosince jakéhokoli následujícího roku, musí být dokončeno do konce kalendářního roku následujícího po roce, v němž úhrnný zůstatek nebo hodnota účtu uvedenou částku přesáhly.
3. Jestliže u dříve existujícího účtu entity dojde ke změně okolností, z nichž se oznamující česká finanční instituce dozví nebo má důvod předpokládat, že čestné prohlášení nebo jiná dokumentace související s účtem jsou nesprávné nebo nespolehlivé, oznamující česká finanční instituce musí znovu podle postupů uvedených v článku D určit, zda jde o oznamovaný účet.

Oddíl VI

Náležitá péče v případě nových účtů entit

Následující postupy se uplatňují za účelem vyhledání oznamovaných účtů mezi novými účty entit.

Postupy prověřování k vyhledání/identifikování účtů entit, které je nutné oznamovat. U nových účtů entit musí oznamující česká finanční instituce uplatňovat níže uvedené postupy prověřování k určení, zda je účet držen jednou nebo několika oznamovanými osobami či pasivními nefinančními entitami s jednou nebo několika ovládajícími osobami, která nebo které jsou oznamovanou osobou nebo oznamovanými osobami:

1. Určení, zda je entita oznamovanou osobou.
- a) V tomto případě je třeba získat čestné prohlášení, které může být součástí dokumentace k založení účtu a které oznamující české finanční instituci umožní určit, kde je majitel účtu rezidentem pro daňové účely, a potvrdit dostatečnost tohoto čestného prohlášení na základě informací získaných oznamující českou finanční institucí v souvislosti se založením účtu, a to včetně jakékoli

dokumentace shromážděné podle postupů AML/KYC. Jestliže entita v čestném prohlášení uvede, že není rezidentem pro daňové účely, může vzít oznamující česká finanční instituce v potaz adresu hlavního sídla entity a podle ní určit, kde je majitel účtu rezidentem.

- b) Jestliže z čestného prohlášení vyplývá, že majitel účtu je rezidentem zúčastněného státu, oznamující česká finanční instituce musí s tímto účtem nakládat jako s oznamovaným účtem, pokud na základě informací, které má k dispozici, nebo na základě veřejně dostupných informací odůvodněně neurčí, že majitel účtu není ve vztahu k danému zúčastněnému státu oznamovanou osobou.

2. Určení, zda je entita pasivní nefinanční entitou s jednou nebo několika ovládajícími osobami, která nebo které jsou oznamovanou osobou nebo oznamovanými osobami. U majitele nového účtu entity, včetně entity, která je oznamovanou osobou, musí oznamující česká finanční instituce určit, zda je majitel účtu pasivní nefinanční entitou s jednou nebo několika ovládajícími osobami, která nebo které jsou oznamovanou osobou nebo oznamovanými osobami. Jestliže je kterákoli z ovládajících osob pasivní nefinanční entity osobou oznamovanou, s účtem musí být nakládáno jako s oznamovaným účtem. Při tomto určování musí oznamující česká finanční instituce postupovat podle pokynů uvedených v písmenech a) až c) v pořadí, které je za daných okolností nejvhodnější.

- a) Určení, zda je majitel účtu pasivní nefinanční entitou. Pro účely určení, zda je majitel účtu pasivní nefinanční entitou, musí oznamující česká finanční instituce využít čestné prohlášení od majitele účtu, aby určila zda se jedná o pasivní nefinanční entitu, pokud na základě informací, které má k dispozici, nebo na základě veřejně dostupných informací nemůže odůvodněně určit, že majitel účtu je aktivní nefinanční entitou nebo finanční institucí jinou než investiční entitou podle článku A bodu 4 písm. b) přílohy č. 1 k tomuto zákonu, která není finanční institucí zúčastněného státu.
- b) Určení ovládajících osob majitele účtu. Pro účely určení ovládajících osob majitele účtu může oznamující česká finanční instituce využít informace shromážděné a uchovávané podle postupů AML/KYC.
- c) Určení, zda je ovládající osoba pasivní nefinanční entity oznamovanou osobou. Pro účely určení, zda je ovládající osoba pasivní nefinanční entity oznamovanou osobou, může oznamující česká finanční instituce využít pouze čestné prohlášení majitele účtu nebo této ovládající osoby.

Oddíl VII

Zvláštní pravidla náležitě péče

Při uplatňování postupů náležitě péče uvedených výše platí následující doplňující pravidla:

- A. Spoléhání se na čestné prohlášení a listinné důkazy. Oznamující česká finanční instituce nesmí spoléhat na čestné prohlášení nebo listinné důkazy, jestliže je jí známo nebo má důvod předpokládat, že čestné prohlášení nebo listinné důkazy jsou nesprávné nebo nespolehlivé.

- B. Alternativní postupy pro finanční účty oprávněných fyzických osob v případě pojistné smlouvy s kapitálovou hodnotou nebo smlouvy o pojištění důchodu a pro skupinovou pojistnou smlouvu s kapitálovou hodnotou nebo skupinovou smlouvu o pojištění důchodu. Oznamující česká finanční instituce se může domnívat, že oprávněná fyzická osoba, jiná než vlastník, k pojistné smlouvě s kapitálovou hodnotou nebo smlouvě o pojištění důchodu, která obdrží pojistné plnění v případě smrti pojištěného, není oznamovanou osobou a může nakládat s takovým finančním účtem jako s účtem jiným než oznamovaným účtem, pokud nemá oznamující česká finanční instituce aktuální znalost nebo důvod předpokládat, že oprávněná osoba je oznamovanou osobou. Oznamující česká finanční instituce má důvod předpokládat, že oprávněná osoba k pojistné smlouvě s kapitálovou hodnotou nebo smlouvě o pojištění důchodu je oznamovanou osobou, jestliže informace shromážděné oznamující českou finanční institucí a spojené s touto oprávněnou osobou obsahují indicie uvedené v oddílu III článku B. Jestliže oznamující česká finanční instituce má aktuální znalost nebo důvod předpokládat, že oprávněná osoba je oznamovanou osobou, oznamující česká finanční instituce se musí držet postupů uvedených v oddílu III článku B.

S finančním účtem, který je členským podílem na skupinové pojistné smlouvě s kapitálovou hodnotou nebo skupinové smlouvě o pojištění důchodu, může oznamující česká finanční instituce nakládat jako s finančním účtem, který není oznamovaným účtem, až do dne splatnosti částky zaměstnanci/držitelé certifikátu nebo oprávněné osobě, jestliže finanční účet, který je členským podílem na skupinové pojistné smlouvě s kapitálovou hodnotou nebo skupinové smlouvě o pojištění důchodu, splňuje tyto požadavky:

- i) skupinová pojistná smlouva s kapitálovou hodnotou nebo skupinová smlouva o pojištění důchodu je uzavřena se zaměstnavatelem a vztahuje se na nejméně 25 zaměstnanců/držitelů certifikátu,
- ii) zaměstnanci/držitelé certifikátu mají nárok obdržet jakoukoli hodnotu smlouvy související s jejich podíly a určit oprávněné osoby, kterým má být v případě smrti zaměstnance vyplaceno příslušné plnění a
- iii) úhrnná částka splatná kterémukoli zaměstnanci/držitelé certifikátu nebo oprávněné osobě nepřevyšuje částku odpovídající 1 000 000 USD.

Pojmem „skupinová pojistná smlouva s kapitálovou hodnotou“ se rozumí pojistná smlouva s kapitálovou hodnotou, která: i) poskytuje pojistné krytí fyzickým osobám, jež jsou účastníky prostřednictvím zaměstnavatele, odvětvové asociace, odborové organizace nebo jiného sdružení či skupiny, a ii) ukládá pojistné za každého člena skupiny, nebo člena určité podskupiny v rámci skupiny, jež se stanovuje bez ohledu na jednotlivé charakteristiky zdravotního stavu člena, nebo podskupiny členů, skupiny jiné než věk, pohlaví a kuřácké návyky.

Pojmem „skupinová smlouva o pojištění důchodu“ se rozumí smlouva o pojištění důchodu, podle níž jsou oprávněnými osobami fyzické osoby, které jsou účastníky prostřednictvím zaměstnavatele, odvětvové asociace, odborové organizace nebo jiného sdružení či skupiny.

C. Pravidla pro slučování zůstatků na účtu a převod měny

1. Slučování účtů fyzických osob. Pro účely stanovení úhrnného zůstatku nebo hodnoty finančních účtů držených fyzickou osobou je oznamující česká finanční instituce povinna sloučit všechny finanční účty vedené u oznamující české finanční instituce nebo u propojené entity, avšak jen v míře, v jaké informační systémy oznamující české finanční instituce tyto finanční účty propojují odkazem na datovou položku, např. číslo zákazníka nebo DIČ, a umožňují sloučení zůstatků nebo hodnot na účtech. Za účelem splnění požadavků na sloučení finančních účtů, uvedených v tomto bodě, je každému majiteli společně drženého finančního účtu přiřazen celý zůstatek nebo hodnota společně drženého finančního účtu.
2. Slučování účtů entit. Pro účely stanovení úhrnného zůstatku nebo hodnoty finančních účtů držených entitou je oznamující česká finanční instituce povinna vzít v úvahu všechny finanční účty vedené u oznamující české finanční instituce nebo u propojené entity, avšak jen v míře, v jaké informační systémy oznamující české finanční instituce tyto finanční účty propojují odkazem na datovou položku, např. číslo zákazníka nebo DIČ, a umožňují sloučení zůstatků nebo hodnot na účtech. Za účelem splnění požadavků na sloučení finančních účtů, uvedených v tomto bodě, je každému majiteli společně drženého finančního účtu přiřazen celý zůstatek nebo hodnota společně drženého finančního účtu.
3. Zvláštní pravidlo pro slučování platné pro manažery pro styk se zákazníky. Pro účely stanovení úhrnného zůstatku nebo hodnoty finančních účtů držených osobou k určení toho, zda je finanční účet účtem s vysokou hodnotou, platí, že v případě jakéhokoli finančního účtu, o němž manažer pro styk se zákazníky ví nebo má důvod předpokládat, že je přímo nebo nepřímo vlastněn, ovládán nebo zřízen toutéž osobou, nikoli ve funkci zmocněnce, je oznamující česká finanční instituce rovněž povinna všechny tyto účty sloučit.
4. Převod uvedených částek do jiné měny. Všechny částky denominované v amerických dolarech je třeba chápat i jako ekvivalentní částky v jiných měnách přepočtené kurzem vyhlášeným Českou národní bankou pro příslušný den.“

CELEX: 32014L0107

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Oznámení podle § 13k zákona č. 164/2013 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se nepodává za kalendářní rok 2015.
2. Pro účely informování o shromažďování a předávání údajů podle § 13s odst. 1 zákona č. 164/2013 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se za první oznámení správci daně považuje oznámení podané nejdříve za rok 2016.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o daních z příjmů

Čl. III

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 35/1993 Sb., zákona č. 96/1993 Sb., zákona č. 157/1993 Sb., zákona č. 196/1993 Sb., zákona č. 323/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 85/1994 Sb., zákona č. 114/1994 Sb., zákona č. 259/1994 Sb., zákona č. 32/1995 Sb., zákona č. 87/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 248/1995 Sb., zákona č. 316/1996 Sb., zákona č. 18/1997 Sb., zákona č. 151/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 210/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 111/1998 Sb., zákona č. 149/1998 Sb., zákona č. 168/1998 Sb., zákona č. 333/1998 Sb., zákona č. 63/1999 Sb., zákona č. 129/1999 Sb., zákona č. 144/1999 Sb., zákona č. 170/1999 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 3/2000 Sb., zákona č. 17/2000 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 72/2000 Sb., zákona č. 100/2000 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 241/2000 Sb., zákona č. 340/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 117/2001 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 239/2001 Sb., zákona č. 453/2001 Sb., zákona č. 483/2001 Sb., zákona č. 50/2002 Sb., zákona č. 128/2002 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 210/2002 Sb., zákona č. 260/2002 Sb., zákona č. 308/2002 Sb., zákona č. 575/2002 Sb., zákona č. 162/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 19/2004 Sb., zákona č. 47/2004 Sb., zákona č. 49/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 280/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 360/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 669/2004 Sb., zákona č. 676/2004 Sb., zákona č. 179/2005 Sb., zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 357/2005 Sb., zákona č. 441/2005 Sb., zákona č. 530/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 552/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 203/2006 Sb., zákona č. 223/2006 Sb., zákona č. 245/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 29/2007 Sb., zákona č. 67/2007 Sb., zákona č. 159/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 482/2008 Sb., zákona č. 2/2009 Sb., zákona č. 87/2009 Sb., zákona č. 216/2009 Sb., zákona č. 221/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 289/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., zákona č. 304/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 346/2010 Sb., zákona č. 348/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 119/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 353/2011 Sb., zákona č. 355/2011 Sb., zákona č. 370/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 466/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 192/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 403/2012 Sb., zákona č. 428/2012 Sb., zákona č. 500/2012 Sb., zákona č. 503/2012 Sb., zákona č. 44/2013 Sb., zákona č. 80/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákona č. 105/2013 Sb., zákona č. 160/2013 Sb., zákona č. 215/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 162/2014 Sb., zákona č. 247/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č.

332/2014 Sb., zákona č. 84/2015 Sb., zákona č. 127/2015 Sb. a zákona č. 221/2015 Sb., se mění takto:

1. V § 38f odst. 12 se slova „(§ 38fa)“ zrušují.
2. § 38fa se včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 105 zrušuje.
3. V § 38j odst. 2 se na konci textu písmene e) doplňují slova „a u poplatníka, který je daňovým nerezidentem, den ukončení zaměstnání v České republice“.

CELEX: 32014R1353

4. V § 38j odst. 2 se na konci textu písmene f) doplňují slova „a odděleně se uvedou údaje o odměně člena orgánu právnické osoby a sražené dani z této odměny, jedná-li se o poplatníka, který je daňovým nerezidentem“.

CELEX: 32011L0016

Čl. IV

Přechodné ustanovení

Pro daňové povinnosti u daní z příjmů za zdaňovací období přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a za zdaňovací období, které započalo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti s nimi související, se použije zákon č. 586/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

CELEX: 52015PC0129

ČÁST TŘETÍ

Zrušení zákona o výměně informací o finančních účtech se Spojenými státy americkými pro účely správy daní

Čl. V

Zákon č. 330/2014 Sb., o výměně informací o finančních účtech se Spojenými státy americkými pro účely správy daní, se zrušuje.

Čl. VI

Přechodná ustanovení

1. Pro výměnu informací o finančních účtech se Spojenými státy americkými pro účely správy daní, jakož i pro práva a povinnosti s ní související, za kalendářní roky přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije zákon č. 330/2014 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
2. U finančního účtu, který oznamující česká finanční instituce vedla ke dni uvedenému v mezinárodní smlouvě podle § 1 odst. 3 zákona č. 330/2014 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, není

povinna do dne uvedeného v této mezinárodní smlouvě zjišťovat a oznamovat federální daňové identifikační číslo používané pro daňové účely; je-li jí známo, oznámí je.

3. Není-li oznamující české finanční instituci známo federální daňové identifikační číslo používané pro daňové účely podle bodu 2, oznámí místo něj datum narození, je-li jí známo.
4. U finančního účtu, který oznamující česká finanční instituce vedla ke dni uvedenému v mezinárodní smlouvě podle § 1 odst. 3 zákona č. 330/2014 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, prověří oznamující česká finanční instituce oznamované účty nejpozději do dne uvedeného v této mezinárodní smlouvě.
5. Oznamující česká finanční instituce oznámí za kalendářní rok 2015 a 2016 v souladu s mezinárodní smlouvou podle § 1 odst. 3 zákona č. 330/2014 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, název neúčastnící se finanční instituce a úhrnnou výši plateb, které jí v daném kalendářním roce poukázala nebo zprostředkovala.

ČÁST ČTVRTÁ

ÚČINNOST

Čl. VII

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2016.

CELEX: 32014L0107

Důvodová zpráva

I. Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu

V oblasti automatické výměny informací při správě daní se v současné době uplatňují dva základní režimy. V prvním jsou s jinými státy vyměňovány informace, které má Generální finanční ředitelství k dispozici (ať již z vlastní činnosti, nebo od příslušného správce daně, či v budoucnu od jiných správních orgánů). V druhém režimu jsou s jinými státy vyměňovány informace, které o svých klientech a jejich účtech zjišťují finanční instituce a které následně oznamují správci daně. Druhý režim zahrnuje jak oznamování platebním zprostředkovatelem podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“), tak oznamování podle v současnosti platné právní úpravy automatické výměny informací se Spojenými státy americkými podle zákona č. 330/2014 Sb., o výměně informací o finančních účtech se Spojenými státy americkými pro účely správy daní (dále jen „zákon FATCA“).

Výměna informací v prvním režimu probíhá v souladu s § 13 zákona č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní (dále jen „zákon o mezinárodní spolupráci při správě daní“), který implementuje směrnici Rady 2011/16/EU, ze dne 15. února 2011, o správní spolupráci v oblasti daní a o zrušení směrnice 77/799/EHS (dále jen „směrnice DAC“).

Výměna informací oznámených platebním zprostředkovatelem se uskutečňuje na základě § 38fa zákona o daních z příjmů, který transponuje směrnici č. 2003/48/ES o zdanění příjmů z úspor v podobě úrokových plateb (dále jen „směrnice o zdanění příjmů z úspor“). Směrnice o zdanění příjmů z úspor byla v minulém roce novelizována, nicméně v letošním roce má být ve svém revidovaném znění na jednání ministrů financí členských států EU bez náhrady zrušena. Důvodem je skutečnost, že výměna informací poskytovaných platebními zprostředkovateli by měla být plně nahrazena výměnou informací poskytovaných finančními institucemi podle novelizované směrnice DAC. Výměna informací zjištěných postupy náležité péče probíhá na základě Dohody se Spojenými státy americkými o zlepšení dodržování daňových předpisů v mezinárodním měřítku a s ohledem na právní předpisy Spojených států amerických o informacích a jejich oznamování obecně známé jako Foreign Account Tax Compliance Act (tzv. FATCA), která byla vyhlášena ve Sbírce mezinárodních smluv pod číslem 72/2014 Sb. m. s. (dále jen „dohoda FATCA“). V návaznosti na dohodu FATCA byl přijat zákon FATCA (č. 330/2014 Sb.), který upravuje příslušnost a pravomoci orgánů České republiky a upřesňuje povinnosti českých finančních institucí.

Návrh zákona reaguje na vývoj v Evropské unii a v Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (dále jen „OECD“) týkající se automatické výměny informací v oblasti daní. Tento vývoj vyvolala skutečnost, že Spojené státy americké uzavřely dohody v návaznosti na jejich zákon FATCA (nebo obsahem odpovídající smlouvy) s více než sto státy světa. Evropská unie spolu s OECD připravila tzv. globální standard automatické výměny informací, který je kompatibilní s dohodami FATCA.

Globální standard je tvořen modelem dohody příslušných orgánů („*model competent authority agreement*“, dále jen „MCAA“) a společným standardem pro oznamování

a postupy náležitě péče pro získání informací o finančním účtu (tzv. „*common standard on reporting and due diligence for financial account information*“, dále jen „CRS“). Jedním z možných právních základů pro přijetí globálního standardu je čl. 6 Úmluvy o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech (dále jen „Štrasburská úmluva“). Štrasburská úmluva je pro Českou republiku platná od 1. února 2014 a byla publikována pod č. 2/2014 Sb. m. s. Na jejím základě byla vytvořena Mnohostranná dohoda příslušných orgánů o automatické výměně informací o finančních účtech¹ (dále také „Mnohostranná dohoda příslušných orgánů“). Příslušným orgánem je v České republice Ministerstvo financí. Prohlášení k Mnohostranné dohodě příslušných orgánů bylo za Českou republiku podepsáno v Berlíně 29. října 2014. Tím se Ministerstvo financí přihlásilo k tomu, že bude usilovat o co nejširší vyměňování informací na základě globálního standardu již od roku 2017. K naplnění tohoto cíle je nutno přijmout adekvátní vnitrostátní právní úpravu, kterou je právě předkládaný návrh zákona.

Na úrovni Evropské unie byla v návaznosti na globální standard vydána novela směrnice DAC (směrnice č. 2014/107/EU²), která globální standard implementuje. Nad rámec globálního standardu směrnice DAC II stanovuje pouze doplňující povinnosti v oblasti ochrany osobních údajů a zabezpečení systémů a sítí užívaných k výměně informací. Transpoziční lhůta pro směrnici DAC II je stanovena do 31. prosince 2015, s tím, že nejpozději 1. ledna 2016 musí příslušné vnitrostátní předpisy vstoupit v účinnost.

Vzhledem ke skutečnosti, že Rakousko získalo v rámci schvalování DAC II roční odklad a plně podle globálního standardu bude předávat informace až od roku 2018, bude ještě v roce 2016 a 2017 používat pro automatickou výměnu informací ustanovení směrnice o zdanění příjmů z úspor.

Návrh na zrušení směrnice o zdanění příjmů z úspor (COM (2015) 129 final) tak jednak odráží skutečnost, že Rakousko (resp. jeho platební zprostředkovatelé) bude o rok déle oznamovat a uplatňovat přechodnou srážkovou daň (nejzazší datum pro uplatnění srážkové daně je stanoveno na 31. prosince 2016) podle režimu směrnice o zdanění příjmů z úspor a jednak skutečnost, že je nutné umožnit splnění povinností ostatních členských států ve vztahu k Rakousku (např. povinnost vydat potvrzení o daňovém domicilu). Pravidla pro zamezení dvojího zdanění, k němuž by mohlo dojít v důsledku uplatňování přechodné srážkové daně (např. povinnost ostatních členských států započíst srážkovou daň) musí být možné uplatňovat ještě přiměřenou dobu po 31. prosinci 2016.

Platný právní stav v dotčené oblasti je v souladu s principem zákazu diskriminace.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

2.1. K legislativnímu řešení

Právní úprava automatické výměny informací získaných od finančních institucí je již dnes v českém právním řádu obsažena, a to, vedle § 38fa zákona o daních z příjmů, zejména v Dohodě FATCA a v prováděcím zákoně FATCA (a potažmo i v obecném právním předpise upravujícím mezinárodní spolupráci při správě daní). Tyto právní předpisy mají stejný předmět úpravy, tj. automatickou výměnu informací

¹ Nejedná se o mezinárodní smlouvu, ze které by České republice plynuly konkrétní závazky, ale jde o dokument politické povahy.

² Směrnice DAC v novelizovaném znění je dále označována jako směrnice DAC II.

oznamovaných finančními institucemi, jako globální standard a směrnice DAC II. Proto přichází v úvahu následujících pět variant legislativního řešení implementace globálního standardu a směrnice DAC II do právního řádu:

- I. novela zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní a zrušení zákona FATCA
- II. novela zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní a zachování zákona FATCA
- III. nový samostatný zákon vedle zákona FATCA
- IV. novela zákona FATCA
- V. nový zákon zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní.

Po zvážení výhod a nevýhod jednotlivých variant, které jsou blíže popsány v příloze důvodové zprávy, byla zvolena varianta I, tedy zrušení zvláštního zákona provádějícího dohodu FATCA, přenesení jeho obsahu do zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní a doplnění o úpravu plynoucí ze směrnice DAC II a globálního standardu tak, aby celá úprava automatické výměny informací byla obsažena v jednom zákoně (více viz přílohu důvodové zprávy).

Velká část povinností, které plynou z dohody FATCA, je totožná s povinnostmi, které plynou ze směrnice DAC II a globálního standardu. Proto je navržená úprava rozdělena do tří částí:

1. společná ustanovení,
2. zvláštní ustanovení při předávání informací do Spojených států amerických na základě dohody FATCA,
3. společná ustanovení týkající se ochrany osobních údajů při předávání informací vyplývající z požadavků evropského práva.

Celá úprava mezinárodní spolupráce při správě daní prostřednictvím automatické výměny informací tedy bude obsažena v jednom zákoně. Při jeho aplikaci se použije společná úprava, v příslušné modifikaci zvláštní úpravou, podle toho, v jakém režimu bude výměna probíhat (dohoda FATCA nebo globální standard, resp. směrnice DAC II). Subsidiárně se použije zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“) jako obecný předpis pro správu daní.

Zároveň musí být v návaznosti na zrušení směrnice o zdanění příjmů z úspor zrušen § 38fa zákona o daních z příjmů a odkaz na citované ustanovení v § 38f odst. 12 zákona o daních z příjmů. Vedle toho je nutno zakotvit přechodné ustanovení umožňující dokončit v režimu rušených ustanovení zákona o daních z příjmů „dobíhající“ povinnosti, především s ohledem na Rakousko, které bude směrnicí o zdanění příjmů z úspor částečně uplatňovat o rok déle než ostatní členské státy.

2.2. K obsahu návrhu

Účelem navrhovaného zákona je především umožnit České republice naplňovat závazky, které pro ni vyplývají z mezinárodních smluv (Dohoda FATCA a Štrasburská úmluva, potažmo globální standard) a z jejího členství v Evropské unii (směrnice DAC II).

Adresáty právní normy jsou finanční instituce, které lze považovat za odbornou informovanou veřejnost. Zákon tak v části první obsahuje pouze nezbytná ustanovení a v mnoha případech odkazuje na definice v Dohodě FATCA a přílohách

směrnice DAC II upravujících pravidla oznamování a náležitě péče pro informování o finančních účtech.

Nutným předpokladem předání informací Českou republikou v rámci automatické výměny je zpracovávání údajů tuzemskými finančními institucemi o majitelích (nerezidentech) jimi vedených oznamovaných účtů. Aby byly naplněny požadavky z mezinárodních smluv, směrnice DAC II a směrnice, kterou bude zrušena směrnice o zdanění příjmů z úspor, zákon stanoví povinnosti finančním institucím, pravomoci orgánů Finanční správy České republiky a obsahuje přechodné ustanovení reflektující skutečnost, že některé povinnosti podle směrnice o zdanění příjmů z úspor, resp. podle ustanovení § 38fa zákona o daních z příjmů budou plněny i po datu, kdy směrnice přestane platit.

Navrhovaný zákon finančním institucím v České republice ukládá prověřit, zda vedou oznamované účty. Prověřovací povinnost zahrnuje i vyhledávání ve stávajících evidencích. Zákon dále stanoví povinnost zjišťovat konkrétní údaje týkající se určitých klientů. Údaje o oznamovaných účtech je pak finanční instituce povinna uchovávat po určenou dobu a následně oznámit příslušnému správci daně, kterým je Specializovaný finanční úřad. Finanční účty jsou rozděleny do kategorií, podle toho zda patří fyzickým osobám nebo entitám, zda jde o účty nové nebo dříve existující a konečně zda mají nižší nebo vysokou hodnotu. Pro jednotlivé kategorie se uplatní odpovídající postupy pro prověřování a zjišťování účtů podléhajících oznamovací povinnosti, včetně příslušných lhůt s ohledem na kategorii účtů. Kategorie účtů jsou dostatečně upraveny v Dohodě FATCA a přílohách směrnice DAC II. Lhůta pro splnění oznamovací povinnosti finanční institucí se odvíjí od závazku České republiky předat informace jinému (smluvnímu či členskému) státu každoročně do konce září. Finanční instituce musí údaje o oznamovaných účtech správci daně předat do 30. června roku následujícího po roce, k němuž se údaje vztahují.

Ústředním kontaktním orgánem je na české straně Generální finanční ředitelství, které předává informace v rámci automatické výměny informací do zahraničí. Pro kontrolu plnění povinností finančních institucí uložených navrhovaným zákonem, kterou bude vykonávat Specializovaný finanční úřad jako správce daně pro tento druh výměny informací, se použije daňový řád včetně řešení případných nesrovnalostí a chyb v informacích oznámených do jiných států.

Účinnost zákona se navrhuje ke dni 1. ledna 2016.

Návrh zákona se nedotkne platného právního stavu v oblasti zákazu diskriminace a je s principem zákazu diskriminace v souladu.

2.3. K rozdílu automatické výměny informací podle globálního standardu a dohody FATCA

Obsah automatické výměny informací oznamovaných finančními institucemi na základě globálního standardu je velmi podobná automatické výměně na základě dohody FATCA. Přesto mezi těmito druhy výměny existují částečné rozdíly. Základním rozdílem mezi postupy zjišťování podle dohody FATCA a postupy podle globálního standardu (transponované přílohy I oddílu II – VIII směrnice DAC I, resp. CRS) spočívá ve významu čestného prohlášení a nutnosti zjišťování indicí. Zatímco u postupů náležitě péče podle dohody FATCA se primárně zjišťují indicie za účelem určení daňového rezidentství v USA, které lze následně pomocí čestného prohlášení „potvrdit nebo vyvrátit“, globální standard primárně spoléhá na čestné prohlášení klienta.

V případě obou typů výměn je však zachováno, že finanční instituce nejprve mezi svými klienty, za užití postupů náležitě péče, identifikuje oznamované osoby vůči danému zúčastněnému státu, a následně informace o těchto osobách oznámí příslušnému správci daně.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy

3.1. Ve vztahu ke směrnici DAC II

V důsledku novelizace směrnice DAC je Česká republika povinna do 31. prosince 2015 uvést svůj právní řád do souladu s novým zněním směrnice.

Pokud by Česká republika směrnici DAC II řádně a včas neimplementovala, nedostála by svým závazkům vůči Evropské unii se všemi důsledky s tím spojenými.

Směrnice DAC je nyní implementovaná jedním zákonem, a sice zákonem o mezinárodní spolupráci při správě daní. Není vhodné zvyšovat roztržitost právního řádu tím, že by směrnice DAC II byla implementovaná více právními předpisy, jedním pro oblast automatické výměny informací oznamovaných finančními institucemi, a druhým, který by upravoval zbývající aspekty mezinárodní spolupráce při správě daní, včetně dalších druhů automatické výměny informací.

3.2. Ve vztahu ke globálnímu standardu automatické výměny informací

Členské státy OECD vyjádřily zájem na globálním sjednocení existujících mechanismů mezinárodní výměny informací v daňové oblasti a hodlají udělit Radě OECD mandát k monitorování a hodnocení používání globálního standardu automatické výměny informací jednotlivými členskými zeměmi (obdoba „peer review“). Návrhem právní úpravy Česká republika reaguje na vývoj v OECD a Evropské unii a potvrzuje svůj zájem aktivně se účastnit boje proti daňovým únikům. Prostřednictvím zákona Česká republika mimo jiné upevní své zařazení do skupiny cca 60 zemí, které jako první (tzv. „early adopters“) přijmou potřebnou legislativu k uplatňování globálního standardu. Iniciativa „early adopters“ počítá s tím, že členové skupiny nastaví legislativní podmínky tak, aby si mohly automaticky vyměňovat informace stanovené v globálním standardu, které získávají na základě vnitrostátní legislativy.

3.3. Ve vztahu k dohodě FATCA

V současné době je platný speciální zákon FATCA, který se navrhuje zrušit, a jeho obsah přesunout do zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní.

Při zrušení zákona FATCA bez náhrady by hrozilo vypovězení dohody FATCA ze strany Spojených států amerických (srov. čl. 10 odst. 2 dohody FATCA). V takovém případě by české finanční instituce nemohly vyhovět požadavkům amerického zákona FATCA, protože zasílání údajů o klientech třetí straně a plnění dalších požadavků by bylo v rozporu s platnou právní úpravou finančního trhu a ochrany osobních údajů. Finanční instituce by čelily 30% srážkové dani uvalené Spojenými státy americkými na platby pocházející ze zdrojů ve Spojených státech amerických, popř. provedené finančními institucemi z jiných států, které s americkou daňovou správou (dále také „Internal Revenue Service“ nebo „IRS“) budou spolupracovat. Finančním institucím, pokud by byly americkou daňovou správou považovány za nespolupracující, by byly fakticky znevýhodněny na mezinárodním kapitálovém trhu. Rozpor vyplývající z uplatňování tuzemského práva a dohody FATCA se týká:

- (i) poskytování údajů o klientech finančních institucí IRS, které by bylo porušením povinnosti zachovávat mlčenlivost a právních předpisů upravujících ochranu osobních údajů,
- (ii) uplatňování srážkové daně na platby směřující na účty nespolupracujících klientů, k čemuž finanční instituce nemá z pohledu českých právních předpisů právní titul, finanční instituce by musela tyto platby provádět ze svých vlastních prostředků,
- (iii) rušení účtů nespolupracujících klientů při absenci právního titulu by mohlo vyvolat soudní spory,
- (iv) povahy vztahu české finanční instituce a IRS, kdy nejde o vrchnostenský vztah mezi státem a jednotlivými subjekty, ale o soukromoprávní vztah dvou subjektů.

3.4. Ve vztahu ke zrušení směrnice o zdanění příjmů z úspor

V důsledku zrušení směrnice o zdanění příjmů z úspor s navrhovaným účinkem od 1. prosince 2016 bude muset Česká republika uvést svůj právní řád do souladu s novým právním stavem. Pokud by Česká republika řádně a včas toto zrušení nereflektovala, nedostala by svým závazkům vůči Evropské unii se všemi důsledky s tím spojenými. Vedle toho by ponechala v platnosti dvě částečně paralelní úpravy oznamování informací finančními institucemi týkající se jejich klientů. To by byl zcela nežádoucí stav.

3.5. Shrnutí

Pokud by byl zákon FATCA zachován, ale úprava daná transpozicí směrnice DAC II nebo implementací globálního standardu do právního řádu by byla oddělená, došlo by k nežádoucímu stavu, kdy by obsahově stejná, či velmi podobná materie byla upravena několika různými zákony.

Navrhovaná právní úprava vychází z toho, že úprava automatické výměny informací v oblasti daní má být pokud možno co nejvíce jednotná, aby specifika různých režimů (dle směrnice DAC II, globálního standardu, nebo dohody FATCA) vynikla v rámci zvláštních ustanovení, a aby naopak společná úprava byla adresáty zákona vnímána a uplatňována jako opravdu totožná, nevyžadující zvláštní opatření, ani rozdílné zacházení. Stejně tak je nezbytné zrušení stávající úpravy, která promítá požadavky směrnice o zdanění příjmů z úspor, která zajistí plnění pouze jedné povinnosti oznamování finančními institucemi.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem

Návrh zákona do právního řádu inkorporuje pravidla zakotvená mezinárodními smlouvami (Štrasburská úmluva a dohoda FATCA), které jsou součástí právního řádu, a kterými je Česká republika vázána (čl. 10 Ústavy). Pokud by se mezinárodní smlouva dostala do rozporu se zákonem (nejen tímto, ale se zákony obecně), použije se mezinárodní smlouva (mezinárodní smlouva má aplikační přednost před zákonem). Návrh zákona zároveň předjímá uzavření protokolů k tzv. „*savings dohodám*“ (uzavřené ve výlučné pravomoci EU se Švýcarskem, Monakem, Andorrou, Lichtenštejnskem a San Marinem). V českém právním řádu jak původní *savings dohody*, tak v budoucnu jejich revidované znění, vyvolávají účinky na základě čl. 10a

Ústavy v návaznosti na čl. 1 odst. 2 Ústavy, který České republice stanoví povinnost dodržovat závazky vyplývající z mezinárodního práva (tj. včetně uplatňování principu přednosti práva Evropské unie vyplývajícího ze základních smluv Evropské unie). Návrh zákona je s výše uvedeným článkem 10a ve spojení s čl. 1 odst. 2 Ústavy v souladu.

Podle čl. 2 odst. 3 Ústavy slouží státní moc všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. Dle čl. 2 odst. 2 Listiny lze státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví. Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod (čl. 4 odst. 1 Listiny). Zásadu zákonnosti a enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí návrh zákona respektuje.

Z výše uvedených důvodů je návrh zákona v souladu s ústavním pořádkem, včetně práva na ochranu soukromí chráněným čl. 7 odst. 1 a čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Návrh zákona je rovněž v souladu s nálezy Ústavního soudu.

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z jejího členství v Evropské unii

Návrh zákona je plně slučitelný s právními předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie, jakož i s obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

Na úrovni Evropské unie byla v návaznosti na globální standard přijata novela směrnice DAC, která implementuje globální standard výměny informací a ve své příloze kopíruje jednotný standard pro oznamování (tzv. „*common reporting standard*“). Nad rámec globálního standardu směrnice DAC II stanovuje nové povinnosti v oblasti ochrany osobních údajů a zabezpečení systémů a sítí užívaných k výměně informací. Transpoziční lhůta pro směrnici DAC II je stanovena do 31. prosince 2015, s tím, že nejpozději 1. ledna 2016 musí příslušné vnitrostátní předpisy vstoupit v účinnost.

V rámci Evropské unie probíhá automatická výměna informací vedle směrnice o správní spolupráci v oblasti daní také podle směrnice o zdanění příjmů z úspor. Rozsah předávaných informací podle směrnice o zdanění úroků z úspor byl sice novelou provedenou směrnicí Rady č. 2014/48/EU rozšířen (směrnice se původně týkala pouze příjmů úrokového charakteru), i přesto však směrnice vyžaduje jiné postupy pro zjištění skutečného vlastníka, než budou vyžadovány podle navrhovaného zákona (resp. než jsou požadovány směrnicí DAC II), a plnění oznamovací povinnosti v jiné lhůtě. Novela měla původně být transponována do 1. ledna 2016. Podle rozhodnutí členských států má být nicméně směrnice o zdanění příjmů z úspor, včetně její novely, v tomto roce bez náhrady zrušena (srov. návrh Směrnice Rady, kterou se zrušuje směrnice Rady 2003/48/EHS COM(2015) 129 final). Z tohoto důvodu návrh zákona netransponuje směrnicí o zdanění úroků z úspor, ale v přechodných ustanoveních v části první již reflektuje návrh na její zrušení.

Z čl. 216 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“) vyplývá, že dohody uzavřené Evropskou unií jsou závazné i pro členské státy. Takovými dohodami budou i protokoly k dohodám *savings*, o jejichž uzavření Evropská unie

jedná (podepsány jsou již dohody se Švýcarskem s Lichtenštejnskem. Z hlediska hierarchie unijních norem jsou *savings* dohody i jejich protokoly na pomezí primárního a sekundárního práva a mají přímý účinek (rozsudek 181/73 *Haegeman*, ECLI:EU:C:1974:41; bod 5, rozsudek 12/86 *Demirel*, ECLI:EU:C:1987:400, bod 7; rozsudek C-344/04 *IATA a ELFAA*, ECLI:EU:C:2006:10, bod 36 a další; BONČKOVÁ, Helena. *Způsoby přímé realizace závazků z tzv. vnějších smluv sjednaných v rámci EU v právním řádu ČR* [online]. Brno, 2013 [cit. 2015-07-08]. Výzkumný projekt Ministerstva zahraničních věcí RM 03/01/11. Dostupné z: http://www.mzv.cz/file/998275/ZkracenaStudie_RM_03_01_11.doc). Do českého právního řádu jsou tyto dohody vtaženy prostřednictvím čl. 10a ve spojení s čl. 1 odst. 2 Ústavy (nález Ústavního soudu ve věci Lisabonské smlouvy ze dne 26. listopadu 2008, sp. zn. Pl. ÚS 19/08). Formálně se stále jedná o mezinárodní dohody uzavřené Evropskou unií ve výlučné pravomoci (podle čl. 115 ve spojení s čl. 218 SFEU) jménem členských států, nicméně jejich faktické účinky v českém právním řádu lze v souladu s principem přednosti práva Evropské unie připodobnit k účinkům, které ve vnitrostátním právu vyvolává nařízení Evropské unie. Účelem těchto pozměňujících protokolů je do původních *savings* dohod implementovat globální standard a podle mandátu daného Radou Komisi dojednat úpravu postupů náležitě péče tak, aby byla co nejbližší ustanovením v přílohách směrnice DAC II.

Vnější smlouvy Evropské unie jsou tedy promítnuty v návrhu zákona stejným způsobem jako mezinárodní smlouvy, které uzavřela Česká republika. V případě, že se státem, který je signatářem Štrasburské úmluvy, bude také uzavřena dvoustranná vnější smlouva Evropské unie, bude výměna informací probíhat podle této vnější smlouvy. Tato vnější smlouva bude základem pro použité pojmy (§ 13b odst. 2 písm. c) návrhu zákona) a budou používány postupy náležitě péče, které stanoví tato vnější smlouva (§ 13d odst. 2 písm. c) a § 13e odst. 2 návrhu zákona).

Ohledně zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z jejího členství v Evropské unii v části navrženého zákona týkající se přenosu obsahu zákona FATCA do zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní lze odkázat na důvodovou zprávu k rušenému zákonu FATCA.

Novelou zákona o mezinárodní spolupráci nebude dotčena stávající možnost daná ustanovením § 29 dojednat širší mezinárodní spolupráci s jiným státem. Odstavec 2 tohoto ustanovení nadále bude ukládat poskytnutí takové širší spolupráce i jinému členskému státu, pokud o ni požádá. Lze konstatovat, že toto ustanovení sloužilo jako katalyzátor pro převzetí globálního standardu do směrnice DAC II.

6. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Mezinárodní smlouvy, které jsou součástí právního řádu České republiky podle článku 10 Ústavy (vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána), mají z hlediska hierarchie právních předpisů aplikační přednost před zákony a právními předpisy nižší právní síly. Stanoví-li tedy mezinárodní smlouva podle článku 10 Ústavy něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva. Článek 10 Ústavy tak zaručuje, že při případném nesouladu vnitrostátního práva s mezinárodní smlouvou musí být respektována právě mezinárodní smlouva podle článku 10 Ústavy. Ústavní soud navíc v nálezu publikovaném pod č. 403/2002 Sb. rozhodl, že si tehdy platné mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách zachovávají hierarchickou přednost před zákonem.

6.1. Mezinárodní smlouvy o spolupráci při správě daní

Návrh zákona je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána. Konkrétně se jedná především o dohodu FATCA, jejíž obsah je prostřednictvím zákona implementován do právního řádu, a která byla vyhlášena ve sbírce mezinárodních smluv pod číslem 72/2014 Sb. m. s. Dále se jedná o Štrasburskou úmluvu. Štrasburská úmluva je součástí českého právního řádu a pro Českou republiku je platná od 1. února 2014. Ve Sbírce mezinárodních smluv byla publikována pod č. 2/2014 Sb. m. s. Článek 6 Štrasburské úmluvy umožňuje, aby si smluvní strany v souladu s postupy stanovenými vzájemnou dohodou automaticky vyměňovaly informace, které jsou významné pro správu nebo vymáhání vnitrostátních právních předpisů. Takovou vzájemnou dohodou (politickým dokumentem) je i výše uvedená MCAA.

Soulad s mezinárodními smlouvami o spolupráci při správě daní, které uzavřela Evropská unie, a které jsou použitelné pro Českou republiku, je posouzen v části 5, kde je zhodnocen soulad se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z jejího členství v Evropské unii.

6.2. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

Mezinárodní spolupráce při správě daní se dotýká některých práv zakotvených v Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (viz sdělení č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva“), a tedy je nutné přistoupit k podrobnějšímu posouzení těchto zásahů a zhodnotit jejich slučitelnost s Úmluvou ve světle jejího výkladu podaného Evropským soudem pro lidská práva (dále jen „Soud“).

6.2.1. Právo na respektování soukromého a rodinného života

Dle článku 8 Úmluvy má každý právo na respektování svého soukromého života. Subjektem ochrany jsou fyzické a do značné míry i právnické osoby (*Wieser a Bicos Beteiligungen GmbH proti Rakousku*, č. 74336/01, rozsudek ze dne 16. října 2007). Objektem ochrany je soukromý život. Tento pojem není přesně definován, je však široký a zahrnuje mimo jiné uchovávání osobních údajů (*Amann proti Švýcarsku*, č. 27798/95, rozsudek velkého senátu ze dne 16. února 2000, § 65) a systematické sbírání a uchovávání veřejných informací o jednotlivcích (*Rotaru proti Rumunsku*, č. 28341/95, rozsudek velkého senátu ze dne 4. května 2000, § 44).

Navržená úprava obsahuje tři oblasti, které by mohly být způsobilé zasáhnout do práva dle článku 8:

- zjišťování informací o majitelích oznamovaných účtů prováděné finančními institucemi,
- shromažďování oznámených dat správcem daně,
- předávání shromážděných dat zahraničnímu kontaktnímu místu.

Aby byl tento zásah slučitelný s Úmluvou, je nutno aplikovat tříkrokový test zahrnující posouzení legality, legitimacy a proporcionality zásahu.

Požadavek legality je naplněn tehdy, pokud je zásah umožněn právním předpisem, který je v souladu s ústavním pořádkem, je dostupný, předvídatelný a obsahuje záruky proti svévoli.

- Posouzení **ústavnosti** navrhované právní úpravy je provedeno v bodu 4 obecné části důvodové zprávy. Z hlediska Úmluvy přitom hraje roli jen zjevná neústavnost, případně neústavnost potvrzená příslušným orgánem (Ústavním soudem), jehož rozhodnutí nejsou právním předpisem respektována (*R & L, s. r. o. a ostatní proti České republice*, č. 37926/05 a další, rozsudek ze dne 3. července 2014, § 116).
- **Dostupnost** předpisů (v širokém slova smyslu) je zajištěna vyhlášením ve Sbírce zákonů, Sbírce mezinárodních smluv resp. Úředním věstníku. Stran splnění tohoto požadavku nevznikají u úpravy přijímané na úrovni zákona obecně pochybnosti.
- Otázka **předvídatelnosti** souvisí s tím, nakolik je povinnost v právním textu jednoznačně formulována. Soud při posuzování předvídatelnosti zpravidla bere v úvahu nejen samotný zákonný text, ale i následnou aplikační praxi. Zároveň připouští, že není v rozporu s požadavkem předvídatelnosti, pokud je při aplikaci zákona nutné využít odbornou právní pomoc. Návrh zákona přejímá z velké části doslova úpravu ze zákona FATCA, ke které již existuje aplikační praxe, a adresáti z ní mohou vycházet. Ustanovení odchylná od právní úpravy zákona FATCA jsou formulována s dostatečnou mírou srozumitelnosti a určitosti.
- **Záruku proti svévoli** a účinnou obranu proti neoprávněnému zásahu správcem daně do práva zaručeného článkem 8 představuje povinnost mlčenlivosti úředních osob správce daně zakotvená v § 52 daňového řádu. Úřední osoby, které poruší povinnost mlčenlivosti, se dopustí přestupku podle § 246 daňového řádu. Vůči správci daně je navíc možné uplatnit nárok z odpovědnosti za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem, který může správce daně regresním nárokem uplatnit vůči odpovědným úředním osobám. Riziko svévole je tak díky uložené povinnosti mlčenlivosti a existenci sankcí za její porušení eliminována v nejvyšší možné míře. Zároveň není dotčeno právo osoby domáhat se soudní ochrany před nezákonným zásahem správního orgánu v rámci správního soudnictví (podle § 82 soudního řádu správního). Lze tedy konstatovat, že i v případě navrhované úpravy, která se subsidiárně řídí daňovým řádem, je situace stejná a tím je zajištěna slučitelnost návrhu úpravy s tímto požadavkem Úmluvy.

Pokud jde o postup oznamující finanční instituce, představuje navržená úprava speciální úpravu k předpisům na úseku ochrany osobních údajů a na úseku bankovního tajemství. Pokud by oznamující finanční instituce překročila meze stanovené tímto zákonem, uplatní se obecná odpovědnost za

neoprávněné nakládání s osobními údaji nebo za neoprávněné porušení bankovního tajemství. Osoba, která má za to, že jí bylo oznamující finanční institucí tímto způsobem neoprávněně zasaženo do soukromí, má právo podat žalobu na ochranu osobnosti (§ 86 občanského zákoníku). Oznamující finanční instituci navíc hrozí za porušení povinností souvisejících s ochranou osobních údajů nebo s bankovním tajemstvím sankce za správní delikt. V případě závažného zásahu do práv oznamované osoby přichází v úvahu i trestněprávní odpovědnost, a to jak oznamující finanční instituce, tak dalších fyzických či právnických osob, se kterými tato oznamující finanční instituce spolupracuje (např. trestný čin neoprávněného nakládání s osobními údaji dle § 180 trestního zákoníku, pokud jde o zaměstnance oznamující finanční instituce).

Požadavek **legitimity** znamená, že je nezbytné zajistit, aby zásah, ke kterému má na základě právního předpisu dojít, sledoval legitimní cíle ve veřejném nebo obecném zájmu. Článek 8 Úmluvy umožňuje zasáhnout do práva na soukromý život mimo jiné k zajištění hospodářského blahobytu země a předcházení zločinnosti. V tomto případě je cílem navrhované úpravy zamezit daňovým únikům způsobených vyváděním majetku mimo dosah správce daně a umožnit mezinárodní spolupráci v této oblasti. Cílem navrženého zákona je jak umožnit příjem informací ze zahraničí, tak recipročně umožnit plnění mezinárodních závazků v oblasti výměny informací s jinými státy.

Proporcionalitou (přiměřeností) se rozumí nezbytnost zásahu v demokratické společnosti ve vztahu ke sledovanému legitimnímu cíli. Sledovaný veřejný zájem musí být dostatečně závažný, aby převážil zájem jednotlivce na nezasahování do jeho práv. Intenzita zásahu pak musí být proporcionální významu sledovaného účelu. Zájem na efektivní správě daní a předcházení daňovým únikům představuje legitimní veřejný zájem. Subjektem úpravy jsou daňoví rezidenti jiných členských států Evropské unie, případně daňoví rezidenti jiných smluvních států. Účelu navržené úpravy není možné dosáhnout jiným než navrženým způsobem, tedy získáním informací o majetkových poměrech oznamovaných osob přímo od oznamujících finančních institucí. Zásah v navržené formě je tedy nezbytný. Okruh zjišťovaných údajů odpovídá sledovanému účelu, jde o informace o majetku, které jsou rozhodné pro určení výše daňových povinností. Zároveň platí, že získané údaje nejsou poskytovány libovolnému zahraničnímu orgánu, ale pouze příslušnému zahraničnímu správci daně, a to ve státě, kde je oznamovaná osoba daňovým rezidentem. Míra zásahu do práv dle článku 8 je tedy proporcionální sledovanému účelu.

Vzhledem k tomu, že jsou získávané informace předávány do jiných států, je nutné posoudit i očekávaný způsob užití předávaných informací v těchto státech.

- V případě jiných členských států Evropské unie platí, že jsou zároveň smluvními stranami Úmluvy. Práva garantovaná Úmluvou se tedy i zde uplatní v plném rozsahu. Zároveň se při aplikaci norem evropského práva uplatní článek 7 Listiny základních práv Evropské unie, zakotvující právo na respektování soukromého a rodinného života.
- V případě ostatních států, se kterými probíhá výměna na základě globálního standardu, se uplatní omezení užití získaných informací. Výměna informací na základě globálního standardu může probíhat buď i) na základě Štrasburské úmluvy, nebo ii) na základě smlouvy o zamezení dvojímu zdanění (resp. protokolu k ní), nebo dohody o výměně informací v daňových záležitostech.

- i) Štrasburská úmluva zakotvuje v článku 22 povinnost mlčenlivosti příjemců informací a omezuje okruh nakládání s nimi. Tyto informace lze užít zásadně pouze pro účely správy daní nebo pro účely trestního stíhání za daňové trestné činy.
 - ii) Vzorová smlouva OECD o zamezení dvojímu zdanění zakotvuje v článku 26 povinnost smluvního státu, zachovávat při nakládání s přijatými informacemi mlčenlivost alespoň v takovém rozsahu, který odpovídá standardu v poskytujícím státě. Zároveň omezuje použití přijatých informací zásadně pouze pro účely správy daní nebo pro účely trestního stíhání za daňové trestné činy, obdobně vzorová dohoda o výměně informací v daňových záležitostech upravuje mlčenlivost v čl. 8.
- Dohoda FATCA v čl. 3 odst. 7 stanoví, že na vyměňované informace se vztahuje povinnost zachovávat mlčenlivost a další bezpečnostní opatření podle ustanovení Smlouvy mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmů a majetku (vyhlášená ve sbírce zákonů pod č. 32/1994 Sb.). Ta v článku 27 zakotvuje povinnost smluvního státu zachovávat při nakládání s přijatými informacemi mlčenlivost alespoň v takovém rozsahu, který odpovídá standardu v poskytujícím státě. Zároveň omezuje použití přijatých informací zásadně pouze pro účely správy daní nebo pro účely trestního stíhání za daňové trestné činy.

Lze tedy shrnout, že zásah do práva dle článku 8 Úmluvy je legální, legitimní a proporcionální. Srovnatelný standard zacházení s informacemi lze legitimně očekávat i ve státech, se kterými výměna informací bude probíhat.

6.2.2. Uložení trestu jen na základě zákona

Soud z článku 7 Úmluvy dovodil, že protiprávní jednání a tresty za ně stanovené musí být zákonem jasně definovány. Tato podmínka je splněna, pokud má obviněný možnost se z textu příslušného ustanovení, případně z výkladu, který k němu podaly soudy, eventuálně po vyhledání odborné právní rady dozvědět, jaká konání a jaká opomenutí zakládají jeho trestní odpovědnost a jaký trest mu z toho důvodu hrozí, třebaže s ohledem na obecnou povahu zákonů nemohou být jejich znění absolutně přesná a vždy bude existovat určitý prostor pro soudní výklad (viz např. *Rohlina proti České republice*, č. 59552/08, rozsudek velkého senátu ze dne 27. ledna 2015, obecné zásady shrnuté v § 50).

Návrh zákona rozšiřuje možnost uložit pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžitě povahy, stanovenou v § 247a daňového řádu, i na porušení dalších povinností nepeněžitě povahy uložených finančním institucím návrhem zákona. Takový delikt může v autonomním smyslu, který pojímům „trestní obvinění“ nebo „trestný čin“ obsaženým v Úmluvě dal Soud, představovat postižitelné jednání, na které dopadají jak povinnosti vyplývající z různých ustanovení týkajících se práva na spravedlivý proces (zejména z článku 6 Úmluvy – tyto však nejsou předmětem úpravy tohoto návrhu zákona), tak konkrétně z článku 7 Úmluvy, který stanoví zásadu *nulla poena sine lege*.

Návrh zákona zavádí pět nových skutkových podstat pokuty za nesplnění povinnosti nepeněžitě povahy. Tyto skutkové podstaty přímo vycházejí z okruhů povinností, které zákon stanoví, a sice (i) povinnost získat identifikační číslo, v případě výměny

se Spojenými státy americkými, (ii) prověřovací povinnost, (iii) zjišťovací povinnost, (iv) povinnost uchovávat doklady týkající se plnění prověřovací a zjišťovací povinnosti (v) informační povinnost stanovenou v souvislosti s ochranou osobních údajů. Pro sankcionování nesplnění oznamovací povinnosti byl zvolen institut pořádkové pokuty, jelikož účelem je především donucení povinného subjektu splnit uloženou oznamovací povinnost..

Pro všechny navržené skutkové podstaty platí, že jejich obsah je vymezen zákonem, a ze zákonného vymezení je patrné, co tvoří jejich obsah. Tyto povinnosti jsou založeny na objektivních kritériích, a lze jednoznačně posoudit, zda byly nebo nebyly splněny.

Zákon dále vymezuje okruh osob, kterým lze pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy uložit. Pokutu lze uložit pouze oznamující či neoznamující finanční instituci. Maximální výše pokuty, kterou lze za porušení těchto povinností uložit, je pak stanovena v § 247a odst. 1 daňového řádu.

Lze tedy shrnout, že navržená úprava pokuty za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy naplňuje požadavek předvídatelnosti.

6.2.3. Právo na účinný právní prostředek nápravy

Článek 13 Úmluvy, zaručuje každému, kdo má za to, že bylo porušeno jeho právo přiznané Úmluvou, právo na účinný prostředek právní nápravy. Navržená právní úprava sama o sobě neobsahuje zvláštní úpravu právních prostředků nápravy zásahu do práva. Lze však užít institutů v obecných předpisech.

Při mezinárodní výměně informací v oblasti daní může být oznamovaným osobám zasaženo do jejich práva na respektování soukromého a rodinného života dle článku 8 Úmluvy. Tento zásah může být způsoben jak neoprávněným nakládáním s osobními údaji oznamujícími finančními institucemi, tak správcem daně. Právo na účinný právní prostředek nápravy dle článku 13 Úmluvy je pak realizováno různým způsobem, podle toho, kdo do tohoto práva zasáhl.

- V případě neoprávněného zásahu způsobeného oznamující finanční institucí případně jinou osobou než státem, má oznamovaná osoba právo se u soudu žalobou domáhat toho, aby od zásahu bylo upuštěno, aby byly odstraněny jeho následky a případně aby byla nahrazena škoda a nemajetková újma.
- V případě neoprávněného zásahu způsobeného správcem daně má oznamovaná osoba právo na náhradu škody způsobenou nesprávným úředním postupem dle zvláštního zákona.

6.2.4. Zákaz diskriminace

Zákaz diskriminace vyjádřený v článku 14 Úmluvy směřuje proti takovému zacházení, kdy by s osobami, které jsou ve stejném nebo obdobném postavení, bylo zacházeno nerovně, nebo naopak, kdy by s osobami, které se nacházejí v odlišném postavení, bylo zacházeno stejně, a tím by došlo k nerovnému uplatňování práv a svobod garantovaných Úmluvou. Pokud by tento přístup neměl žádné opodstatnění, tedy pokud by nebyl opřen o žádný legitimní a objektivní důvod, byl by diskriminační.

Navrhovaná právní úprava dopadá primárně na cizí daňové rezidenty, zároveň také ukládá povinnosti tuzemským finančním institucím. Cílem navržené úpravy je zamezit daňovým únikům vyváděním majetku mimo dosah správce daně. Na základě

navrženého zákona budou zahraničním správcům daně předávány informace o jejich daňových rezidentech, pokud mají uloženy své prostředky u českých finančních institucí. Naopak na základě srovnatelných zahraničních právních úprav (provádějících příslušné mezinárodní smlouvy resp. směrnici DAC II) bude probíhat předávání informací českému správci daně o českých daňových rezidentech.

Lze konstatovat, že rozdílné zacházení s tuzemskými a zahraničními daňovými rezidenty sleduje legitimní cíl (popsaný výše) a přijatá opatření jsou ve vztahu k danému cíli legitimní. Navržená právní úprava by tedy obstála v tzv. čtyřkrokovém testu porušení zákazu diskriminace, užívaném Evropským soudem pro lidská práva (srov. KMEC, Jirí et al. *Evropská úmluva o lidských právech: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012, xxvii, 1660 s. Velké komentáře. ISBN 978-807-4003-653, str. 1214).

Návrh zákona nerozlišuje daňové subjekty podle jejich pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry, náboženství, politického a jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení. Navrhovaná právní úprava je tak v souladu s požadavkem Úmluvy zakazujícím diskriminaci.

6.2.5. Celkové zhodnocení navržené právní úpravy

Na závěr lze konstatovat, že s ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti je navrhovaná právní úprava plně slučitelná s Úmluvou.

6.3. Mezinárodní pakt o občanských a politických právech

Mezinárodní pakt o občanských a politických právech ze dne 19. prosince 1966, vyhlášený ve sbírce zákonů pod č. 120/1976 Sb. (dále jen „Pakt“), zakotvuje

- v čl. 2 odst. 3 právo domáhat se ochrany před případným zásahem do práv garantovaných Paktem,
- v článku 3 zákaz diskriminace na základě pohlaví,
- v článku 14 a 15 právo na spravedlivý proces v trestních věcech,
- v článku 17 zákaz svévolných zásahů do soukromého života a
- v článku 26 zákaz diskriminace na základě dalších důvodů.

Tato práva mají zásadně stejný obsah, jako obdobná práva zakotvená v Úmluvě, která byla posuzována výše. Výjimkou je zákaz diskriminace dle článku 26 Paktu. Zatímco zákaz diskriminace zakotvený v Úmluvě má povahu akcesorického práva (tedy se ho lze dovolat pouze spolu s porušením jiného práva), v případě Paktu má zákaz diskriminace povahu neakcesorickou, a tedy se jej lze dovolat přímo. Zhodnocení vztahu k zákazu diskriminace provedené v části 6.2.4. však nezáviselo na tom, zda má toto právo akcesorickou nebo neakcesorickou povahu. Na základě tohoto zhodnocení tedy lze dovodit, že navržená právní úprava je v souladu s článkem 26 Paktu.

S odkazem na výše uvedenou argumentaci k Úmluvě tedy lze konstatovat, že navrhovaná právní úprava je plně slučitelná s Paktem.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy

Na straně podnikatelských subjektů vzniknou v souvislosti s prováděním zákona

náklady spočívající zejména v nastavení systémů a infrastruktury pro plnění prověřovací, zjišťovací a oznamovací povinnosti, jejich personálního zajištění, apod. Tyto subjekty jsou v současné době povinny zajistit plnění povinností ve vztahu k zákonu FATCA, od nákladů nutných pro implementaci dohody FATCA lze do určité míry odvodit vyšší nákladů nutnou na implementaci návrhu zákona.

V souvislosti s implementací dohody FATCA finanční instituce vyčíslily jednorázové dopady na implementaci. Bohužel tyto dopady nebylo jednoduché oddělit a přesněji vymezit, takže Ministerstvo financí zná odhad pouze v bankovníctví (u velkých bank by měly být náklady kolem 18 mil. Kč, středně velké banky 1 - 2 mil. Kč, malé banky a stavební spořitelny přibližně 1 mil. Kč), přičemž konkrétní náklady závisely především na tom, zda je banka součástí mezinárodní finanční skupiny, na firemní politice případné zahraniční matky a částečně pak na počtu klientů, a u pojistitelů (průměrná výše těchto nákladů cca 1,711 mil. Kč, přičemž konkrétní náklady se pohybují v rozmezí od 167 tis. Kč u pojišťovny s nejnižšími náklady po 5,6 mil. Kč u pojišťovny s nejvyššími náklady). Finanční instituce byly již při přípravě zákona FATCA obeznámeny se skutečností, že Česká republika hodlá uplatňovat jakožto „*early adopter*“ globální standard a již v roce 2017 vyměňovat první informace.

Ministerstvo financí finanční instituce upozorňovalo na vývoj v Evropské unii a OECD a na nutnost nastavit vnitřní systémy s ohledem na „celosvětovou“ působnost globálního standardu. Do určité míry finanční instituce mohly tedy již při přípravě systému na implementaci FATCA vzít v úvahu vývoj v EU a OECD. Při případných požadovaných změnách informačních technologií s ohledem na implementaci globálního standardu a směrnice DAC II lze již předpokládat, že u většiny českých finančních institucí dojde k úpravě jejich stávajících informačních systémů formou insourcingu (finanční instituce již získaly zkušenosti s přípravou systému pro oznamování podle dohody FATCA, principy a kategorie zpracovávaných informací v případě globálního standardu jsou obdobné jako u oznamování podle dohody FATCA a rozšíření informačních systémů finančních institucí nebude tak náročné, jako kdyby šlo o zcela novou problematiku). Náklady související s rozšířením informačních systémů a na proškolení příslušných pracovníků tedy budou nižší. Oproti automatické výměně pro účely dohody FATCA budou nicméně vyšší následné administrativní náklady pro účely výměny podle globálního standardu a směrnice DAC II, což je dáno skutečností, že se bude oznamovat o mnohem větším počtu osob. Navíc na základě transpozice směrnice DAC II jsou finančním institucím uloženy další informační povinnosti (zejm. informování klienta v případě narušení bezpečnosti informačního systému). Tyto dodatečné náklady nelze explicitně kvantifikovat a mohou se lišit v závislosti na velikosti finanční instituce, její struktuře či struktuře jejích finančních produktů a klientů (plošný odhad nákladů není možné provést).

Na straně veřejných rozpočtů vzniknou náklady, které vyplývají z rozšíření automatické výměny informací a implementace systémů k využití dat zasílaných z členských států Evropské unie a z dalších států, které se připojily ke globálnímu standardu. Do značné míry bude možné využít stávající systém, který je nastaven na výměnu informací se Spojenými státy americkými, přičemž je opět nutné přihlédnout k širšímu záběru globálního standardu a směrnice DAC II (větší počet oznamovaných a přijímaných dat, nutnost kontroly většího počtu subjektů oproti subjektům dotčeným zákonem FATCA). Základní odhad nákladů na státní rozpočet vyplývá z hodnocení dopadů implementace zákona FATCA.

Dosud není vyjasněno využití komunikačního kanálu se státy mimo EU, Evropská komise vyvíjí pro tyto účely dvě rozhraní. Pro komunikaci s Americkou daňovou správou by měl sloužit tzv. SPEED2, který by měl být napojen na rozhraní IDES. Doposud nebyla zveřejněna funkční a technická dokumentace. OECD plánuje vyvinout vlastní rozhraní pro komunikaci mezi státy, tzv. Common Transmission Systém (CTS), který bude fungovat podobně jako IDES. Ze strany Evropské komise bylo sděleno, že i k tomuto rozhraní by pro své členské státy vyvinula komunikační kanál, který by se na toto rozhraní napojil. K dnešnímu dni není zřejmé, kdy toto rozhraní bude k dispozici a zda k němu budou ochotny přistoupit všechny státy mimo EU.

Evropská komise zveřejnila funkční technickou specifikaci k DAC II, tato dokumentace bude schválena v listopadu t.r. pracovní skupinou Evropské komise WG ACDT. DAC II implementuje některé prvky původní směrnice DAC (nulová zpráva, stavová zpráva, validace zprávy, žádost o informace, roční zpětná vazba atd.). Je na zvážení, zda na rozdíl od současného řešení FATCA nebude nutné v rámci elektronického podání vyvinout aplikaci pro přípravu oznamovaných dat do XML formátu. V rámci FATCA toto není řešeno, a to vzhledem k vysoké prahové hodnotě oznamovaných účtů, a tedy předpokladu, že oznámení podle FATCA podávají pouze velké finanční instituce, které mají možnost ke sběru dat využít svých vnitřních informačních systémů.

Vzhledem k rozpracovanosti projektu na úrovni EU náklady tedy nelze detailněji vyčíslit. Lze jen obecně předpokládat, že bude technické řešení obou projektů rozdílné, což náklady zvýší.

Na straně správce daně dále vzniká potřeba personálního zabezpečení kontroly plnění povinností podle dohody FATCA, CRS a směrnice DAC II (*due dilligence*), přičemž se počítá s navýšením počtu pracovníků o 2 (v rámci Specializovaného finančního a Generálního finančního ředitelství).

Celkové náklady by se měly podle Generálního finančního ředitelství pohybovat okolo 25 mil. Kč.

8. Zhodnocení dopadu navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava má dopad na ochranu soukromí a osobních údajů. Finanční instituce budou na základě navrhovaného zákona zpracovávat údaje o zahraničních klientech českých finančních institucí: o občanech jiných členských států Evropské unie, o občanech Spojených států amerických a jiných smluvních států (zejm. údaje vyhledávat ve stávajících evidencích, zjišťovat a shromažďovat je, po stanovenou dobu je uchovávat a oznamovat je orgánům Finanční správy České republiky). Příslušná ustanovení sektorových zákonů upravujících mlčenlivost jsou navrhovaným zákonem prolomena. Zásah do ochrany soukromí a osobních údajů je odůvodněn veřejným zájmem, kterým je boj s daňovými úniky.

V plné míře se použijí ostatní záruky (opatření) podle zákona o ochraně osobních údajů. Předání informací Českou republikou jinému smluvnímu státu se uskuteční v režimu § 27 zákona o ochraně osobních údajů.

Při předávání do Evropské unie se uplatní svoboda pohybu osobních údajů dle § 27 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. V rámci Evropské unie je

oblast ochrany osobních údajů harmonizována, a standard jejich ochrany je tedy srovnatelný s vnitrostátní úpravou České republiky v oblasti ochrany osobních údajů.

Na předání do jiných smluvních států se pak v případě prezidentské smlouvy uplatní § 27 odst. 2 zákona o ochraně osobních údajů.

Při automatické výměně informací na základě globálního standardu (tedy jinými zeměmi než se členskými státy Evropské unie a Spojenými státy) se uplatní úprava § 27 odst. 3 písm. d) zákona o ochraně osobních údajů, který uvádí, „[...] předání údajů může být uskutečněno, je-li nutné pro uplatnění důležitého veřejného zájmu vyplývajícího ze zvláštního zákona nebo z mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána [...]“. Pokud se podaří do konkrétní dohody příslušných orgánů zahrnout smluvní doložku pro předání osobních údajů do třetích zemí „[...] nebo jsou v třetí zemi, kde mají být osobní údaje zpracovány, vytvořeny dostatečné zvláštní záruky ochrany osobních údajů [...]“, bude možné předání opřít o § 27 odst. 3 písm. b) zákona o ochraně osobních údajů. Za takovou doložku by měla být považována také příloha dle čl. 5 MCAA o podmínkách ochrany osobních údajů (kterou i Česká republika oznámí OECD).. Zároveň je navržený zákon speciální k ustanovení § 27 odst. 4 zákona o ochraně osobních údajů, když stanoví, že osobní údaje je možné do jiných států předávat prostřednictvím Ústředního kontaktního orgánu (tedy Generálního finančního ředitelství), avšak nestanoví povinnost získat povolení k takovému předání. Takovýmto způsobem lze předávat pouze přesně vymezené informace, a to pouze do států, vůči kterým se Česká republika zavázala k automatické výměně informací.

Nad rámec ochrany poskytované zákonem o ochraně osobních údajů navíc zákon stanovuje novou povinnost, a sice (v souladu s požadavkem DAC II) předběžně informovat oznamovanou osobu o tom, že její údaje budou shromažďovány a oznamovány, a tedy i následně předávány do jiného smluvního státu. Informace musí být oznamované osobě sdělena v takovém předstihu, aby tato osoba mohla uplatnit prostředky ochrany osobních údajů, které jí garantuje právní řád. Finančním institucím je dále stanovena povinnost, zveřejnit informaci o tom, že užívá jiné srovnatelné nebo přísnější postupy v souladu se zákonem či mezinárodní smlouvou.

9. Zhodnocení korupčních rizik navrhovaného řešení (CIA)

Obecně lze k navrhované úpravě ve vztahu ke vzniku korupčních rizik uvést následující:

a) Přiměřenost

Pokud jde o rozsah působnosti správního orgánu, je rozhodující jak zákonný okruh působností jako takový, tak míra diskrece, kterou zákon při výkonu jednotlivých působností správnímu orgánu umožňuje, resp. jakou míru diskrece zákon předpokládá. Jakýkoli normativní text zakotvující určitou míru diskrece sám o sobě představuje potenciální korupční riziko. Proto se při přípravě takového ustanovení vždy poměřuje nutnost zavedení takové diskrece daného orgánu s mírou zásahu do individuální sféry subjektu, o jehož právech a povinnostech by se v rámci této diskrece rozhodovalo. Navržená právní úprava mění kompetence správních orgánů pouze způsobem, který zpřesňuje rozsah kompetencí stávajících, nebo stávající kompetence ve stejném nebo upraveném rozsahu svěřuje jinému správnímu orgánu, který je schopen tyto kompetence vykonávat efektivněji, anebo zavádí kompetenci novou, a to pouze v rozsahu nezbytném pro úpravu vztahů, které mají být právní úpravou nově

regulovány, přičemž míra diskrece je vzhledem k vymezení povinností (ať už zákonem nebo mezinárodní smlouvou) minimální.

b) Efektivita

Z hlediska efektivity lze k předložené úpravě poznamenat, že ke kontrole a vynucování splnění povinností stanovených zákonem bude příslušný správce daně – Specializovaný finanční úřad za oblast mezinárodní spolupráce a orgány Finanční správy České republiky za oblast daní z příjmů. Tento správce daně obvykle disponuje podklady pro vydání daného rozhodnutí, ale i potřebnými odbornými znalostmi, čímž je zaručena efektivní implementace dané regulace i její efektivní kontrola, případně vynucování. Nástroje kontroly a vynucování jsou upraveny jako obecné instituty daňového řádu.

c) Odpovědnost

Zvolená právní úprava vždy jasně reflektuje požadavek čl. 79 odst. 1 Ústavy, podle něhož musí být působnost správního orgánu stanovena zákonem.

Odpovědnou osobou na straně správce daně, resp. jiného správního orgánu je v daňovém řízení vždy úřední osoba. Určení konkrétní úřední osoby je prováděno na základě vnitřních předpisů, resp. organizačního uspořádání konkrétního správního orgánu, přičemž popis své organizační struktury je správní orgán povinen zveřejnit na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Totožnost konkrétní úřední osoby je přitom seznatelná zákonem předvídaným postupem (srov. § 12 odst. 4 daňového řádu); úřední osoba je povinna se při výkonu působnosti správního orgánu prokazovat příslušným služebním průkazem.

d) Opravné prostředky

Z hlediska opravných prostředků existuje možnost účinné obrany proti nesprávnému postupu správce daně v první řadě v podobě řádného opravného prostředku, kterým je odvolání, resp. rozklad (srov. § 109 a násl. daňového řádu). V souladu s § 102 odst. 1 písm. f) daňového řádu má správce daně povinnost v rozhodnutí uvést poučení, zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě je tak možno učinit, u kterého správce daně se odvolání podává, spolu s upozorněním na případné vyloučení odkladného účinku. Neúplné, nesprávné nebo chybějící poučení je spojeno s důsledky *pro bono* daného subjektu uvedenými v § 110 odst. 1 daňového řádu. Existuje také možnost užití mimořádných opravných prostředků dle daňového řádu (srov. § 117 a násl. daňového řádu). Vedle opravných prostředků daňový řád připouští rovněž jiné prostředky ochrany, kterými je třeba rozumět: námitku (srov. § 159 daňového řádu), stížnost (srov. § 261 daňového řádu), podnět na nečinnost (srov. § 38 daňového řádu).

e) Kontrolní mechanismy

Z hlediska systému kontrolních mechanismů je nutno uvést, že oblast daňového práva se pohybuje v procesním režimu daňového řádu, jenž obsahuje úpravu kontroly a přezkumu přijatých rozhodnutí, a to primárně formou opravných prostředků. Proti rozhodnutím je možno podat odvolání anebo v určitých případech užit mimořádných opravných prostředků či jiných prostředků ochrany (viz předchozí bod). Vedle toho lze využít rovněž dozorčí prostředky, čímž je

zaručena dostatečná kontrola správnosti a zákonnosti všech rozhodnutí vydávaných v režimu daňového řádu.

Soustavy orgánů vykonávajících správu daní, resp. další dotčené působnosti současně disponují interním systémem kontroly v rámci hierarchie nadřízenosti a podřízenosti včetně navazujícího systému personální odpovědnosti. V případě vydání nezákonného rozhodnutí či nesprávného úředního postupu je s odpovědností konkrétní úřední osoby spojena eventuální povinnost regresní náhrady škody, za níž v důsledku nezákonného rozhodnutí nebo nesprávného úředního postupu odpovídá stát.

Z hlediska transparency a otevřenosti dat lze konstatovat, že navrhovaná úprava nemá vliv na dostupnost informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Při správě daní se uplatňuje zásada neveřejnosti. Informace o poměrech daňových subjektů jsou tak chráněny povinností mlčenlivosti pod hrozbou pokuty do výše 500 000 Kč a nemohou být zpřístupněny veřejnosti.

Pokud dochází k zavedení nových kompetencí orgánů veřejné správy, jsou potenciální korupční rizika, jež nejsou popsána výše, zohledněna ve zvláštní části důvodové zprávy.

10. Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace

Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace je přílohou důvodové zprávy.

11. Odůvodnění návrhu na vyslovení souhlasu Poslaneckou sněmovnou v prvním čtení

Navrhuje se vyslovení souhlasu s návrhem zákona Poslaneckou sněmovnou v prvním čtení. Návrh zákona transponuje směrnici DAC II. Transpoziční lhůta je stanovena na 1. leden 2016, přičemž zákon musí nabýt platnosti nejpozději dne 31. prosince 2015.

Obdobná právní úprava je již nyní obsažena v zákoně FATCA, který upravuje automatickou výměnu informací se Spojenými státy americkými. Navržený zákon zásadně pouze rozšiřuje okruh států, kterým bude oznamováno, avšak nepřináší významné změny v tom, jakým způsobem mají být oznamované účty a oznamované osoby identifikovány a jaký typ údajů o nich bude oznamován.

II. Zvláštní část

K části první – změna zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní

K čl. I

K bodu 1 (poznámka pod čarou č. 1)

Poznámka pod čarou č. 1 obsahuje odkaz na směrnici Rady 2011/16/EU, která je zákonem o mezinárodní spolupráci při správě daní transponována. Protože novela zákona transponuje novelu směrnice DAC, tj. směrnici Rady 2014/107/EU, musí dojít také ke změně odkazu v poznámce pod čarou. Povinnost uvést korektní odkaz na směrnici vyplývá i z článku 2 odst. 1 alinea 3 směrnice DAC II.

K bodu 2 (§ 8 odst. 2)

Tento odstavec je speciálním ustanovením vůči § 8 odst. 1 zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní. Dle odstavce 1 má kontaktní místo možnost určit správce daně, který bude provádět úkony, dílčí řízení nebo jiné postupy při poskytování mezinárodní spolupráce. Dle navrženého odstavce 2 bude tímto správcem daně při automatické výměně informací oznamovaných finančními institucemi vždy Specializovaný finanční úřad. Kontaktní místo tedy nemá možnost určit jiného správce daně.

Specializovaný finanční úřad je již v současné době příslušný k úkonům, dílčím řízením nebo jiným postupům dle zákona provádějícího dohodu FATCA (§ 4 zákona FATCA). Tato působnost mu byla stanovena vzhledem ke skutečnosti, že Specializovaný finanční úřad je podle § 11 zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, příslušným správcem daně pro vybrané subjekty, mimo jiné pro banky, zahraniční banky, spořitelny a úvěrní družstva, pojišťovny, jejich pobočky z jiného členského státu, investiční fondy nebo zahraniční investiční fondy atd. (viz přesné znění tohoto ustanovení), resp. většinu finančních institucí ve smyslu směrnice DAC II, dohody FATCA nebo globálního standardu.

S ohledem na podobnost agendy se jeví jako vhodné svěřit Specializovanému finančnímu úřadu vedle provádění dohody FATCA i agendu provádějící globální standard a automatickou výměnu dle směrnice DAC II. Novela respektuje systematiku zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní, která organizační zabezpečení neupravuje vedle příslušných institutů spolupráce, ale společně v hlavě II § 4 až § 8.

K bodu 3 (Oddíl 1)

Úprava automatické výměny informací byla v původním znění zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní upravena v § 13, který byl jediným paragrafem dílu 2. S ohledem na to, že je do zákona vložena komplexní, ale přitom kompaktní materie automatické výměny informací poskytovaných finančními institucemi, byla zvolena metoda rozdělení dílu 2 na dva oddíly, kdy jeden bude upravovat automatickou výměnu informací podle druhů příjmu a majetku a druhý automatickou výměnu informací poskytovaných finančními institucemi v souladu se směrnicí DAC II, s globálním standardem a s dohodou FATCA.

K bodu 4 (§ 13 odst. 1 úvodní část ustanovení)

V úvodní části ustanovení dochází k přesunu slov „podle druhů příjmu a majetku“ tak, aby se specifikace vztahovala pouze na automatickou výměnu informací s členskými státy. Díky této úpravě bude možné uzavřít mezinárodní smlouvy o automatické výměně informací bez omezení druhu vyměňovaných informací. Stále však platí, že ustanovení umožňuje pouze automatickou výměnu informací, které jsou ústřednímu kontaktnímu orgánu dostupné z jeho vlastní činnosti.

K bodu 5 (§ 13 odst. 1 písm. a)

Změna provedená v § 13 odst. 1 písm. a) navazuje na změnu úvodní části ustanovení § 13 (viz důvodová zpráva k tomuto ustanovení).

K bodu 6 (poznámka pod čarou č. 2)

Poznámka pod čarou č. 2 obsahuje odkaz na článek 8 směrnice Rady 2011/16/EU. Protože novela zákona transponuje novelu směrnice DAC, tj. směrnici DAC II, musí dojít také ke změně odkazu v poznámce pod čarou. Povinnost uvést korektní odkaz na směrnici vyplývá i z článku 2 odst. 1 alinea 3 směrnice DAC II.

K bodu 7 (§ 13 odst. 6)

Generální finanční ředitelství jako ústřední kontaktní orgán může ústřednímu kontaktnímu orgánu jiného členského státu sdělit, že mu nemají být poskytovány informace o příjmu nebo majetku. Podle platné právní úpravy může Generální finanční ředitelství tento příjem nebo majetek určit nejen podle druhu, ale také podle výše částky. Vzhledem k tomu, že směrnice již možnost určit příjem nebo majetek podle výše částky neobsahuje, je nutné provést tuto změnu i v zákoně o mezinárodní spolupráci při správě daní.

K bodu 8 (Oddíl 2)

Oddíl 2 obsahuje ustanovení upravující automatickou výměnu informací oznamovaných finančními institucemi. Oddíl 2 je členěn na pododdíly, pomocí kterých jsou ustanovení přehledně rozčleněna na části podle toho, zda upravují (i) obecnou materii, která se použije ve všech případech či (ii) zvláštní ustanovení pro výměnu informací se Spojenými státy americkými.

K § 13a:

Ustanovení § 13a uvozuje právní úpravu automatické výměny informací poskytovaných finančními institucemi obdobným způsobem, jako § 13 odst. 1 činí u informací o druzích příjmu a majetku. Toto ustanovení stanoví pravomoc ústřednímu kontaktnímu orgánu, kterým je podle § 6 odst. 1 zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní Generální finanční ředitelství, k poskytování informací kontaktnímu místu jiného státu. Jiný stát je vymezen v § 2 odst. 1 zákona o mezinárodní spolupráci.

Správcem daně, od kterého Generální finanční ředitelství informace, které mají být předány do zahraničí, obdrží, je podle § 8 odst. 2 zákona o mezinárodní spolupráci Specializovaný finanční úřad. Finanční instituce oznamují Specializovanému finančnímu úřadu informace zjištěné v rámci prověřovací a zjišťovací povinnosti a on je dál předává Generálnímu finančnímu ředitelství k odeslání do jiného státu. Pojem informace je v zákoně používán (viz např. § 9 a následující) a označuje souhrn jednotlivých údajů předaných finanční institucí.

Způsob předávání informací mezi Generálním finančním ředitelstvím a kontaktním místem jiného státu zákon explicitně nevymezuje a ponechává prostor vzájemné dohodě kontaktních míst smluvních stran (technickému dokumentu). Tento postup je zákonem o mezinárodní spolupráci předvídan (viz např. § 25 odst. 6). Taková dohoda je v kompetenci Generálního finančního ředitelství, které je jako ústřední kontaktní orgán podle § 5 zákona o mezinárodní spolupráci též kontaktním místem. Nejedná se o dohody uzavírané na základě § 29.

Do § 13a byla přenesena pravomoc ústředního kontaktního orgánu z § 16 odst. 1 zákona FATCA.

K § 13b:

Pojmy používané při automatické výměně informací jsou výsledkem mezinárodního konsensu obsaženého v příslušných mezinárodních instrumentech (Mnohostranná dohoda příslušných orgánů a společný standard pro oznamování, jinak také již uvedený „globální standard“, dohoda FATCA) a ve směrnici DAC II.

Odstavec 1:

Jak směrnice DAC II, tak globální standard a mezinárodní smlouvy (včetně dohody FATCA) upravující automatickou výměnu informací o finančních účtech užívají komplexní systém přesně definovaných pojmů. Takovými pojmy jsou zejména pojmy oznamovaná osoba, oznamovaný účet, finanční instituce apod.

Automatická výměna informací oznamovaných finančními institucemi probíhá na základě několika typů právního základu:

i) směrnice DAC II.

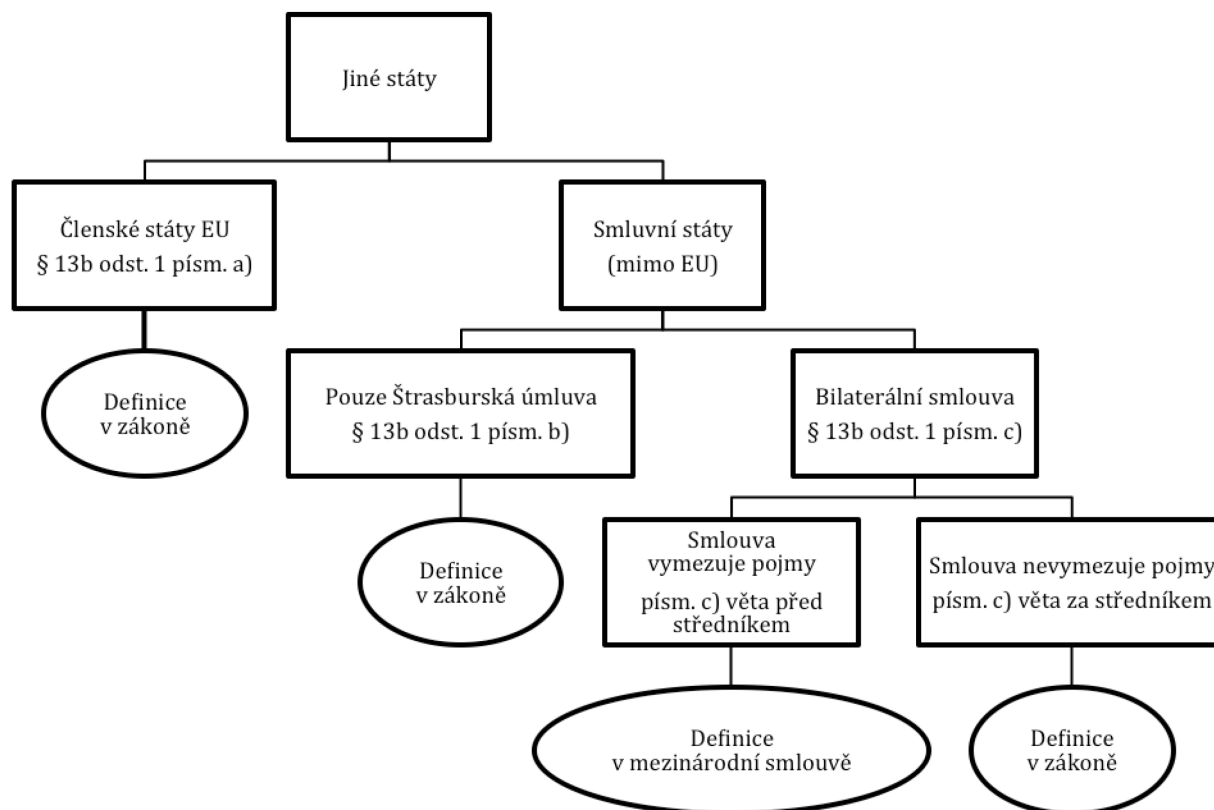
ii) mezinárodní smlouvy, která ale samotná neobsahuje vymezení pojmů a postupů náležité péče (takovou je například Štrasburská úmluva). Na pojmy a postupy náležité péče se odvolává pouze prováděcí technický dokument, který Česká republika hodlá s třetím státem aplikovat (CRS).

iii) mezinárodní smlouvy, která obsahuje vymezení pojmů a postupů náležité péče, a to ať už přímo, nebo v dodatkovém protokolu.

Obsah oddílu VIII přílohy č. I směrnice DAC II byl transponován přímo do zákona z důvodu zvýšení právní jistoty a „komfortu“ adresátů právní normy (zejména pokud jde o oznamované osoby). Pojmy byly rozděleny do dvou skupin, přičemž některé jsou definovány přímo v těle zákona (§ 13c až § 13e), zatímco ostatní jsou transponovány do přílohy č. 1 k tomuto zákonu.

Do těla zákona byly přeneseny zejména ústřední pojmy automatické výměny informací, tedy oznamující česká finanční instituce, oznamovaná osoba a oznamovaný účet. Vedle ústředních pojmů jsou v těle zákona definovány další bezprostředně související pojmy.

Vedle odkazu na definici pojmů však toto ustanovení zahrnuje i kolizní pravidlo, které stanoví, zda užít přílohy zákona nebo mezinárodní smlouvu, v případě, že by daný stát šlo podřadit pod více pododstavců.

Obrázek 1: Přehled § 13b odst. 1

Pro členské státy Evropské unie se vždy použijí definice obsažené v zákoně, a to i přesto, že tyto státy jsou zároveň smluvními státy Štrasburské úmluvy. V případě ostatních smluvních států záleží na tom, zda s těmito státy Česká republika nebo Evropská unie uzavřela bilaterální smlouvu, která sama pojmy definuje. V takovém případě se užije vymezení pojmů z této smlouvy. V opačném případě, tedy pokud je uzavřena pouze Štrasburská úmluva, nebo pokud je uzavřena bilaterální smlouva, která ale sama nevymezuje pojmy, se použijí definice ze zákona.

Bilaterální mezinárodní smlouvou, která sama vymezuje pojmy, je zejména dohoda FATCA. Bude jím ale i Dohoda mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací, kterou se stanoví opatření rovnocenná opatřením stanovenými směrnicí rady 2003/48/ES o zdanění příjmů z úspor ve formě příjmů úrokového charakteru po přijetí protokolu, který tuto dohodu pozměňuje v souladu s CRS a obdobné mezinárodní smlouvy s Lichtenštejnem, San Marinem, Monakem a Andorrou.

Následující tabulka shrnuje základní pojmy DAC II, CRS nebo Dohody FATCA s uvedením článků, kde lze příslušný pojem nalézt.

Pojem	Výměna podle DAC II a CRS (odkazy do zákona)	FATCA
Majitel účtu	Článek E bod 1 přílohy č. 1	Článek 1, odst. 1 písm. cc)
Smlouva o pojištění důchodu	Článek C bod 6 přílohy č. 1	Článek 1, odst. 1 písm. w)

Pojem	Výměna podle DAC II a CRS (odkazy do zákona)	FATCA
Pojistná smlouva s kapitálovou hodnotou	Článek C bod 7 přílohy č. 1	Článek 1, odst. 1 písm. x)
Ovládající osoba	§ 13d odst. 2	Článek 1, odst. 1 písm. ll)
Schovatelský účet	Článek C bod 3 přílohy č. 1	Článek 1, odst. 1 písm. t)
Entita	Článek E bod 3 přílohy č. 1	Článek 1, odst. 1 písm. ff)
Vyňatý účet	Článek C bod 17 přílohy č. 1	Příloha II, oddíl V
Finanční účet	Článek C bod 1 přílohy č. 1	Článek 1, odst. 1 písm. r)
Finanční instituce	Článek A bod 1 přílohy č. 1	Článek 1, odst. 1 písm. f)
Nový účet	Článek C bod 10 přílohy č. 1	Příloha I, část III, V
Zúčastněný stát (Neúčastníci se finanční instituce)	§ 13e odst. 3	(Článek 1, odst. 1 písm. q))
Dříve existující účet	Článek C bod 9 přílohy č. 1	Příloha I, oddíl IV, pododdíl B, odst. 5
Dříve existující účet entity	Článek C bod 13 přílohy č. 1	Oddíl IV Přílohy I
Oznamovaný účet (Oznamovaný americký účet)	§ 13d odst. 1	(Článek 1, odst. 1 písm. z) Článek 1, odst. 1 písm. bb))
Oznamující česká finanční instituce	§ 13c odst. 1	Článek 1, odst. 1 písm. n)
Oznamovaná osoba (Specifikovaná americká osoba)	§ 13e odst. 1	(Článek 1, odst. 1 písm. ee))

Odstavec 2:

Aby byl finančním institucím usnadněn postup podle tohoto zákona, zveřejní Ministerstvo financí způsobem, který umožňuje dálkový přístup, seznam smluvních států, se kterými probíhá automatická výměna informací oznamovaných finančními institucemi, ať už jde o výměnu na základě Štrasburské úmluvy nebo o výměnu na základě jiné mezinárodní smlouvy. Pojem smluvní stát je vymezen v § 1 odst. 1 odst. 1 písm. b) zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní a zahrnuje stát nebo jurisdikci, se kterými byla uzavřena mezinárodní smlouva.

K § 13c:

V § 13c jsou definovány pojmy týkající se finančních institucí, které nejsou vymezeny v mezinárodní smlouvě. Jde o pojmy, které jsou užívány v zákoně, ale nejsou zavedeny ve směrnici DAC II ani v globálním standardu. Tyto pojmy je však

vhodnější užívat z důvodu terminologické jednoty zákona. Zatímco dohoda FATCA je klasickou bilaterální smlouvou, která užívá pojmy symetricky pro české a pro americké instituce, směrnice DAC II a globální standard pojmy, ze kterých by se dal jednoznačně dovodit vztah k určitému státu, neobsahuje. Proto je nutné zavést pojmy, ze kterých je jednoznačně patrné, zda se vztahují na českou nebo zahraniční instituci. Dohoda FATCA pojmy oznamující česká finanční instituce a neoznamující česká finanční instituce vymezuje, a proto je není třeba znovu zavádět. Zákon je používá ve významech daných touto dohodou, které ale *de facto* odpovídají pojmům zavedeným v tomto paragrafu.

Odstavec 1:

Oznamující česká finanční instituce je entitou, které je stanovena prověřovací, zjišťovací a oznamovací povinnost dle tohoto zákona. Zásadně jde o právnickou osobu nebo jednotku bez právní subjektivity, nebo její pobočku, která vyvíjí své aktivity v České republice, a která není neoznamující českou finanční institucí.

Oznamující českou finanční institucí je každá finanční instituce, která je podle odstavce 3 v České republice a která nevyhoví definici neoznamující české finanční instituce.

Odstavec 2:

Neoznamující česká finanční instituce je finanční institucí, která bez dalšího nemá zvláštní povinnosti stanovené tímto zákonem (s výjimkou povinnosti podat oznámení v případě výkonu podnikatelské činnosti podle § 13k odst. 3 tohoto zákona, resp. povinnosti získat v takovém případě GIIN podle § 13q odst. 2 tohoto zákona).

Vymezení pojmu v zákoně vychází ze skutečnosti, že dohoda FATCA má přednost před zákonem a není třeba v tomto ohledu promítat do českého právního řádu, protože definuje neoznamující českou finanční instituci dostatečně ve svém textu a v příloze II.

Písmeno a) navazuje vymezení neoznamující české finanční instituce, ve vztahu ke státům, s nimiž není uzavřena specifická mezinárodní smlouva upravující výměnu informací o finančních účtech, na vymezení neoznamující finanční instituce podle článku B přílohy č. 1 k tomuto zákonu (např. vládní entita, mezinárodní organizace, centrální banka). Toto vymezení vychází ze seznamu neoznamujících finančních institucí uvedených v příloze II dohody FATCA, nicméně některé kategorie (např. důchodový fond splňující podmínky podle Smlouvy, finanční instituce s místní základnou zákazníků, místní banky, finanční instituce pouze s účty s nižší hodnotou) nebyly do transponované směrnice DAC II, resp. CRS, záměrně převzaty.

V písmeni b) je ponechána České republice možnost stanovit další kategorie neoznamujících finančních institucí, které jsou z hlediska daňových úniků nízkorizikové. Seznam bude shodný pro členské státy EU i smluvní státy, se kterými bude výměna probíhat v režimu globálního standardu. Takovou kategorii dohoda FATCA neobsahuje.

Skutečnost, zda finanční instituce naplňuje podmínky pro zařazení do kategorie nízkorizikových institucí, bude přezkoumávána za použití mechanismů daňového řádu. Správce daně bude typicky v rámci vyhledávací činnosti podle § 78 daňového řádu zjišťovat, zda konkrétní finanční instituce vyhovuje kritériím stanoveným pro nízkorizikové instituce, na jejichž základě se finanční instituce stane neoznamující finanční institucí s jiným právním režimem, než mají oznamující finanční instituce.

Pokud by se finanční instituce vydávala za nízkorizikovou s cílem vyhnout se řádnému plnění povinností podle zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní, aniž by podmínky skutečně naplňovala, použil by správce daně prostředky podle daňového řádu, aby takový nežádoucí stav odstranil.

Odstavec 3:

Definice oznamující české finanční instituce i neoznamující české finanční instituce se váže na skutečnost, že se finanční instituce nachází v České republice. V odstavci 3 je zavedeno obecné pravidlo pro určení, ve kterém státě se nachází posuzovaná finanční instituce. Jde (i) o stát, ve kterém je tato finanční instituce rezidentem, s výjimkou poboček, které se nachází mimo území tohoto státu, nebo (ii) o pobočky finančních institucí-nerezidentů, které se nacházejí na území tohoto státu.

Rezidentství finanční instituce je pak podrobně definováno v článku A bodu 7 přílohy č. 1 k tomuto zákonu. Zásadně platí, že finanční instituce je rezidentem ve státě, jehož právu podléhá. Speciální úprava pak platí pro svěřenské fondy a pro finanční instituce, které nejsou rezidentem žádného státu nebo jurisdikce. Vymezení pojmu rezidentství finanční instituce zároveň stanovuje kolizní pravidlo pro možné dvojí rezidentství finanční instituce. V podrobnostech lze odkázat na důvodovou zprávu k tomuto ustanovení.

Odstavec 4:

Odstavec 4 zmocňuje Ministerstvo financí k vydání vyhlášky, kterou stanoví další neoznamující české finanční instituce podle odstavce 2 písm. b). Seznam, který doplňuje seznam neoznamujících finančních institucí, je třeba nahlásit Evropské komisi, což má činit také Ministerstvo financí. Seznam bude vyhlášen v Úředním věstníku Evropské unie a bude aktualizován Komisí na základě oznámení členských států.

K § 13d:

V § 13d jsou definovány pojmy týkající se oznamovaných účtů, které nejsou vymezeny v mezinárodní smlouvě. Tyto pojmy odpovídají pojmům ze směrnice DAC II a z globálního standardu. Protože jde však o klíčový okruh pojmů (jde o finanční účty, které budou spolu s informacemi o jejich majitelích oznamovány finančními institucemi a které budou v konečném důsledku předány do zahraničí), jsou tyto pojmy zavedeny přímo v těle zákona, namísto článku D přílohy č. 1 k tomuto zákonu (příloha č. 1 odpovídá oddílu VIII přílohy č. I směrnice DAC II a globálního standardu). V příloze č. 1 k zákonu tedy tyto pojmy nejsou uvedeny. Dohoda FATCA a další mezinárodní smlouvy pojem oznamovaný účet a návazné pojmy zavádí, a tedy se užijí pojmy z ve významech daných těmito mezinárodními smlouvami, které ale *de facto* odpovídají pojmům zavedeným v tomto paragrafu.

Odstavec 1:

Oznamované účty představují ústřední pojem výměny informací o finančních účtech oznamovaných finančními institucemi. Jde o finanční účty, které jsou drženy oznamovanými osobami nebo ovládajícími osobami pasivních nefinančních entit (odst. 3), které jsou oznamovanými osobami (§ 13e). Oznamující česká finanční instituce prověřuje, zda vede oznamované účty a zjišťuje o nich a o jejich majitelích (případně o jejich ovládajících osobách) informace, které následně oznamuje správci daně.

Definice pojmu oznamovaný účet se odkazuje na pojem finanční účet podle článku C bodu 1 přílohy č. 1 k tomuto zákonu. Protože pojem finanční účet nezahrnuje vyňaté účty, nejsou vyňaté účty ani oznamovanými účty, a to i kdyby jinak naplnily definici oznamovaného účtu. Vyňaté účty tedy nebudou oznamovány.

Pokud jde o pojem „oznamovaný účet“ podle dohody FATCA, rozumí se jím dle čl. 1 odst. 1 písm. z) dohody FATCA „oznamovaný americký účet“.

Odstavec 2:

Pojem ovládající osoba má podle globálního standardu a směrnice DAC II jiný význam než pojem zavedený právem obchodních korporací.

Za ovládající osoby se pro účely automatické výměny informací poskytovaných finančními institucemi považují pouze fyzické osoby. Zvláštní úprava platí pro svěrenské fondy. Za jejich ovládající osobu se vedle fyzických osob s faktickou kontrolou nad svěrenským fondem považuje také zakladatel, správce, osoba vykonávající dohled nad správou majetku a obmyšlený. V případě jiných jednotek bez právní osobnosti jsou ovládajícími osobami osoby v obdobném postavení, jako ovládající osoby svěrenského fondu.

Podle směrnice DAC II a globálního standardu musí být výklad pojmu ovládající osoby v každém případě v souladu s doporučeními Finančního akčního výboru. Pojem ovládající osoba odpovídá pojmu „*beneficial owner*“ užívanému v doporučení č. 10 a v interpretační poznámce k doporučení č. 10³. V souladu s tímto doporučením se za ovládající osobu entity považuje ta fyzická osoba, která v konečném důsledku vlastní rozhodující podíl v entitě (výše rozhodujícího podílu je závislá na konkrétní vlastnické struktuře entity, může jít například o podíl větší než 25 %). V případě, že panují pochybnosti o tom, zda je příslušná osoba s rozhodujícím podílem také ovládající osobou nebo v případě, že takovou osobu není vůbec možné určit, jsou ovládajícími osobami ty fyzické osoby, které uplatňují na entitu rozhodující vliv jiným způsobem. Není-li možné ovládající osobu určit ani takovýmto způsobem, jsou ovládajícími osobami členové vedení entity.

Doporučení finančního akčního výboru pro určení ovládající osoby je promítnuto do pojmu „skutečný majitel“, který je zaveden v § 4 odst. 4 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

Odstavec 3:

Účelem zákona je zabezpečit výměnu informací s cizími státy nebo jurisdikcemi o finančních účtech jejich rezidentů. Tito rezidenti by však mohli oznamování uniknout, pokud by si zřídili právnickou osobu, nebo jednotku bez právní osobnosti, která by sloužila jako jejich prostředník pro nakládání s finančními prostředky, a která by nebyla rezidentem v daném státě. Pojem pasivní nefinanční entita vymezuje takovéto prostředníky. Nezahrnuje však přesně vymezenou skupinu nefinančních entit, u kterých převládá zájem je neoznamovat (aktivní nefinanční entity podle článku D přílohy č. 1 k tomuto zákonu).

Pasivní nefinanční entitou je buď každá nefinanční entita (odst. 4), která není označena jako aktivní nefinanční entita, nebo investiční entita podle článku A bodu 4

³ FATF/OECD. *International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism and Proliferation: The FATF Recommendations* [online]. Paris: FATF/OECD, 2012. Dostupné také z: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF_Recommendations.pdf

písm. b) přílohy č. 1 k tomuto zákonu, pokud není sama finanční institucí příslušné zúčastněné jurisdikce (tedy v ní není rezidentem). Jde o investiční entitu, jejíž hrubý příjem pochází primárně z investic, reinvestic nebo obchodování s finančním majetkem, pokud je entita řízena jinou entitou, jež je depozitní institucí, schovatelskou institucí, specifikovanou pojišťovnou nebo investiční entitou podle písmene článku A bodu 4 písm. a) přílohy č. 1 k tomuto zákonu.

Finanční účty držené pasivními nefinančními entitami jsou oznamovanými účty, pokud jsou jejich ovládající osoby oznamovanými osobami. Samotné pasivní nefinanční entity tedy oznamovanými osobami být nemusí a může tak jít o entity, které jsou rezidentem mimo příslušnou zúčastněnou jurisdikci.

Odstavec 4:

Právnícké osoby a jednotky bez právní osobnosti jsou buď finančními institucemi (podle definice v článku A přílohy č. 1 k tomuto zákonu) nebo nefinančními entitami. Nefinanční entity se dále dělí na aktivní (článek D přílohy č. 1 k tomuto zákonu) a na pasivní (odstavec 3).

Odstavec 5:

Vyňaté účty představují výjimku z oznamování. Jde o účty, které i kdyby splnily podmínku pro to, být oznamovaným účtem, přesto oznamovány nebudou. Opět je v zákoně vymezen pojem pouze ve vztahu ke státům, s nimiž nebyla uzavřena specifická mezinárodní smlouva o výměně informací o finančních účtech, v níž je pojem vymezen. Pojem vyňatý účet je podrobně zaveden v článku C bodu 17 přílohy č. 1 k tomuto zákonu. Směrnice DAC II i globální standard však dávají možnost tento seznam rozšířit o další okruhy účtů, které budou splňovat obdobné charakteristiky jako ty, které jsou přímo vyjmenovány v definici vyňatého účtu podle přílohy. Dohoda FATCA takovou možnost neposkytuje. Kromě účtů a závazků, které jsou explicitně uvedeny v definici vyňatého účtu, je potřeba dále vyjmout a označit jako vyňaté účty i specifické české produkty, které jsou určeny ke spoření na stáří. Mezi vyňaté účty bude zařazena, a Komisi oznámena, smlouva o důchodovém spoření podle zákona o důchodovém spoření, smlouva o penzijním připojištění se státním příspěvkem podle zákona o penzijním připojištění se státním příspěvkem, smlouva o doplňkovém penzijním spoření podle zákona o doplňkovém penzijním spoření s tím, že v prováděcí vyhlášce bude stanoven limit 50 000 USD (obdobně jako v článku C bodu 17 písm. a) přílohy č. 1 k tomuto zákonu).

Specifické podmínky těchto produktů, typicky spoření až do určitého věku, způsobují, že představují nízké riziko jejich použití k daňovému úniku. Navíc mají některé velmi podobné znaky jako účty explicitně uvedené jako vyňaté. Možnost čerpání dávek z těchto systémů je omezena dosažením určitého věku, možnost předčasného výběru je buď zcela vyloučena, popř. omezena a opatřena sankcí. Tyto produkty jsou daňově zvýhodněny. I přesto musí být u těchto účtů k tomu, aby byly vyňaty, dodržen limit 50 000 USD.

Odstavec 6:

Odstavec 6 zmocňuje Ministerstvo financí k vydání vyhlášky, kterou stanoví další skupiny vyňatých účtů odstavce 5. Seznam, který doplňuje seznam vyňatých účtů podle směrnice, je třeba nahlásit Evropské komisi, což bude činit Ministerstvo financí. Seznam bude vyhlášen v Úředním věstníku Evropské unie a bude aktualizován Komisí na základě oznámení členských států.

K § 13e:

V § 13e jsou definovány pojmy týkající se oznamovaných osob, které nejsou vymezeny v mezinárodní smlouvě. Tyto pojmy odpovídají pojmům ze směrnice DAC II a z globálního standardu. Protože jde však o klíčový okruh pojmů (jde o osoby, o nichž budou finanční instituce shromažďovat údaje, které oznámí spolu s údaji o oznamovaných účtech a které budou v konečném důsledku předány do zahraničí), jsou tyto pojmy zavedeny přímo v těle zákona, namísto článku D přílohy č. 1 k tomuto zákonu (příloha č. 1 odpovídá oddílu VIII přílohy č. I směrnice DAC II a globálního standardu). V příloze č. 1 k zákonu tedy tyto pojmy nejsou uvedeny. Dohoda FATCA a další mezinárodní smlouvy pojem oznamovaný účet a návazné pojmy zavádí, použijí se tedy pojmy ve významech daných těmito mezinárodními smlouvami, které ale *de facto* odpovídají pojmům zavedeným v tomto paragrafu.

Odstavec 1:

Status oznamované osoby má daná osoba vždy ve vztahu k určitému zúčastněnému státu. Oznamovanou osobou je každá osoba z této jurisdikce (odst. 2), s výjimkou:

- (i) obchodních společností, jejíž akcie jsou pravidelně obchodovány na regulovaném trhu s cennými papíry,
- (ii) obchodních společností, které jsou propojenou entitou obchodní společnosti podle bodu i (pojem propojené entity je definován v článku E bodu 4 přílohy č. 1 k tomuto zákonu),
- (iii) vládních entit (článek B bod 2 přílohy č. 1 k tomuto zákonu),
- (iv) mezinárodních organizací (článek B bod 3 přílohy č. 1 k tomuto zákonu),
- (v) centrálních bank (článek B bod 4 přílohy č. 1 k tomuto zákonu) nebo
- (vi) finančních institucí (článek A bod 1 přílohy č. 1 k tomuto zákonu).

Finanční účty vedené oznamovanou osobou, nebo pasivní nefinanční entitou, která je touto oznamovanou osobou ovládaná, jsou oznamovanými účty, a tedy je oznamující české finanční instituce musí podle § 13k oznamovat správci daně.

Odstavec 2:

Daná osoba se považuje za osobu z příslušného zúčastněného státu, pokud je jejím daňovým rezidentem. Osobou se v tomto kontextu rozumí fyzická osoba a entita, tedy právnická osoba nebo jednotka bez právní osobnosti.

Zvláštní režim platí pro osobní společnosti (partnership), osobní společnosti (partnership) s ručením omezeným nebo obdobné jednotky bez právní osobnosti, které nejsou daňovými rezidenty v žádném státě nebo jurisdikci. S těmito společnostmi se nakládá jako s osobou z toho zúčastněného státu, ve kterém je místo jejího vedení.

Z přílohy č. II směrnice DAC II bylo transponováno upřesňující pravidlo, které stanoví, že pro účely posuzování rezidentství v zúčastněné jurisdikci nelze svěřenské fondy, které jsou pasivními nefinančními entitami, považovat za jednotky bez právní osobnosti obdobné osobní společnosti (partnership). Důvodem je definice ovládajících osob svěřenských fondů, která by vedla ke dvojímu oznamování.

Za osobu ze zúčastněné jurisdikce se také považuje pozůstalost po fyzické osobě, která byla rezidentem v daném zúčastněném státě.

Odstavec 3:

Stát nebo jiná jurisdikce, se kterou probíhá výměna informací o finančních účtech je zúčastněným státem. Finanční instituce oznamují správci daně informace o finančních účtech osob, které byly identifikovány pomocí postupů náležité péče (příloha č. 2 k tomuto zákonu), jako rezidenti některého zúčastněného státu.

Za zúčastněný stát jsou považovány všechny členské státy Evropské unie (s výjimkou České republiky) a všechny smluvní státy, se kterými Česká republika nebo Evropská unie uzavřely mezinárodní smlouvu umožňující automatickou výměnu informací. Jde o promítnutí tzv. širšího přístupu, kdy finanční instituce prověřují a zjišťují oznamované účty i vůči státům nebo jurisdikcím, se kterými zatím sice Česká republika informace nevyměňuje, ale tento stát či jurisdikce již uzavřely mezinárodní smlouvu, na základě které se dá předpokládat, že k výměně informací v budoucnu dojde. Finanční instituce musí zjistit vztah každého klienta a každého finančního účtu ke všem možným zúčastněným jurisdikcím. Bez aplikace širšího přístupu by bylo nutné provést screening všech klientů kdykoliv by mezi příslušnými orgány České republiky a jiného státu došlo k vzájemné notifikaci záměru započít automatickou výměnu informací oznamovaných finančními institucemi.

Finanční instituce i tak budou muset provést screening, kdykoliv se některý stát stane smluvním státem mezinárodní smlouvy umožňující automatickou výměnu. Informace pak Generální finanční ředitelství zašle kontaktnímu místu druhého státu až v okamžiku, kdy bude dohoda příslušných orgánů nebo mezinárodní smlouva umožňující výměnu informací oznamovaných finančními institucemi (viz níže komentář k § 13p) s příslušným státem platná (neboli aktivovaná či použitelná). Tento přístup doporučuje OECD ve svých komentářích k CRS a MCAA.

Níže je uveden přehled jurisdikcí, jejichž rezidenti by měli být na základě tohoto ustanovení prověřováni, zjišťováni a oznamováni. Přehled je rozdělen podle toho, kdy proběhne první mezistátní výměna informací oznamovaných finančními institucemi.

První výměna informací mezi kontaktními místy v roce 2017 (2018*):

Jurisdikce	Právní rámec	Jurisdikce	Právní rámec	Jurisdikce	Právní rámec
Albánie*	S; U+P;	Gibraltar	U+P	Kypr	S; U+P
Andorra*	U+P	Ghana*		Lichtenštejnsko	S; U+P
Anguilla	U+P	Grenada*		Litva	S; U+P
Antigua a Barbuda*		Grónsko	U+P	Lotyšsko	S; U+P
Argentina	U+P	Guernsey	D; U+P;	Lucembursko	S; U+P
Aruba*	D ¹ ;U+P	Holandsko	S; U+P	Macao*	
Austrálie*	S; U+P	Hongkong*	S	Maďarsko	S; U+P
Bahamy*	D	Chorvatsko	S; U+P	Malajsie*	U+P

Jurisdikce	Právní rámec	Jurisdikce	Právní rámec	Jurisdikce	Právní rámec
Barbados	S	Chile	U+P	Malta	S; U+P
Belgie	S; U+P	Indie	S; U+P	Man	D; U+P
Belize*	D ¹ ; U+P	Indonésie*	S; U+P	Marshallovy ostrovy*	Zahájeno jednání o D
Bermudy	D; U+P	Irsko	S; U+P	Mauritius	U+P
Brazílie*	S; U+P	Island	S; U+P	Mexiko	S; U+P
Britské panenské ostrovy	D; U+P	Itálie	S; U+P	Monako*	D ¹ ; U+P
Brunej*		Izrael*	S;	Montserrat	U+P
Bulharsko	S	Japonsko*	S; U+P	Německo	S; U+P
Curacao	U+P	Jersey	D; U+P	Niue	
Čína*	S; U+P	Jihoafrická republika	S; U+P	Norsko	S; U+P
Dánsko	S; U+P	Kajmany	D; U+P	Nový Zéland*	S; U+P
Dominika		Kanada*	S; U+P	Polsko	S; U+P
Estonsko	S; U+P	Katar*		Portugalsko	S; U+P
Faerské ostrovy	U+P	Kolumbie	S; U+P	Rakousko*	S; U+P
Finsko	S; U+P	Korea	S; U+P	Rumunsko	S; U+P
Francie	S; U+P	Kostarika*	U+P	Rusko*	S; U+P
Řecko	S; U+P	Sint Maarten*	U+P	Švédsko	S; U+P
Saint Kitts a Nevis*		Slovensko	S; U+P	Švýcarsko*	S; U+P
Samoa*		Slovinsko	S; U+P	Trinidad a Tobago	
San Marino	D; U+P	Spojené arabské emiráty*	S;	Turecko*	S; U+P
Saudská Arábie*	S; U+P	Svatá Lucie*		Turks a Caico	U+P

Jurisdikce	Právní rámec	Jurisdikce	Právní rámec	Jurisdikce	Právní rámec
Seychely	D ¹ ; U+P	Svatý Vincent a Grenadines *		Uruguay	
Singapur*	S; U+P	Španělsko	S; U+P	Velká Británie	S; U+P

Vysvětlivky:

U+P – Mnohostranná Úmluva o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech a Protokol k této Úmluvě

S – Smlouva o zamezení dvojího zdanění

D – Dohoda o výměně informací v daňových záležitostech

D¹ – Dohoda v parlamentu

Přehled dalších států, se kterými má ČR uzavřenu Smlouvu o zamezení dvojího zdanění nebo Dohodu o výměně informací v daňových záležitostech nebo které podepsaly mnohostrannou Úmluvu o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech a Protokol k této Úmluvě (stav k 14.7.2015)

Jurisdikce	Právní rámec	Jurisdikce	Právní rámec	Jurisdikce	Právní rámec
Arménie	S	Guatemala	U+P	Salvador	U+P
Azerbajdžán	S; U+P	Jordánsko	S	Srbsko a Černá hora	S
Bahrajn	S	Kamerun	U+P	Sýrie	S
Bělorusko	S	Kazachstán	S; U+P	Tádžikistán	S
Bosna a Hercegovina	S	Kuvajt	S	Thajsko	S
Cookovy ostrovy	D v ratifikaci	Libanon	S	Tunis	S
Egypt	S	Makedonie	S	Ukrajina	S; U+P
Etiopie	S	Maroko	S; U+P	USA	S; U+P
Filipíny	S; U+P	Moldávie	S; U+P	Uzbekistán	S
Gabun	U+P	Mongolsko	S	Venezuela	S
Gibraltar	U+P	Nigérie	S; U+P	Vietnam	S
Gruzie	S; U+P	Srí Lanka	S		

Vysvětlivky:

U+P – mnohostranná Úmluva o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech a Protokol k této Úmluvě

S – Smlouva o zamezení dvojího zdanění

D – Dohoda o výměně informací v daňových záležitostech

První výměna informací s následujícími jurisdikcemi bude od roku 2018 prováděna, pokud podepíše Úmluvu, resp. jakýkoliv právní podklad pro spolupráci do konce roku 2015:

Antigua a Barbuda, Brunej, Granada, Macao, Katar, Saint Kitts a Nevis, Samoa, Svatá Lucie, Svatý Vincent a Grenadines, Saudská Arábie.

Odstavec 4:

Z důvodu zvýšení právní jistoty byl zaveden pojem rezident, který má jiný význam než pojem „daňový rezident“ podle zákona o daních z příjmů. Pojem rezident je vymezen stejně, jako je již vymezen (bez zavedení příslušné zkratky) v § 13 odst. 1 zákona.

Pojem rezident podle odstavce 4 se neužije pro finanční instituce. Rezidentství finančních institucí se řídí podle bodu 7 článku A přílohy č. 1 k tomuto zákonu.

Odstavec 5:

Na rozdíl od směrnice DAC II a globálního standardu je dohoda FATCA bilaterální smlouvou, a stanovuje symetrické definice pro dva státy. S cílem vytvořit ucelenou terminologii a aplikovat postupy podle zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní jednotně pro automatickou výměnu informací s jinými členskými státy Evropské unie, Spojenými státy americkými a jinými smluvními státy, zákon sjednocuje pojmy vymezené dohodou FATCA a pojmy vymezené v příloze směrnice DAC II a v globálním standardu.

Z toho důvodu se stanoví, že pojem oznamovaná osoba při výměně informací se spojenými státy americkými splývá s pojmem specifikovaná americká osoba podle dohody FATCA.

V odstavci 4 byl zaveden pojem rezident, který je použitelný pro výměnu informací podle směrnice DAC II a podle globálního standardu. Nelze jej však použít v případě výměny se Spojenými státy americkými, protože se aplikuje jiný test rezidenství. Pojem rezident by tak byl ze zákona FATCA přenesen do tohoto zákona jiným způsobem, než jak se doposud vykládá. Z toho důvodu zákon odkazuje na vymezení pojmu rezident ve smlouvě mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmů a majetku.

Odstavec 6:

Seznam smluvních států, se kterými uzavřela Česká republika mezinárodní smlouvu, na jejímž základě lze s těmito státy automaticky vyměňovat informace oznamované finančními institucemi bude Ministerstvem financí oznamováno Evropské komisi. Evropská komise udržuje a zveřejňuje seznam těchto smluvních států podle oddílu VIII pododdílu 4 písm. b) přílohy č. I ke směrnici DAC II.

K § 13f:

Oznamující česká finanční instituce a neoznamující česká finanční instituce mají pro účely tohoto zákona procesní postavení daňového subjektu. Podle § 20 daňového řádu je daňovým subjektem osoba, kterou za daňový subjekt označí zákon, jakož i osoba, kterou zákon označuje jako poplatníka nebo plátce daně. Zákon finanční instituce neoznačuje za daňový subjekt, pouze jim pro účely tohoto zákona propůjčuje procesní postavení daňového subjektu. Není stanoveno, zda finanční instituce jsou v pozici poplatníka nebo plátce daně, pojem daňový subjekt je těmto pojmům nadřazený a svým obsahem širší. Povinnosti, které jsou tímto zákonem nebo daňovým řádem oznamující české i neoznamující české finanční instituci uloženy, ji však přibližují postavení plátce daně.

K § 13g:

Odstavec 1:

Do §13g byla přenesena prověřovací povinnost z § 7 zákona FATCA. Finanční instituce bude muset zahájit prověřování tím, že určí daňovou rezidenturu každého svého klienta. Působnost původního ustanovení byla fakticky rozšířena s ohledem na to, že množina oznamovaných účtů se významně rozšíří.

Předpokladem předání informací o účtech daňových nerezidentů správci daně a jejich následného poskytnutí daňové správě jiného státu je zjištění jejich existence. Za tímto účelem je oznamující česká finanční instituce povinna plnit prověřovací a zjišťovací povinnost. V rámci plnění těchto povinností finanční instituce primárně prověřuje, zda vede oznamovaný účet. Pokud dojde k závěru, že ano, zjišťuje náležitosti tohoto účtu jako jméno nebo název jeho majitele, adresu místa pobytu nebo sídla majitele, apod. (srov. § 13h), které jsou poté předmětem oznamovací povinnosti podle § 13k.

Prověřovací povinnost plní pouze oznamující česká finanční instituce. Neoznamující česká finanční instituce, přestože je v některých případech povinna plnit oznamovací povinnost (viz § 13k odst. 3), není povinna při tom průběžně plnit prověřovací ani zjišťovací povinnost (bude je muset ad hoc provést pouze ve vztahu k údajům uvedeným v § 13k).

Při plnění prověřovací povinnosti je finanční instituce povinna postupovat podle postupů náležité péče. Tyto postupy jsou vymezené v příloze č. 2 k tomuto zákonu, pokud jde o automatickou výměnu informací s členským státem EU, nebo smluvním státem Štrasburské úmluvy, pokud se nepostupuje podle písm. c) věty před středníkem, tzn. mezinárodní smlouvy, např. Dohody FATCA (resp. její přílohy I). Jde o tzv. postupy *due diligence*. Finanční instituce je povinna nastavit svoje informační systémy tak, aby byly s postupy náležité péče v souladu.

Finanční instituce plní prověřovací povinnost tak, aby byla schopna splnit zjišťovací a oznamovací povinnost stanovenou tímto zákonem. Zákon neupravuje zvláštní lhůtu pro splnění prověřovací povinnosti a ponechává prostor finanční instituci k nastavení systémů podle svého uvážení. Finanční instituce je limitována pouze lhůtou pro splnění oznamovací povinnosti (viz § 13l). Skutečnost, že finanční instituce splnila prověřovací povinnost řádně, resp. že řádně použila postupy náležité péče nebo jiné srovnatelné postupy, potvrdí správci daně v rámci oznámení podle § 13k odst. 1 písm. j).

Odstavec 2:

V odstavci 2 písm. a) a b) se promítá skutečnost, že v případě jiného členského státu Evropské unie a smluvního státu, nestanoví-li mezinárodní smlouva příslušné postupy, se uplatní shodné postupy náležitě péče, které používá finanční instituce při plnění prověřovací povinnosti, tj. transponované z příloh směrnice DAC II. Přičemž Evropská unie většinu opcí pro výměnu mezi členskými státy závazně určila a sjednotila tím, že zvolila jednu z možností daných CRS a tu zakotvila v přílohách směrnice DAC II. Na rozdíl např. od Velké Británie si tedy Česká republika neponechává možnost využít opce pro použití postupů náležitě péče stanovené v CRS.

I v případě automatické výměny informací s jiným členským státem Evropské unie, nebo při výměně na základě globálního standardu zákon umožňuje uplatnit přísnější postupy než standardní postupy náležitě péče v případě, že to umožňují pravidla obsažená v příloze. Takovým pravidlem je například ustanovení článku E oddílu II přílohy I směrnice DAC II, na základě kterého může oznamující finanční instituce uplatnit postupy náležitě péče pro nové účty také na účty dříve existující nebo postupy náležitě péče pro účty s vysokou hodnotou také na účty s nižší hodnotou. Je také možno nastavit postupy náležitě péče tak, že např. podle oddílu V článku A přílohy I směrnice DAC II v případě dříve existujících účtů entit jsou oznamovanými účty také účty, jejichž úhrnný zůstatek nebo hodnota nepřevyšuje k 31. prosinci 2015 částku 250 000 USD. Přísnějšími postupy, které směrnice DAC II umožňuje, jsou také postupy AML/KYC vyplývající z návrhu čtvrté směrnice EU o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, který je sladěn s mezinárodními standardy pro boj proti praní peněz a financování terorismu a šíření zbraní hromadného ničení, které 16. února 2012 přijal FATF.

Písm. b) se uplatní pro státy, které podepsaly Mnohostrannou dohodu příslušných orgánů a jež ČR oznámila depozitáři této dohody, resp. Štrasburské úmluvy. Zákon v odstavci 2 písm. c) především v návaznosti na dohodu FATCA umožňuje, aby finanční instituce použila postupy, které stanoví prováděcí nařízení k americkému zákonu FATCA (tzv. FINREG). Tím je naplněn oddíl I článek C Přílohy I dohody FATCA, který stanoví, že smluvní stát je oprávněn umožnit finančním institucím využít i jiné postupy srovnatelné s postupy náležitě péče podle Přílohy I dohody FATCA, pokud to umožňuje vnitrostátní právní předpis. Zákon tuto možnost finančním institucím neodpírá, a to i pokud jde o postupy prováděné podle CRS, resp. DAC II. Pokud by prováděcí nařízení byla pro finanční instituci výhodnější než ustanovení dohody FATCA či přílohy č. 2 zákona, může je finanční instituce použít. Pojmem srovnatelné postupy se rozumí i postupy přísnější, než jaké jsou stanoveny jako minimální s ohledem na hodnotu či výši zůstatku na účtu, přičemž tento postup může být pro finanční instituci výhodný i vzhledem k tomu, že globální standard neuplatňuje spodní hranice (50 000 USD, resp. 250 000 USD v případě pojistných smluv s kapitálovou hodnotou nebo smluv o pojištění důchodu) pro vymezení účtů s nižší hodnotou. Do těchto limitů finanční účty vůbec nemusí být podle dohody FATCA prověřovány. Globální standard však nepřevzal všechny prahy *de minimis*, finančním institucím je touto volbou umožněno sjednotit postupy podle dohody FATCA a podle CRS, resp. DAC II. Obdobné ustanovení, tzn. přiznání možnosti použít postupy obdobné či přísnější, obsahuje i britská právní úprava provádějící jejich dohodu FATCA. Zákon stanoví povinnost takovou volbu oznámit Specializovanému finančnímu úřadu jako správci daně. Pokud použití takových srovnatelných postupů budou obsahovat např. pozměněné dohody *savings*

uzavírané EU za členské státy se Švýcarskem a dalšími čtyřmi státy, bude je možné podle tohoto písmene rovněž použít.

Odstavec 3:

Oznamující česká finanční instituce je povinna oznámit správci daně, tzn. Specializovanému finančnímu úřadu, užití jiných srovnatelných nebo přísnějších postupů, než standardních postupů náležitě péče dle dohody FATCA, mezinárodních smluv podle §13g odst. 2 písm. c) či směrnice DAC II. Toto ustanovení se užije jak při automatické výměně informací se Spojenými státy americkými, tak při automatické výměně s jiným státem.

Odstavec 4:

Postupy náležitě péče se liší podle toho, zda jde o prověřování a zjišťování dříve existujících nebo nových účtů. V dohodě FATCA a v dalších mezinárodních smlouvách, které vymezují pojmy a postupy náležitě péče, je přímo uvedeno datum do kterého se účty považují za dříve existující, datum od kterého se účet považuje za nově existující a data, do kterých musí být prověřování a zjišťování dokončeno.

V případě ostatních mezinárodních smluv však tento postup nelze užít, protože rozdělení na dříve existující a nové účty vůči konkrétnímu zúčastněnému státu musí proběhnout nejdříve po uzavření mezinárodní smlouvy s tímto státem.

Z toho důvodu se pro výměnu informací s těmito zúčastněnými státy zavádí institut rozhodného dne, na který jsou navázány pojmy dříve existující účet a nový účet, a dále od tohoto data běží lhůty pro prověření a zjištění oznamovaných účtů.

- Dříve existujícím účtem je finanční účet, který je veden k rozhodnému dni (článek C bod 9 písm. a) přílohy č. 1 k tomuto zákonu).
- Nový účet je finanční účet založený po rozhodném dni (článek C bod 10 přílohy č. 1 k tomuto zákonu).
- Prověření dříve existujících účtů fyzických osob s vysokou hodnotou musí být provedeno do 1 roku od rozhodného dne (oddíl III článek D přílohy č. 2 k tomuto zákonu).
- Prověření dříve existujících účtů fyzických osob s nižší hodnotou musí být provedeno do 2 let od rozhodného dne (oddíl III článek D přílohy č. 2 k tomuto zákonu).
- Prověřování dříve existujících účtů entit s úhrnným zůstatkem nebo hodnotou účtu, které k rozhodnému dni převyšují částku odpovídající 250 000 USD, musí být dokončeno do 2 let od rozhodného dne (oddíl V článek E bod 1 přílohy č. 2 k tomuto zákonu).
- Oznámení se nepodává za kalendářní rok, ve kterém nastal rozhodný den (oddíl I článek D přílohy č. 2 k tomuto zákonu).

Pro státy, které jsou zúčastněnými státy k 31. prosinci 2015 (členské státy Evropské unie, signatáři Štrasburské úmluvy nebo bilaterálních smluv, které umožňují automatickou výměnu informací oznamovaných finančními institucemi, které ale samy nevymezují pojmy) je rozhodným dnem 31. prosinec 2015.

Pokud se stát stane zúčastněným státem později (vstoupí do Evropské unie nebo uzavře příslušnou mezinárodní smlouvu po účinnosti tohoto zákona), je rozhodným dnem 31. prosinec roku, kdy se stal zúčastněným státem.

Pro každý zúčastněný stát je platný pouze jeden rozhodný den, který se v čase nemění. I pokud by tedy například smluvní stát Štrasburské úmluvy následně vstoupil do Evropské unie (a tedy by se automatická výměna informací s tímto státem začala řídit evropským právem plynoucím ze směrnice DAC II), tak by se rozhodný den nezměnil, protože tento stát již zúčastněným státem byl, a v tomto směru se jeho status nezměnil.

Odstavec 5:

Aby byl finančním institucím usnadněn postup podle tohoto zákona, zveřejní Ministerstvo financí způsobem, který umožňuje dálkový přístup, seznam rozhodných dnů pro jednotlivé zúčastněné státy.

K § 13h:

Do §13h byla přenesena zjišťovací povinnost z § 8 zákona FATCA.

Předmětem zjišťovací povinnosti jsou údaje o oznamované osobě, příp. o osobách ovládajících entitu (právní osobu nebo jednotku bez právní osobnosti), které jsou oznamovanými osobami. Údaje, které jsou předmětem zjišťovací povinnosti, taxativně vymezuje odstavec 4 a týkají se majitele oznamovaného účtu.

Při zjišťování je finanční instituce povinna postupovat podle postupů náležité péče vyplývajících z jednotlivých „pramenných“ dokumentů (přílohy 2 k tomuto zákonu nebo příslušné mezinárodní smlouvy – např. přílohy I dohody FATCA).

U majitele oznamovaného účtu se zjišťuje jeho jméno (pokud jde o fyzickou osobu), název (pokud jde o právnickou osobu) nebo označení (u svěřenského fondu nebo jiné jednotky bez právní osobnosti, která nemá jméno ani název). U fyzických osob se dále zjišťuje datum a místo narození (stát a město), adresa místa trvalého nebo jiného pobytu, kterým se rozumí místo, které je jako místo jeho pobytu uvedeno v evidenci příslušného státu, resp. v dokladech této osoby (občanský průkaz, pas apod.). S ohledem na lepší identifikaci zahraniční osoby zákon preferuje zapsané místo pobytu před místem, kde se osoba zdržuje skutečně. Jelikož majitelem oznamovaného účtu se rozumí jiné než české fyzické osoby, nebylo možné použít vymezení místa pobytu z daňového řádu (srov. § 13 odst. 1 písm. a) daňového řádu). U právnické osoby se zjišťuje adresa jejího sídla. Pokud jednotka bez právní osobnosti nemá sídlo, nebude se u ní z povahy věci tento údaj zjišťovat. Finanční instituce dále zjišťuje daňové identifikační číslo nebo obdobné identifikační číslo, které bylo pro daňové účely přiděleno zahraniční osobě ve státě, kde je daňovým rezidentem (například federální daňové identifikační Spojených států amerických, tzv. *TIN*, *Umsatzsteuer-Identifikationsnummer* v Německu, *Número de Identificación Fiscal* ve Španělsku apod.). Nejde o identifikační číslo (GIIN), které je pro účely FATCA přidělováno IRS českým oznamujícím finančním institucím (viz § 13q). Zjišťuje se daňové identifikační číslo pouze toho státu, ve kterém je majitel účtu daňovým rezidentem, resp. kód tohoto státu. Pokud bude majitel oznamovaného účtu daňovým rezidentem více států, pak finanční instituce zjistí a oznámí všechny tyto státy a daňová identifikační nebo obdobná čísla, české daňové identifikační číslo majitele účtu nemusí oznamující finanční instituce zjišťovat a oznamovat vzhledem ke skutečnosti, že zahraniční správce daně tento údaj nepotřebuje.

Kromě oznamované osoby se tyto údaje zjišťují také u entit (právní osoby nebo jednotky bez právní osobnosti), které nejsou oznamovanou osobou, ale jsou touto osobou ovládány. Údaje se zjišťují též o této ovládající osobě, nebo ovládajících osobách, pokud je jich více. Vzhledem ke skutečnosti, že údaje se zjišťují

o oznamovaném účtu, budou se zjišťovat jen u ovládajících osob pasivních nefinančních entit. K tomuto výsledku dospěje finanční instituce při uplatnění postupů náležitě péče (jak podle Dohody FATCA, tak podle postupů stanovených v příloze č. 2 k tomuto zákonu).

K § 13i:

Do §13i byla přenesena povinnost součinnosti z § 9 zákona FATCA.

Zákon ukládá majiteli účtu a osobě, která majitele účtu ovládá (pokud taková existuje), povinnost poskytovat součinnost finanční instituci při plnění prověřovací a zjišťovací povinnosti. Povinnost je uložena každému majiteli, tedy nejen účtu oznamovaného, ale každého finančního účtu. Zároveň nesměřuje jen na oznamované osoby a osoby je ovládající, ale na majitele účtu obecně, v souladu s definicí pojmu „majitel účtu“, jak je uvedena v oddíle VIII článku E bodu 1 přílohy č. 1 k tomuto zákonu, nebo v dohodě FATCA.

Za nesplnění povinnosti součinnosti nehrozí majiteli účtu, případně jeho ovládající osobě, veřejnoprávní postih. To však nevyklučuje odpovědnost této osoby za škodu v rovině občanskoprávní. Pokud dojde k zaviněnému porušení povinnosti součinnosti, v důsledku kterého vznikne finanční instituci škoda, bude za ni škůdce odpovědný dle § 2910 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.

K § 13j:

Do §13j byla přenesena povinnost uchovávat doklady z § 10 zákona FATCA.

Zákon v § 13j ukládá oznamujícím českým finančním institucím povinnost uchovávat doklady, které se vztahují k plnění prověřovací a zjišťovací povinnosti. Účelem tohoto ustanovení je umožnit správci daně (Specializovanému finančnímu úřadu) kontrolovat plnění prověřovací a oznamovací povinnosti oznamující českou finanční institucí. Aby mohl správce daně účinně kontrolovat plnění povinností, potřebuje k tomu doklady související s plněním těchto povinností.

Zákonná lhůta, po kterou je oznamující finanční instituce povinna doklady uchovávat, je stanovena na 10 let od konce kalendářního roku, za který jsou povinnosti plněny. Podle čl. 25 odst. 4 směrnice DAC II nesmí být informace zpracovávány podle směrnice uchovávány déle, než je nutné pro naplnění účelu vyplývajícího ze směrnice, resp. v souladu s pravidly členského státu upravujícími promlčecí lhůty. Délka lhůty je odvozena od maximální možné délky lhůty pro stanovení daně, která podle § 148 odst. 5 daňového řádu činí deset let. Lze předpokládat, že maximální možná délka lhůty pro stanovení daně bude obdobná i v jiných státech. I v případě, že by lhůta byla v jiném státě delší, nebude tím založena nerovnost ve vztahu k českým daňovým subjektům.

Zákon oznamující finanční instituci neukládá, aby uchovávala doklady související s plněním oznamovací povinnosti, protože tyto doklady má i správce daně.

Jelikož na dokumenty související s plněním prověřovací a zjišťovací povinnosti se nevztahuje zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, ve znění pozdějších předpisů (viz § 3 ve spojení s přílohou č. 1 zákona o archivnictví a spisové službě), platí, že po uplynutí desetileté lhůty jsou finanční instituce povinny postupovat v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů a doklady zničit.

K § 13k:

Do §13k byla přenesena úprava oznamovací povinnosti z § 11 zákona FATCA.

Předmětem oznamovací povinnosti finanční instituce jsou v zásadě dva druhy údajů. První skupinu tvoří identifikační údaje finanční instituce, která plní oznamovací povinnost. Mezi ně patří název nebo označení (pro případ svěrenského fondu nebo jiné jednotky bez právní osobnosti, která není právnickou osobou) finanční instituce a její identifikační čísla. Finanční instituce oznamuje identifikační číslo, pod kterým je zapsaná v obchodním (případně jiném) veřejném rejstříku podle zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. V případě výměny informací se Spojenými státy americkými je součástí oznámení identifikační číslo (GIIN) přidělené finanční instituci Úřadem pro daňovou správu Spojených států amerických na základě žádosti podle § 13q (více viz odůvodnění k § 13q).

Druhou skupinou jsou údaje o oznamovaném účtu. Oznamovaný účet je finančním účtem, vedeným českou oznamující finanční institucí, který je držen jednou nebo více oznamovanými osobami nebo pasivním nefinanční entitou, který byl identifikován za užití postupů náležité péče, jiných srovnatelných postupů nebo přísnějších postupů. Oznamovanými účty nejsou jenom bankovní účty, ale i další finanční instrumenty, které lze zahrnout pod pojem finanční účet, jako například pojistné smlouvy či majetkové účasti obecně. O oznamovaném účtu se oznamují údaje o jeho majiteli, případně také o osobě ho ovládající, které finanční instituce zjistila v rámci plnění zjišťovací povinnosti (viz § 13h a jeho odůvodnění), zůstatek peněžních prostředků na oznamovaném účtu nebo jeho hodnota a další údaje o oznamovaném účtu podle oddílu I přílohy č. 2 k tomuto zákonu a čl. 2 bodu 2 písm. a) podbodech 5 až 7 dohody FATCA, kde je stanoveno, jaké údaje se u jednotlivých druhů účtů oznamují a v jakých časových mezích. Oznamuje se zůstatek nebo hodnota účtu (i) ke konci kalendářního roku nebo (ii) ke dni bezprostředně předcházejícímu zrušení oznamovaného účtu. Zůstatkem se rozumí zůstatek v jakékoli výši, včetně hodnoty nulové i záporné. Součástí oznámení je prohlášení finanční instituce, že řádně použila postupy náležité péče nebo jiné srovnatelné postupy podle § 13g zákona.

Oznamují se v souladu s postupy náležité péče údaje aktuální – tj. platné a evidované ke konci daného kalendářního roku, popř. ke dni předcházejícímu zrušení účtu, nikoliv tedy veškeré údaje, které byly v průběhu daného roku evidovány.

Oznamovací povinnost se plní vůči správci daně, kterým je Specializovaný finanční úřad (viz § 8 odst. 2 zákona o mezinárodní spolupráci). Lhůta a způsob, jakým se oznamovací povinnost plní, jsou upraveny v § 13l a § 13m tohoto zákona.

Oznámení je podáním ve smyslu § 70 daňového řádu. Nemá však povahu daňového tvrzení. Daňovým tvrzením se podle § 1 odst. 3 daňového řádu rozumí daňové přiznání, hlášení nebo vyúčtování a dodatečné daňové přiznání, následné hlášení a dodatečné vyúčtování. Jelikož oznámení není daňovým tvrzením, neuplatní se při jeho nepodání nebo opožděném podání pokuta za opožděné tvrzení daně podle § 250 daňového řádu. Při nepodání oznámení však oznamující finanční instituci hrozí uložení pořádkové pokuty podle § 247 daňového řádu nebo pokuty za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy podle § 247a (která byla do daňového řádu zavedena s účinností od 1. ledna 2015). Blíže k tomuto odůvodnění k § 13n.

Odstavec 2 upravuje povinnost oznamující české finanční instituce oznámit správci daně, že v období, za které se oznamovací, resp. zjišťovací, povinnost plní, nezjistila žádný oznamovaný účet. Oznamující české finanční instituce jsou povinny dát správci daně na vědomí, že v daném kalendářním roce nevedly žádný oznamovaný účet. Tato povinnost se vztahuje pouze na oznamující české finanční instituce.

Oznamovací povinnost podle odstavce 2 se plní stejným způsobem a ve stejných lhůtách jako oznamovací povinnost ohledně údajů uvedených v odstavci 1. Oznamovací povinnost neplní jen oznamující česká finanční instituce, ale za podmínek stanovených zákonem i neoznamující česká finanční instituce.

Odstavec 3 upravuje podmínky, na jejichž základě je finanční instituce, která by jinak splňovala definici neoznamující české finanční instituce, povinna podat oznámení podle odstavce 1. Ustanovení se týká finančních institucí vymezených v Příloze II k dohodě FATCA, v článku B přílohy č. 1 k tomuto zákonu a dalších finančních institucí, u nichž je nízké riziko, že jejich prostřednictvím bude ohroženo správné zjištění a stanovení daně nebo zabezpečení její úhrady, které jsou uvedené ve vyhlášce Ministerstva financí vydané na základě § 13c odst. 4 tohoto zákona. Například jde o vládu v širokém slova smyslu (resp. vládní entitu) či mezinárodní organizaci. Dále je v odstavci 3 uvedena i Česká národní banka (dále také „ČNB“). Tato zmínka slouží pro případ rozšíření činností České národní banky v budoucnu, protože v současnosti Česká národní banka vykonává pouze činnosti ve veřejném zájmu. Postavení a působnost ČNB vyplývá z Ústavy, zákona o České národní bance a dalších zákonů v oblasti finančního trhu. ČNB bude neoznamující institucí pro účely výměny informací o účtech ve smyslu Přílohy II dohody FATCA a přílohy č. 1 k tomuto zákonu, pokud nebude vykonávat žádnou činnost na finančním trhu podnikatelsky, tj. s cílem dosahovat zisku, a pokud bude vyhovovat podmínkám prováděcích nařízení Ministerstva financí Spojených států amerických. Následující činnosti ČNB nebyly shledány, pokud budou nadále prováděny ve stávajícím rozsahu, jako problematické:

- provádění obchodů s bankami, pobočkami zahraničních bank a družstevními záložnami v souvislosti s měnovou politikou, případně ochranou finanční stability,
- služby pro stát v souvislosti s řízením státního dluhu, včetně vedení účtů krátkodobých dluhopisů vydávaných státem a Českou národní bankou a sjednávání obchodů a výkon dalších činností v souladu s rozpočtovými pravidly České republiky,
- výkon dalších zákonem stanovených činností, včetně operací na peněžním trhu, provozování platebního a vypořádacího systému a vedení účtů zaměstnanců ČNB a právnických osob a poskytování bankovních služeb těmto osobám.

Pokud tyto subjekty vykonávají podnikatelskou činnost jako jiné finanční instituce (s výjimkou činnosti investiční entity), musí o platbách spojených s touto činností plnit oznamovací povinnost. V tomto rozsahu budou povinny plnit zjišťovací a oznamovací povinnost jako jiné oznamující finanční instituce a ve vztahu ke Spojeným státům americkým jsou povinny si zažádat o přidělení GIIN se statusem „*deemed compliant*“ (viz § 13q odst. 2 tohoto zákona).

K § 13l:

Do §13l byla přenesena úprava lhůty pro podání oznámení z § 12 lex FATCA.

Finanční instituce je povinna splnit oznamovací povinnost do 30. června kalendářního roku, který následuje po roce, za který oznamované údaje zjišťovala. Například údaje zjišťované za rok 2016 je finanční instituce povinna správci daně předat do 30. června 2017. Oznamovací povinnost se plní prostřednictvím oznámení, které je podáním podle § 70 daňového řádu. Jelikož oznámení není daňovým

tvrzením, neuplatní se při jeho nepodání nebo opožděném podání pokuta za opožděné tvrzení daně podle § 250 daňového řádu. Při nepodání oznámení však oznamující finanční instituci hrozí uložení pořádkové pokuty podle § 13 odst. 2 tohoto zákona.

Pořádková pokuta bude oznamující finanční instituci uložena, pokud finanční instituce nesplní oznamovací povinnost (včetně povinnosti oznámit, že nezjistila oznamovaný účet). Pořádkovou pokutu může správce daně uložit až do výše 500 000 Kč (srov. znění § 13n 247 odst. 2 tohoto zákona). S ohledem na vynucovací povahu pořádkové pokuty je možné ji uložit při opakovaném neplnění povinnosti nepeněžité povahy i několikrát (viz § 248 odst. 2 daňového řádu, resp. § 247 odst. 5 daňového řádu ve znění účinném od 1. ledna 2015).

K § 13m:

Do §13m byla přenesena úprava způsobu podání oznámení z § 13 zákona FATCA.

Podle § 13k plní finanční instituce oznamovací povinnost formou oznámení, které činí datovou zprávou ve formátu a struktuře, které zveřejní správce daně. Ustanovení § 13m je obdobou § 72 odst. 1 a 3 daňového řádu, který upravuje povinnost činit řádná a dodatečná daňová tvrzení, přihlášku k registraci a oznámení o změně registračních údajů na tiskopise Ministerstva financí nebo datovou zprávou ve formátu a struktuře zveřejněné správcem daně. Jelikož oznámení není daňovým tvrzením (viz § 1 odst. 3 daňového řádu a contrario) ani přihláškou k registraci nebo oznámením o změně registračních údajů, není na něj možné účinky § 72 odst. 1 a 3 daňového řádu bez dalšího vztáhnout. Jelikož cílem je, aby finanční instituce činila oznámení elektronicky, je nutné tuto povinnost finanční instituce upravit přímo v zákoně.

Finanční instituce činí oznámení datovou zprávou, která je buď podepsána uznávaným elektronickým podpisem, nebo je ověřena identitou podatele způsobem, kterým se lze přihlásit do jeho datové schránky (srov. § 71 odst. 1 písm. a) a c) daňového řádu). Podání nelze učinit datovou zprávou odeslanou prostřednictvím datové schránky. Finanční instituce je povinna uvést v oznámení předepsané údaje. Strukturu a formát podání stanoví správce daně (je tak například oprávněn určit, zda součástí podání budou přílohy). Náležitosti elektronického podání správce daně zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup, tedy zejména na internetu (odstavec 2).

Podání se činí vůči příslušnému správci daně, kterým je podle § 8 odst. 2 zákona o mezinárodní spolupráci Specializovaný finanční úřad. Jménem finanční instituce jako právnické osoby činí oznámení její statutární orgán, nebo ten, kdo prokáže, že je oprávněn jejím jménem podle jiného právního předpisu jednat (viz § 24 odst. 2 daňového řádu), pokud není zastoupena (například na základě plné moci, viz § 25 daňového řádu). V téže věci může jménem právnické osoby jednat pouze jedna fyzická osoba, a to i pokud je pro jednání statutárního orgánu zakladatelským právním jednáním vyžadováno společné jednání více osob (viz § 24 odst. 4 daňového řádu ve znění účinném od 1. ledna 2015). Pokud bude zakladatelské právní jednání vyžadovat pro jednání jménem právnické osoby společné jednání více osob, bude za právnickou osobu jednat kterýkoli člen statutárního orgánu.

Správce daně je na základě § 11 daňového řádu oprávněn kontrolovat plnění povinností osob zúčastněných na správě daní (§ 11 odst. 1 písm. c) daňového řádu). Prostřednictvím této pravomoci je správci daně svěřeno obecné kontrolní oprávnění

ve vztahu k osobám zúčastněným na správě daní a jejich povinnostem. Zároveň je správce daně oprávněn tyto osoby ke splnění jejich povinností při správě daní vyzývat (§ 11 odst. 1 písm. d) daňového řádu). Ve vztahu k finančním institucím si bude správce daně potřebné informace opatřovat na základě vyhledávací činnosti podle § 78 daňového řádu. Samotná kontrolní pravomoc správce daně bude realizována například prostřednictvím místního šetření podle § 80 a následující daňového řádu, postupem k odstranění pochybností (§ 89 daňového řádu) nebo daňovou kontrolou (§ 85 daňového řádu). V rámci místního šetření je správce daně oprávněn například vyhledávat důkazní prostředky a provádět ohledání u daňových subjektů nebo jiných osob zúčastněných na správě daní nebo na místě, kde je to účelné. Správce daně bude při provádění místního šetření u finanční instituce zjišťovat, zda finanční instituce řádně plní zákonem uložené povinnosti (včetně přezkoumávání plnění postupů náležité péče v rámci plnění prověřovací povinnosti).

Možnost vzniku formálních vad podání bude díky elektronickému způsobu podání oznámení a nastavení elektronického portálu eliminována. Pokud by však přesto mělo podání vady, pro které by nebylo způsobitelné k projednání, nebo vady, pro které by nemohlo mít předpokládané účinky pro správu daní, vyzval by správce daně finanční instituci, aby označené vady odstranila a stanovil by jí k tomu lhůtu (viz § 74 daňového řádu). Pokud bude mít správce daně pochybnosti o správnosti, průkaznosti nebo úplnosti podaného oznámení, vyzve finanční instituci k jejich odstranění v rámci postupu k odstranění pochybností podle § 89 daňového řádu. Postup k odstranění pochybností může za podmínek § 90 odst. 3 daňového řádu přejít do daňové kontroly.

Ustanovení § 13m není ve vztahu speciality k § 25 zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní, který upravuje datový formát a způsob komunikace mezi kontaktními místy a jeho předmět úpravy je tedy rozdílný.

K § 13n:

Do § 13n byla přenesena úprava pokuty za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy z § 14 zákona FATCA.

Zákon umožňuje, aby správce daně uložil finanční instituci pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy či pořádkovou pokutu, v případě, že poruší některou z povinností uloženou jí v hlavě II dílu 2 oddílu 2.

Závazek upravit pravomoc správce daně kontrolovat plnění povinností finančních institucí a sankcionovat je podle národních právních předpisů vyplývá z čl. 5 dohody FATCA. Zároveň je transponován požadavek směrnice vyjádřený v oddíle IX Přílohy I.

Odstavec 1:

Pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy lze podle § 247a odst. 1 písm. a) daňového řádu uložit za nesplnění registrační, ohlašovací nebo jiné oznamovací povinnosti stanovené daňovým zákonem nebo správcem daně. Pokutu lze uložit též za neplnění záznamní povinnosti (viz § 247a odst. 1 písm. b)). Ustanovení § 13n rozšiřuje okruh povinností nepeněžité povahy, za jejichž porušení lze pokutu uložit. Mezi takové povinnosti finanční instituce patří povinnost prověřovací, povinnost zjišťovací, povinnost uchovávat doklady).

Pokuta za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy má, na rozdíl od pokuty pořádkové, povahu pokuty penalizační. Správce daně ji může uložit v případě, že

finanční instituce nesplní povinnost tak, jak jí to ukládá zákon. To znamená, že nesplní povinnost vůbec, nebo ji splní pouze částečně či po stanovené lhůtě. Pokuta nevzniká ze zákona a je věcí uvážení správce daně, zda ji uloží či nikoli. Jelikož nejde o sankci vynucovací, není k jejímu uložení potřeba, aby byla finanční instituce nejprve vyzvána ke splnění povinnosti. Pokuta má trestající a výchovný charakter vůči tomu, kdo povinnost nesplnil, avšak nesměřuje k vynucení dodatečného splnění povinnosti.

V souladu s obecnými principy správního trestání na tom nic nemění ani zpravidla průběžný charakter uvedených povinností, neboť v jejich případě směřuje sankce na postih neplnění těchto povinností v daném časovém období (vymezeném v rozhodnutí o uložení pokuty). Pokud by daný subjekt neplnil povinnost ani v budoucnu, jednalo by se o nové porušení povinnosti v novém období, které by mohlo být samostatně sankcionováno (tj. nejednalo by se o porušení zásady *ne bis in idem*). V případě tohoto opakovaného porušování předmětné povinnosti by docházelo k období tzv. trvajících trestného činu, kdy se více dílčích skutků považuje souhrnně za jedno protiprávní jednání, a to až do okamžiku upuštění od udržování takového protiprávního stavu (trvajících trestný čin nastane např. v případě zanedbání povinné výživy podle § 196 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů). Časový okamžik, jenž by určoval předěl, od kterého se protiprávní jednání považuje za další samostatné jednání, by byl stanoven právě uložení pokuty. Z toho následně plyne skutečnost, že zásada *ne bis in idem* není porušena, neboť další případná pokuta by se vztahovala toliko k následnému oddělenému protiprávnímu jednání.

Odstavec 2:

Pořádková pokuta bude oznamující finanční instituci nebo neoznamující české finanční instituci uložena, pokud finanční instituce nesplní oznamovací povinnost (včetně povinnosti oznámit, že nezjistila oznamovaný účet). Pořádková pokuta má vynucovací charakter a lze ji ukládat opakovaně (viz § 248 odst. 2 daňového řádu, resp. § 247 odst. 5 daňového řádu ve znění účinném od 1. ledna 2015). Pořádkovou pokutu může správce daně uložit až do výše 500 000 Kč. Výše pokuty má být stejná jako v případě pokuty podle odstavce 1, tedy 500 000 Kč. Z důvodu vyloučené pochyb, zda má jít o pokutu ve výši 50 000 Kč (podle § 247 odst. 1 daňového řádu) nebo ve výši 500 000 Kč (podle § 247 odst. 2 daňového řádu), je výše pokuty uvedena v textu ustanovení přímo.

K § 13o:

Do § 13o byl přenesen postup správce daně z § 15 zákona FATCA.

Ustanovení § 13o upravuje povinnost správce daně předat informace oznámené mu finanční institucí ústřednímu kontaktnímu orgánu. Správcem daně je na základě § 8 odst. 2 zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní Specializovaný finanční úřad. Ústředním kontaktním orgánem je podle § 6 zákona Generální finanční ředitelství. Vzhledem k tomu, že zákon nestanoví zvláštní lhůtu pro předání informací, je Specializovaný finanční úřad povinen informace Generálnímu finančnímu ředitelství předat bez zbytečného odkladu. Generální finanční ředitelství v pozici ústředního kontaktního orgánu poskytnuté údaje předá kontaktnímu místu jiného státu, pokud s ním má Česká republika uzavřenu mezinárodní smlouvu použitelnou pro automatickou výměnu informací oznamovaných finančními institucemi (tj. nejde o mezinárodní smlouvy, které „prozatím“ pouze umožňují

mezinárodní spolupráci). Údaje Generální finanční ředitelství předá podle § 13a ve lhůtě podle § 13p.

K § 13p:

Do §13p byl přenesen postup ústředního kontaktního orgánu při předávání informací z § 16 zákona FATCA.

Odstavec 1:

Zákon upravuje lhůtu, ve které je Generální finanční ředitelství povinno předat informace získané od finančních institucí do zahraničí. Generální finanční ředitelství je povinno tak učinit do 30. září kalendářního roku následujícího po roce, za který byly údaje finančními institucemi zjišťovány. Finanční instituce jsou povinny splnit oznamovací povinnost do 30. června kalendářního roku následujícího po kalendářním roce, za který je plněna oznamovací povinnost. Orgány finanční správy mají tři kalendářní měsíce na zpracování a případné posouzení předaných údajů a jejich odeslání do zahraničí. Správcem daně, od kterého Generální finanční ředitelství informace obdrží, je podle § 8 odst. 2 zákona o mezinárodní spolupráci Specializovaný finanční úřad. Finanční instituce oznamují Specializovanému finančnímu úřadu informace zjištěné v rámci zjišťovací a prověřovací povinnosti a on je dál předává Generálnímu finančnímu ředitelství k odeslání do členského státu nebo do smluvního státu, se kterým má Česká republika uzavřenu dohodu umožňující automatickou výměnu informací o finančních účtech a na jejímž základě se podle již uzavřené dohody příslušných orgánů informace mezi Českou republikou a smluvním státem mohou skutečně vyměňovat. V případě globálního standardu tak půjde o státy, které Česká republika oznámila sekretariátu OECD jako státy, se kterými chce informace automaticky vyměňovat a na jejichž obdobném seznamu notifikovaném OECD byla Česká republika rovněž uvedena (srov. přílohu E MCAA). Z tohoto důvodu nebyl v textaci ustanovení použit pojem „jiný stát“, protože bylo nutné ze smluvních států vybrat pouze tu podmnožinu smluvních států, u kterých je splněna podmínka formalizovaného vyjádření vůle vzájemně si (resp. mezi kontaktními místy příslušných států) vyměňovat informace oznamované finančními institucemi. V tomto stádiu tedy bude „zastaven“ širší přístup – údaje o nerezidentech ze zemí, se kterými nemá Česká republika uzavřenu mezinárodní smlouvu použitelnou pro automatickou výměnu informací oznamovaných finančními institucemi, nebudou do zahraničí předány, dokud nebudou uvedeny na seznamu států, se kterými Česká republika vyměňuje informace získané od finančních institucí o finančních účtech (viz § 13b odst. 1 písm. b) a c). Způsob předávání informací mezi Generálním finančním ředitelstvím a kontaktním místem jiného státu zákon explicitně nevymezuje a ponechává prostor vzájemné dohodě (technickému dokumentu) kontaktních míst smluvních stran. Tento postup je zákonem o mezinárodní spolupráci předvídan (viz např. § 17, § 18 a § 25). Tuto dohodu (technický dokument) bude za Českou republiku uzavírat Generální finanční ředitelství, které je jako ústřední kontaktní orgán podle § 5 zákona o mezinárodní spolupráci též kontaktním místem.

Odstavec 2:

Aby byla zvýšena právní jistota oznamovaných osob, zveřejní Ministerstvo financí způsobem, který umožňuje dálkový přístup, seznam smluvních států, se kterými automatická výměna informací oznamovaných finančními institucemi skutečně probíhá, a tedy informace o nich budou předány kontaktnímu místu jiného státu.

K pododdílu 2:

Některé povinnosti vyplývající z dohody FATCA jsou specifické pouze ve vztahu ke Spojeným státům americkým. Tyto zvláštní povinnosti jsou uvedeny v tomto pododdílu. Při automatické výměně informací se Spojenými státy americkými se tedy aplikují ustanovení pododdílu 1, a k tomu zvláštní ustanovení uvedená v tomto pododdílu.

Doposud byla tato ustanovení (společně s dalšími, uvedenými v pododdílu 1) uvedena v zákoně FATCA, který navazoval na dohodu FATCA.

K §13q:

Do §13q byla přenesena povinnost získat identifikační číslo z § 6 zákona FATCA.

Oznamující české finanční instituce jsou podle dohody FATCA povinny registrovat se pro účely FATCA (viz čl. 4 odst. 1 písm. c) dohody FATCA, který upravuje zacházení s oznamujícími českými finančními institucemi). Registrace probíhá přes registrační systém Úřadu pro daňovou správu Spojených států amerických, který je umístěn na internetových stránkách IRS. V rámci registrace přidělí IRS finanční *instituci Global Intermediary Identification Number* (GIIN), tedy zvláštní číslo pro identifikaci finanční instituce pro účely FATCA. Toto identifikační číslo bude finanční instituce uvádět při plnění oznamovací povinnosti mezi oznamovanými údaji (§ 13k odst. 1 písm. a).

Ačkoli dohoda FATCA používá termín „registrace pro účely FATCA“, nejedná se o registraci ve smyslu § 125 a následující daňového řádu. Ustanovení § 13q neukládá finanční instituci registrační povinnost, resp. povinnost podat přihlášku k jednotlivé dani. Zákon záměrně pojem registrace nepoužívá, namísto toho stanoví povinnost získat identifikační číslo, resp. podat žádost IRS o jeho přidělení. Identifikační číslo není daňovým identifikačním číslem, které je přidělováno v rámci registračního řízení podle § 130 daňového řádu. Finanční instituce budou sice zpravidla zároveň registrovány podle § 125 daňového řádu, avšak jako poplatníci daně z příjmů právnických osob k této dani (viz § 39a zákona o daních z příjmů).

Povinnost požádat o přidělení identifikačního čísla GIIN je stanovena oznamujícím českým finančním institucím i neoznamujícím českým finančním institucím (finanční instituce, které naplní podmínku § 13k odst. 3 tohoto zákona, vznikne jim však v okamžiku, kdy tuto činnost začnou provozovat).

Oznamující česká finanční instituce i neoznamující česká finanční instituce je povinna splnit povinnost získat identifikačního číslo nejpozději do dne předcházejícího dni, kdy bude plnit oznamovací povinnost podle tohoto zákona. Lhůta pro splnění oznamovací povinnosti je stanovena v § 13l. Finanční instituce je tak povinna získat GIIN do 29. června kalendářního roku, ve kterém plní oznamovací povinnost. Lhůta se vztahuje jak na finanční instituce existující před nabytím účinnosti tohoto zákona, tak na finanční instituce, které vzniknou po nabytí účinnosti.

Finanční instituce je povinna oznámit přidělení identifikačního čísla správci daně. Zákon speciálně neupravuje způsob, jakým má finanční instituce oznamovací povinnost splnit, uplatní se obecná právní úprava daňového řádu (§ 70 a následující). Finanční instituce je povinna oznámit správci daně přidělené identifikační číslo do 15 dnů od jeho přidělení, jinak riskuje uložení pokuty za nesplnění povinnosti nepeněžitě povahy podle § 247a daňového řádu.

K § 13r:

Do §13r byla přenesena ustanovení týkající se neúčastníci se finanční instituce, především z § 7, § 11 a § 18 zákona FATCA. Ustanovení § 13r upravuje zvláštní okruh povinností oznamujících českých finančních institucí, které se vztahují k platbám neúčastnícím se finančním institucím.

Odstavec 1:

Vedle prověřování vedení oznamovaného účtu oznamující česká finanční instituce prověřuje, zda nevede účet, jehož majitelem je neúčastníci se finanční instituce (viz čl. 1 odst. 1 písm. q) dohody FATCA). Pokud finanční instituce na základě plnění prověřovací povinnosti dojde k závěru, že vede účet neúčastníci se finanční instituce, oznámí tuto skutečnost správci daně podle odstavce 2.

Odstavec 2:

Podle odstavce 2 je oznamující česká finanční instituce, která na základě plnění prověřovací povinnosti zjistí, že vede účet neúčastníci se finanční instituce (viz odstavec 1), povinna oznámit toto zjištění správci daně. Správce daně bude na základě tohoto oznámení disponovat informací, že oznamující finanční instituce vede účet neúčastníci se finanční instituce. Oznámení finanční instituce učiní postupem a ve lhůtách jako oznámení podle § 13k tohoto zákona, resp. spolu s tímto oznámením. V případě, že finanční instituce poukáže nebo zprostředkuje platbu neúčastníci se finanční instituci, musí za roky 2015 a 2016 postupovat v souladu s čl. IV bod 5 tohoto zákona.

Odstavec 3:

Oznamující česká finanční instituce, která zprostředkovává nebo poukazuje platbu neúčastníci se finanční instituci (definice je obsažena v čl. 1 odst. 1 písm. q) dohody FATCA), je povinna splnit jednu ze dvou povinností. Zákon navazuje na povinnosti finančních institucí vymezené v dohodě FATCA v čl. 4 odst. 1 písm. d) a e).

České finanční instituce, které nejsou ke srážení z plateb ze zdroje ve Spojených státech amerických vázány soukromoprávní smlouvou, jsou povinny poskytnout údaje, které jsou potřebné pro oznamování související s platbou neúčastníci se finanční instituci a potřebné pro srážení částky odpovídající dani Spojených států amerických (zejména údaje pomocí kterých lze identifikovat platbu poukázanou neúčastníci se finanční instituci, jejího skutečného příjemce (beneficial owner), apod.). Tyto informace je oznamující česká finanční instituce povinna poskytnout tomu, od koho platbu obdržela. Ten buď srazí a odvede částku odpovídající dani Spojených států amerických (podle jeho vztahu k IRS) nebo poskytne údaje identifikující platbu dalšímu subjektu v řetězci, od kterého platbu původně obdržel.

Pokud jsou k tomu oznamující české finanční instituce zavázány na základě soukromoprávní dohody, kterou uzavřely s IRS, srazí částku odpovídající dani Spojených států amerických (30 % z jakékoliv platby ze zdroje na území Spojených států amerických) a zašlou ji do Spojených států amerických. Tento soukromoprávní instrument bude upravovat podrobnosti procesu srážení daně a jejího odvodu do Spojených států amerických. Částka odpovídající dani nebude odváděna správci daně ani jinému orgánu Finanční správy České republiky, ale přímo na účet určený IRS podle dohody s finanční institucí. Sráženou částku si příslušný subjekt může podle amerického zákona FATCA započíst na svou daňovou povinnost ve Spojených státech amerických (srov. *Internal Revenue Code subtitle A, chapter 4, section 1474*), nicméně z pohledu českého práva jde o sankci a nelze ji započíst na základě

smlouvy o zamezení dvojího zdanění. Povinnost srážet bude v České republice plnit jen minimum finančních institucí.

Zákon ukládá za neplnění povinností souvisejících s platbou neúčastnícím se finančním institucím sankci a postih zároveň vyplývá přímo z dohody FATCA. Finanční instituce, které nesplní výše uvedené povinnosti, budou označeny jako neúčastníci se finanční instituce se všemi z toho plynoucími následky.

K oddílu 3:

Oddíl 3 upravuje společná ustanovení pro automatickou výměnu informací podle druhu příjmů a majetku upravenou v oddíle 1 zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní a pro automatickou výměnu informací oznamovaných finančními institucemi upravenou v oddíle 2.

K § 13s:

Ustanovení implementuje čl. 21 a 25 směrnice DAC II, které zavádí nové povinnosti v oblasti ochrany osobních údajů. Toto ustanovení je speciální k zákonu č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, protože ten tyto povinnosti stanoví jen zčásti a v obecné formě. Ustanovení směrnice DAC II se v souladu s právem na informační sebeurčení (garantovaném čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod), které je součástí práva na soukromí, uplatní na všechny oznamované osoby (tj. jak z členských států, tak oznamované osoby podle globálního standardu nebo podle jiných mezinárodních dohod včetně dohody FATCA). Informační povinnost existuje již nyní (§ 11 zákona o ochraně osobních údajů), finanční instituce by měly informovat oznamované osoby způsobem prokazatelným.

Ochrana se vztahuje pouze na fyzické osoby, protože pouze ty jsou subjekty údajů dle zvláštní úpravy ochrany osobních údajů.

Odstavec 1:

Automatické předávání informací představuje vážný zásah do soukromí subjektů. Z toho důvodu zavádí směrnice právo oznamované osoby dozvědět se včas o tom, že její údaje budou předány do jiného státu. Dle obecných předpisů má subjekt údajů právo požadovat informace o tom, jakým způsobem je s jeho údaji nakládáno (§ 12 zákona o ochraně osobních údajů), avšak správce údajů nemá povinnost mu tuto informaci aktivně poskytovat bez vyžádání. V případě automatické výměny informací dle zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní je však v souladu se směrnicí stanoveno, že oznamující česká finanční instituce jako správce údajů musí aktivně oznamovat shromáždění a předání údajů oznamované osobě, která je subjektem předávaných údajů. Oznamovaná osoba má právo být informována zejména o tom, v jakém rozsahu a pro jaký účel a jakým způsobem budou informace (osobní údaje) zpracovány. Oznamovaná osoba má být seznámena se shromážděním a předáním údajů, které jsou uvedeny v § 13k odst. 1 písm. c) až i) zákona. Oznamovaná osoba by měla být informována před prvním předáním, ovšem i o tom, že se shromažďování a předání informací bude každoročně opakovat. Informována má být oznamovaná osoba – tj. ne paušálně všichni klienti, kteří jsou potencionálně oznamovanou osobou.

Oznamovaná osoba má právo bránit se předání svých osobních údajů dle obecných předpisů upravujících ochranu osobních údajů, avšak aby mohla tuto ochranu uplatnit, musí být o nakládání s údaji včas informována. Z toho důvodu se stanovuje,

že oznamovaná osoba musí být informovaná před předáním informací ze strany finanční instituce správci daně. Informační povinnost musí být splněna v dostatečném předstihu před oznámením údajů správci daně, nicméně vzhledem ke skutečnosti, že má být informována oznamovaná osoba (tj. osoba, o které budou informace oznámeny a předány) a údaje jsou fakticky zpracovávány již během prověřování a teprve na základě prověřování bude zjištěno, zda jde o oznamovanou osobu, v praxi může nastat situace, že klient bude informován až v průběhu shromažďování, ale v každém případě musí být informován před předáním údajů správci daně. Pokud by byla oznamovaná osoba informována až po předání osobních údajů nebo pokud by nebyla informována vůbec, tak by se nemohla účinně bránit předání osobních údajů, pokud by toto bylo neoprávněné. Zákonem není stanovena konkrétnější lhůta pro splnění informační povinnosti vzhledem ke skutečnosti, že nepůjde jen o dobu potřebnou pro to, aby subjekt údajů mohl svá práva uplatnit, ale také o to, aby správce údajů stihl na takový výkon práv zareagovat a lhůta je tak závislá rovněž na nastavení vnitřních procesů ve finanční instituci. V každém případě platí, že klient – oznamovaná osoba, má být informován pokud možno co nejdříve.

Odstavec 2:

Shromažďované informace jsou ukládány v počítačových systémech. V důsledku bezpečnostních událostí může dojít k jejich úniku, což může vést k závažnému narušení ochrany osobních údajů a soukromí osoby, které se tyto údaje týkají. Bezpečnostní událostí může být neoprávněný přístup k počítačovému systému, ať už fyzický (neoprávněná osoba se dostane přímo k hardware počítače a může například instalovat zařízení, které je schopné odposlouchávat provoz, nebo může zkopírovat obsah pevných disků), či vzdálený (např. se neoprávněná osoba připojí vzdáleně k počítačovému systému, získá práva administrátora a má přístup ke všem datům v tomto systému). Oznamující finanční instituce i správce daně mají povinnost takovým bezpečnostním událostem předcházet (tato povinnost plyne jak z obecných předpisů o ochraně osobních údajů, tak v určitých případech ze zákona č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti). Vůči těmto předpisům je ustanovení odstavce 3 speciální. Stanovuje totiž informační povinnost vůči oznamovaným osobám, kterou obecné předpisy nestanovují.

Odstavec 2 nestanovuje povinnost oznamovat libovolné narušení bezpečnosti, ale pouze takové narušení bezpečnosti, které může mít nepříznivý dopad na ochranu osobních údajů nebo na soukromí oznamované osoby. Pokud tedy například dojde k vloupání do serverové skříně, ve které je umístěn počítač obsahující příslušná data, ale pachatel je zastaven dříve, než se jakýmkoliv způsobem dostane k datům uloženým na tomto počítači, jde o narušení bezpečnosti, ale tuto bezpečnostní událost není povinen oznamovat oznamované osobě, protože nemohla mít vliv na ochranu jejích osobních údajů nebo na její soukromí. Pokud však pachatel získal fyzický přístup k datům, a existují pochybnosti o tom, zda a jakým způsobem je využil, pak oznamovanou osobu, jejíž údaje byly v příslušném počítači umístěny, je jí nutné o této bezpečnostní události vyrozumět, protože mohla mít nepříznivý dopad na ochranu jejích osobních údajů nebo její soukromí.

Je nerozhodné, zda k narušení ochrany osobních údajů nebo soukromí oznamované osoby skutečně došlo, postačuje pouze možnost, že k takovému narušení bezpečnostní událost mohla vést.

Povinnost vyrozumět oznamovanou osobu je stanovena buď oznamující české finanční instituci, nebo ústřednímu kontaktnímu orgánu, a to podle toho, kdy k narušení bezpečnosti došlo. Pokud k bezpečnostní události došlo v rámci systémů české oznamující finanční instituce nebo při jejich předávání správci daně, je tato povinnost stanovena oznamující instituci. V ostatních případech má tuto povinnost ústřední kontaktní orgán. Rozdělení povinností vychází z toho principu, že oznamovat má ten, kdo je schopen bezpečnostní událost rozpoznat, protože k ní došlo v jeho systémech nebo při jeho činnosti.

Odstavec 3:

Vzhledem k závažnosti narušení bezpečnosti, které by mohlo mít nepříznivý dopad na ochranu osobních údajů nebo na soukromí oznamované osoby, stanovuje odstavec 3 povinnost sdělit takovouto bezpečnostní událost ústřednímu kontaktnímu orgánu, který vede jejich evidenci.

Odstavec 4:

Oznamující české finanční instituci se umožňuje sjednotit postupy pro nové a dříve existující účty a pro účty s vysokou hodnotou a účty s nižší hodnotou (tzv. přísnější postupy podle oddílu II článku C přílohy č. 2 k tomuto zákonu) a dále se jí dává možnost prověřovat, zjišťovat a oznamovat účty, jejichž hodnota k rozhodnému dni nepřesahuje 250 000 USD (oddíl V článek A přílohy č. 2 k tomuto zákonu). Mezinárodní smlouvy pak mohou obsahovat možnost užít jiné srovnatelné postupy nebo umožní použít další přísnější postupy.

Tyto volby mají vliv na to, jakým způsobem bude zacházeno s informacemi o klientech finančních institucí. V případě uplatnění přísnějších postupů bude finanční instituce podrobněji zkoumat dokumentaci a prohledávat více zdrojů, aby potvrdila vztah k dané zúčastněné jurisdikci (případně si přímo od klienta vyžádá čestné prohlášení o tom, ve které zúčastněné jurisdikci je rezidentem). S ohledem na transparentnost pro klienty finančních institucí je požadováno po finančních institucích, aby zveřejnily, že používají postupy, které se odlišují od výchozích postupů dle dohod či přílohy zákona. Finanční instituce však není povinna zveřejňovat skutečnost, že se od výchozích postupů neodchýlila.

K § 13t:

Ustanovení § 13t upravuje pravomoc k přijímání informací od jiných smluvních států. Informace oznamované podle mezinárodní smlouvy kontaktním místem jiného státu, kterým je ve smyslu § 2 odst. 2 písm. b) zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní orgán příslušný k provádění mezinárodní spolupráce, bude v České republice přijímat ústřední kontaktní orgán. Tím je podle § 6 zákona o mezinárodní spolupráci Generální finanční ředitelství. Ustanovení se vztahuje nejen na informace poskytnuté v jiném státě příslušnému kontaktnímu místu finanční institucí, ale též na informace o druzích příjmů a majetku poskytované, resp. získávané, jiným způsobem.

Informace, které Generální finanční ředitelství získá, předá příslušným finančním úřadům postupem podle zákona o mezinárodní spolupráci, které je mohou dále využít při správě daní (například jako důkazní prostředky).

Do § 13t byl přenesen postup ústředního kontaktního orgánu při přijímání informací z § 17 zákona FATCA.

K bodu 9 (§ 25 odst. 6)

Ustanovení § 25 odst. 6 zákona o mezinárodní spolupráci upravuje datový formát, který se použije při automatické výměně informací.

Čl. 20 odst. 4 směrnice DAC II stanoví pro automatickou výměnu informací oznamovaných finančními institucemi použití nových standardních formulářů. Formuláře pro jednotlivé druhy automatické výměny tvoří přílohy návrhu prováděcího nařízení Evropské komise, které přijímá Komise v rámci tzv. komitologie po konzultaci členských států ve Výboru pro správní spolupráci při zdanění na základě přezkumného postupu. Nové prováděcí nařízení bude přímo aplikovatelné a účinné od 1. 1. 2016.

Formát výměny pro účely automatické výměny informací se Spojenými státy americkými je na základě čl. 3 odst. 6 dohody FATCA stanoven v prováděcím ujednání k dohodě FATCA, tj. vzájemnou dohodou příslušných orgánů (jde o formát XML).

Na základě globálního standardu bude Česká republika vyměňovat informace ve formátu nebo formátech oznámených sekretariátu koordinačního orgánu (srov. čl. 7 Mnohostranné dohody příslušných orgánů o automatické výměně informací o finančních účtech; jde o orgán OECD předvídaný v čl. 24 Úmluvy o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech). Formát nebo formáty a metoda přenosu informací, včetně kódování, pak budou uvedeny v příloze B k Mnohostranné dohodě příslušných orgánů o automatické výměně informací o finančních účtech. Prohlášení k Mnohostranné dohodě příslušných orgánů o automatické výměně informací o finančních účtech bude publikováno ve Sbírce mezinárodních smluv, včetně textu této dohody a jejích příloh, jako skutečnost důležitá pro provádění mezinárodní smlouvy (touto smlouvou je výše citovaná Úmluva o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech).

Automatická výměna informací na základě jiných/ostatních mezinárodních smluv (smluv o zamezení dvojímu zdanění, dohod o výměně informací v daňových záležitostech) se pak bude dít způsobem a ve formátu dohodnutém příslušnými orgány v prováděcích memorandech k těmto smlouvám, přičemž tento formát zpravidla odpovídá modelovému formátu OECD.

K bodu 10 (§ 29 odst. 1)

Účelem navržené změny je uvést do souladu dikci ustanovení se zněním platných mezinárodních smluv, kde je jako příslušný orgán uvedeno Ministerstvo financí. Ministerstvo financí tak zůstává orgánem, který uzavírá mezinárodní smlouvy, přičemž to může Generální finanční ředitelství zmocnit ke sjednávání určitého druhu rezortních smluv nebo konkrétní mezinárodní rezortní smlouvy. Technické parametry výměny (např. strukturu vyměňovaných informací) nadále může sjednávat ústřední kontaktní orgán, tj. Generální finanční ředitelství, za účelem výkonu své působnosti podle §13a.

K přílohám obecně

Na konec zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní se doplňují dvě přílohy, jejichž obsah je odvozen od příloh směrnice DAC II a od CRS. Systematika příloh k zákonu se však částečně liší od příloh směrnice DAC II a od CRS.

Přílohy k zákonu jsou koncipovány tak, že příloha č. 1 obsahuje pouze definice, tedy oddíl VIII přílohy č. 1 směrnice DAC II, a příloha č. 2 obsahuje oddíly upravující

postupy oznamování a náležitá péče, tedy oddíly I až VII. Jednotlivá upřesňující ustanovení z přílohy č. II směrnice DAC II byla zanesena přímo do příloh č. 1 a 2 a nejsou tedy vyčleněna do zvláštního oddílu nebo přílohy.

Přílohy se v souladu s § 13b, § 13g a § 13h užití pro účely automatické výměny informací o oznamovaných osobách z členských států, ze smluvních států Štrasburské úmluvy, se kterými není pro Českou republiku použitelná bilaterální smlouva upravující automatickou výměnu informací oznamovaných finančními institucemi a dále ze smluvních států, se kterými je sice uzavřena bilaterální smlouva upravující automatickou výměnu informací oznamovaných finančními institucemi, ale tato smlouva sama pojmy a postupy náležitá péče nevymezuje (půjde zejména o případy, kdy se ke smlouvě o zamezení dvojímu zdanění nebo ke smlouvě o výměně informací v daňových záležitostech přijme protokol, který pouze odkáže na CRS, aniž by ho sám obsahoval nebo se k těmto smlouvám uzavře dohoda kompetentních orgánů, která nemá povahu mezinárodní smlouvy).

Finanční instituce musí u každého klienta posoudit, zda jde vůči dané zúčastněné jurisdikci o oznamovanou osobu (toto posouzení provede zejména ve fázi prověřování). Při tomto posuzování musí finanční instituce použít postupy náležitá péče stanovené v příloze č. 2.

K příloze č. 1

Příloha č. 1 vymezuje pojmy užívané při automatické výměně informací oznamovaných finančními institucemi.

K článku A:

Tento oddíl vymezuje okruh entit, které jsou finančními institucemi. Dále stanovuje v souladu s přílohou č. II směrnice DAC II zvláštní pravidla pro určení, v které jurisdikci je finanční instituce rezidentem.

Definice „oznamující finanční instituce“ uvedená ve směrnici DAC II byla přesunuta přímo do § 13b odst. 4 zákona. Jde o finanční instituce, které jsou rezidentem v České republice s výjimkou pobočky nacházející se mimo území České republiky, případně o pobočku finanční instituce, která není rezidentem v České republice, ale nachází se na jejím území, a které nejsou neoznamující finanční institucí (srov. článek B).

Finanční institucí se rozumí schovatelská instituce, depozitní instituce, investiční entita nebo specifikovaná pojišťovna.

V podmínkách českého právního řádu mezi schovatelské instituce může spadat např. obchodník s cennými papíry (viz § 5 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů), který je oprávněn poskytovat jako hlavní investiční službu obhospodařování majetku zákazníka, pokud naplní podmínky dle definice schovatelské instituce, když může držet finanční majetek (tedy investiční nástroje dle § 3 zákona o podnikání na kapitálovém trhu) na účet jiného (tedy zákazníka) jako podstatnou část svého podnikání. Schovatelskou institucí je pak i centrální depozitář cenných papírů, hlavně z důvodu existence tzv. nezařazených účtů.

Definice investičního subjektu klade jako podmínku provádění jedné nebo několika činností uvedených v příslušném právním instrumentu, tj. kterékoliv alespoň jedné z nich, přičemž není vyloučeno, že tato entita provádí i jiné činnosti. Pod pojem investiční subjekt lze s ohledem na převažující činnost podřadit penzijní společnosti.

Penzijní společnost primárně obhospodařuje majetek v účastnických fondech, který je vlastnictvím účastníků (a provádí i jiné činnosti - typicky vyplácení dávek). Tj., nepochybně provádí alespoň jednu z činností uvedených v definici investičního subjektu.

Mezi investiční subjekty může patřit obchodník s cennými papíry, pokud je oprávněn poskytovat hlavní investiční služby přijímání a předávání pokynů týkajících se investičních nástrojů, provádění pokynů týkajících se investičních nástrojů na účet zákazníka nebo obhospodařování majetku zákazníka. Pokud by však obchodník s cennými papíry tyto služby neposkytoval (a nebyl by ani schovatelskou institucí) a prováděl by např. jenom obchodování s investičními nástroji na vlastní účet, pak by definici investičního subjektu nesplňoval.

Mezi investiční subjekty bude dále patřit investiční společnost (§ 7 zákona č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů) a taktéž investiční fond bez ohledu na jeho formu (§ 92 zákona o investičních společnostech a investičních fondech). Investičním subjektem taktéž může být osoba dle § 15 zákona o investičních společnostech a investičních fondech, nikoliv však nutně.

Do finančního majetku pak budou spadat všechny investiční nástroje dle § 3 zákona o podnikání na kapitálovém trhu, ale i některé další cenné papíry a zaknihované cenné papíry dle občanského zákoníku, ale v jistých případech i postavení společníka v kapitálové i osobní společnosti.

Pro určení rezidentství finanční instituce je rozhodné, zda daná finanční instituce podléhá právu dané jurisdikce. Při tom je stanovena fikce, že pokud je finanční instituce daňovým rezidentem v dané jurisdikci, pak i podléhá jejímu právu.

Svěřenské fondy jsou rezidenty v jurisdikci, kde jde rezidentem jejich svěřenský správce. Podle přílohy č. II směrnice DAC II platí zvláštní úprava v případě, že některý členský stát považuje svěřenský fond za svého rezidenta a svěřenský fond v tomto státě plní svou oznamovací povinnost. V takovém případě se rezidentství svěřenského fondu neřídí rezidentstvím jeho správce, ale je rezidentem přímo v tomto členském státě. Uvedené pravidlo slouží k zamezení dvojího informování, protože by jinak musel svěřenský fond oznamovat informace jak v jurisdikci kde je rezidentem jeho svěřenský správce, tak ve členském státě, který ho považuje za svého daňového rezidenta. Toto pravidlo je však zachováno pouze ve vztahu k členským státům. Při konstrukci oznamovací povinnosti je třeba mít na paměti jak zamezení dvojímu informování, tak zamezení dvojího neinformování. Mezi členskými státy je pravděpodobnost dvojího neinformování minimalizována. U ostatních států však nelze efektivně zajistit, aby k dvojímu neinformování nedošlo. Okolnost, že daná jurisdikce automaticky vyměňuje informace s Českou republikou, neznamená, že také automaticky vyměňuje informace s jurisdikcí dané oznamované osoby, která má svůj účet ve svěřenském fondu. Z toho důvodu bylo zvoleno řešení, které preferuje zamezení dvojímu neoznamování, byť za cenu možného dvojího oznamování.

V případě, že není možné určit jurisdikci, ve které má být daná finanční instituce rezidentem, je nutné posoudit vztah k dané jurisdikci. V případě, kdy je daná entita buď (i) založena podle práva dané jurisdikce, (ii) má v ní vedení (resp. skutečné vedení) nebo (iii) podléhá v této jurisdikci finančnímu dohledu, bude považována za finanční instituci dané jurisdikce.

Není vyloučeno, že daná finanční instituce může být rezidentem ve více státech. Dle přílohy č. II směrnice DAC II má finanční instituce v takovém případě podléhat povinnostem oznamování a náležitě péče v tom členském státě, ve kterém vede příslušné finanční účty. S ohledem na výše uvedené argumenty, týkající se dvojího neoznamování, ani zde není rozšířena působnost tohoto pravidla na jiné než členské státy Evropské unie.

K článku B:

V tomto článku jsou vymezeny neoznamující finanční instituce, tedy ty finanční instituce, které nejsou zásadně povinny ohlašovat informace o svých klientech, i kdyby šlo o osoby jinak oznamované.

Neoznamující finanční instituce nejsou definovány pouze ve vztahu k České republice. Proto nebyl pojem centrální banka nahrazen Českou národní bankou, stejně jako nebyly do českých reálií převedeny další instituce, jako například vládní entity.

Za vládní entity se budou mimo jiné považovat i Česká exportní banka, a.s. a Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.

K článku C:

Tento článek vymezuje finanční účty, což jsou některé produkty vedené finančními institucemi (jako například bankovní účty, ale i některé pojistné smlouvy). Oznamující české finanční instituce mají povinnost prověřovat, zda je příslušný finanční účet vůči některé ze zúčastněných jurisdikcí oznamovaným účtem, a tedy zda má být tento finanční účet oznámen správci daně (srov. pojem „oznamovaný účet“ uvedený v článku D).

Finanční účty se dělí na nové a staré účty a na finanční účty fyzických osob a finanční účty entit. V případě nových účtů musí oznamující česká finanční instituce získat informace o vztahu k příslušné zúčastněné jurisdikci již při založení tohoto účtu. V případě starých účtů musí oznamující česká finanční instituce vztah k určité zúčastněné jurisdikci dovodit zpětně. V obou případech oznamující finanční instituce užívá postupy náležitě péče popsané v příloze č. 2 k tomuto zákonu.

K pojmu „finanční účet“:

Pojem finanční účet zahrnuje depozitní účty, schovatelské účty, majetkovou nebo dluhovou účast v některých investičních entitách, pojistné smlouvy s kapitálovou hodnotou a smlouvy o pojištění důchodu.

Finančním účtem tak budou podle českého práva i některé pojistné smlouvy. Tj., nejedná se jen o účet, jak je znám z obecných právních předpisů, ale v případě pojistné smlouvy je finanční účet potřeba chápat šířeji jako závazek. Jde však jen o ty pojistné smlouvy, se kterými příslušný nadnárodní právní instrument výslovně počítá, tj. pojistné smlouvy s kapitálovou hodnotou a smlouvy o pojištění důchodu (jejich definice dále příslušné dokumenty rozvádí). Jen takto vymezené pojistné smlouvy podléhají oznamování podle zákona. Ostatní pojistné smlouvy do její působnosti nespádají.

Zároveň platí, že pojem „finanční účet“ nezahrnuje žádný z vyňatých účtů, a to i kdyby některý vyňatý účet formálně naplnil znaky finančního účtu.

Pod pojem depozitní účet je standardně možné zařadit účty, které se řídí smlouvou o účtu (§ 2662 občanského zákoníku), dále účty, které byly zřízeny před účinností

občanského zákoníku a dle § 3077 občanského zákoníku se řídí občanským zákoníkem; pod vymezení účtu lze dle OZ podřadit i účet vedený k vkladní knížce. Definici zřejmě naplní i jednorázový vklad dle OZ (§ 2680 občanského zákoníku). Vymezení depozitního účtu mohou naplnit i jednorázové vklady, kde právo na výplatu vkladu bude spojeno s cenným papírem.

K pojmu „dříve existující účet“:

Postupy náležitě péče se liší podle toho, zda je posuzován dříve existující nebo nový účet. Kritériem pro rozlišení finančních účtů je zejména rozhodný den (§ 13g odst. 4). Za dříve existující účty se považují účty, které finanční instituce vedla k rozhodnému dni. Rozhodným dnem je buď 31. prosinec 2015 pro státy, které byly zúčastněným státem ke dni 31. prosince 2015, nebo 31. prosinec roku, kdy se zúčastněným státem staly (srov. důvodovou zprávu k § 13g odst. 4).

Za dříve existující účet se za určitých okolností považuje i účet založený po rozhodném dni. Jde o zjednodušení postupu při zakládání nových účtů, kdy finanční instituce nemusí od zákazníka vyžadovat čestné prohlášení, ale postačí spolehnout se (v souladu s postupy náležitě péče pro dříve existující účty) na údaje, které již má v evidenci.

Aby bylo možno tento postup použít, musí mít klient u finanční instituce (i) otevřen jiný dříve existující účet, (ii) u nějž změna okolností vede k závěru, že došlo ke změně okolností i u posuzovaného účtu, (iii) pokud se na posuzovaný účet vztahují postupy AML/KYC, je jejich použití pro tento účet povolené, a (iv) finanční instituce v souvislosti se založením účtu nepožaduje po klientovi žádné nové nebo dodatečné údaje jiné než související s tímto zákonem.

K pojmu „nový účet“:

Za nový účet se považuje finanční účet, který byl založen po rozhodném dni (§ 13 g odst. 4), pokud nejde o dříve existující účet podle článku C bodu 9 písm. b) přílohy č. 1 k tomuto zákonu.

K pojmu „vyňatý účet“:

Vyňaté účty představují účty, které nebudou oznamovány, i kdyby splňovaly všechny definiční znaky oznamovaného účtu.

Vyňaté účty stanovené v příloze zákona lze zjednodušeně charakterizovat takto:

a) Důchodové a penzijní účty, které podléhají regulaci, jsou daňově zvýhodněné, správci daně jsou oznamovány informace o účtu, výplata je vázána na určitý věk, postižení nebo úmrtí (a uplatňují se sankce za předčasný výběr) a výše vkladu je omezena.

b) Daňově zvýhodněné účty, které nesouvisejí s důchodovým spořením, podléhají regulaci, výběr prostředků je vázán na kritéria vztahující se k účelu účtu a výše vkladů je omezena.

c) Smlouvy o životním pojištění s pojistnou dobou kratší než do 90 let věku pojištěného, jejichž pojistné se nesnižuje a je splatné nejméně jednou ročně, nemá kapitálovou hodnotu, čerpatelnou bez ukončení smlouvy, vyplacená částka nepřekročí úhrn zaplaceného pojistného a které nabyvatel nadržuje za úplatu.

d) Účet, který je výhradně součástí pozůstalosti, pokud je součástí dokumentace závěť nebo úmrtní list.

e) Vázaný účet (escrow) zřízený v souvislosti s rozhodnutím soudu, převodem či pronájmem nemovitosti či osobního majetku, nebo usnadňující úhradu daní nebo pojištění.

f) Depozitní účet vzniklý v důsledku přeplatku dluhu z kreditní karty nebo revolvingového úvěrového účtu, který nebyl okamžitě vrácen, pokud finanční instituce zavede postupy k zamezení přeplatku vyššímu než 50 000 USD nebo k zajištění, aby byl takový přeplatek zákazníkovi do 60 dnů vrácen.

Výčet uvedený v článku C bodu 17 je dále možno rozšířit vyhláškou podle § 13d odst. 5 a 6 o další účty, u nichž je nízké riziko, že jeho prostřednictvím bude ohroženo správné zjištění a stanovení daně nebo zabezpečení její úhrady a které mají velmi podobné znaky jako vyňaté účty stanovené v tomto bodu.

K článku D:

V tomto článku je definován pojem aktivní nefinanční entita.

Aby se rezidenti zúčastněných států nemohli vyhýbat tomu, aby o nich byly poskytovány informace do jejich domovských států, byly mezi oznamované účty zařazeny i účty některých nefinančních entit (§ 13d odst. 4), které jsou těmito rezidenty ovládány (srov. důvodovou zprávu k § 13d odst. 4).

U některých nefinančních entit je však z různých důvodů zájem na oznamování jejich finančních účtů nižší. Tyto entity jsou souhrnně označeny jako aktivní nefinanční entity. Na rozdíl od pasivních nefinančních entit nepatří účty vedené aktivními nefinančními entitami, mezi oznamované účty (pokud sama tato entita není oznamovanou osobou). Příloha stanovuje osm kategorií aktivních nefinančních entit, které lze zjednodušeně charakterizovat takto:

- a) nefinanční entity určené výší svých příjmů a aktiv,
- b) veřejně obchodované nefinanční entity,
- c) nefinanční entity, které jsou vládními entitami, mezinárodními organizacemi, centrálními bankami nebo jimi vlastněné entity,
- d) holdingové nefinanční entity, které jsou členem nefinanční skupiny,
- e) startupy,
- f) nefinanční entita, která je v likvidaci nebo v insolventi,
- g) centra finanční správy (treasury), která jsou členem nefinanční skupiny a
- h) neziskové nefinanční entity.

K článku E:

V článku E jsou definovány některé další pojmy, které jsou využity v ostatních člancích této přílohy a v příloze č. 2 k tomuto zákonu.

Z přílohy č. II směrnice DAC II byla do tohoto článku transponována definice pojmu „změna okolností“, která se vztahuje na výměnu se všemi zúčastněnými jurisdikcemi.

K příloze č. 2

Příloha č. 2 vymezuje postupy náležité péče.

Oddíly II až VII se užití při prověřování a zjišťování podle § 13g a § 13h, přičemž oddíly II a VII se užití pro všechny typy účtů, zatímco oddíly III až VI se užití podle

toho, zda jde o dříve existující účet nebo o nový účet a zda jde o účet fyzické osoby nebo entity.

K oddílu I:

Oddíl I obsahuje další náležitosti oznamování podle § 13k zákona.

Článek A stanoví, že spolu s hodnotou účtu je nutné uvádět i měnu.

Článek B stanoví, že finanční instituce nemusí oznamovat DIČ a datum narození, pokud tyto údaje nemá ve svých záznamech. Absence těchto údajů tedy není na překážku oznamování informací o daném účtu. To však nezbavuje finanční instituci povinnosti vyvinout přiměřené úsilí, aby tyto údaje získala do 2 kalendářních let od roku, ve kterém identifikovala finanční účet jako oznamovaný účet.

Článek C stanoví výjimku z oznamování DIČ pro zúčastněné státy, které tento identifikátor nevydávají.

Článek D stanoví, že se nepodává oznámení za kalendářní rok, ve kterém nastal rozhodný den. První oznámení se tedy podává až za další rok, a to (podle § 13l) do 30. června roku následujícího roku. Pro první skupinu zúčastněných států tedy rozhodný den nastane 31. prosince 2015, a první oznámení (za rok 2016) se podává do 30. června 2017.

K oddílu II:

V tomto oddílu jsou stanoveny obecné požadavky náležité péče, které se užijí při prověřování a zjišťování všech účtů.

V článku A se stanoví časový rámec pro oznamování oznamovaných účtů. Finanční účet se považuje za oznamovaný účet ode dne, kdy je identifikován na základě postupů náležité péče, tedy pokud je zjištěno rezidentství jeho držitele (případně ovládající osoby, pokud je držitelem pasivní nefinanční entita) a pokud hodnota finančního účtu převyší částky uvedené v oddílech II až VII.

V článku B se stanoví, že zůstatky na účtu se stanovují ke konci kalendářního roku. Směrnice DAC II i globální standard připouštějí, aby oznamovacím obdobím bylo jiné období než kalendářní rok, například fiskální rok nebo výročí pojistné smlouvy s kapitálovou hodnotou. V návaznosti na zákon FATCA ale zákon zůstává u oznamovacího období, kterým je kalendářní rok.

Oznamující české finanční instituci se v článku C dává volba uplatňovat při prověřování a zjišťování přísnější postupy, tedy uplatňovat pro dříve existující účty stejné postupy, jaké uplatňuje pro nové účty, případně používat na účty s nižší hodnotou stejné postupy jako pro účty s vysokou hodnotou.

Zásadní rozdíl mezi postupy náležité péče pro nové účty a postupy náležité péče pro dříve existující účty je ve způsobu určování rezidentství majitele účtu. V případě dříve existujících účtů proběhne toto určení na základě posouzení indicií, které má finanční instituce k dispozici ve svých záznamech, a pouze výjimečně musí s klientem aktivně komunikovat, zatímco v případě postupů pro nové účty musí od klienta získat vyplněné a podepsané čestné prohlášení o rezidenství. V případě postupů pro nové účty je tedy nutný přímý kontakt se zákazníkem, což tento postup činí náročnějším, a to jak z pohledu klienta (musí komunikovat s finanční institucí), tak z pohledu finanční instituce (musí zajistit aktivní komunikaci s klientem). Existují ale případy, kdy je pro finanční instituci jednodušší postupovat vždy podle postupů pro nové účty, protože například s klienty pravidelně komunikuje (a tedy není problém získat čestné

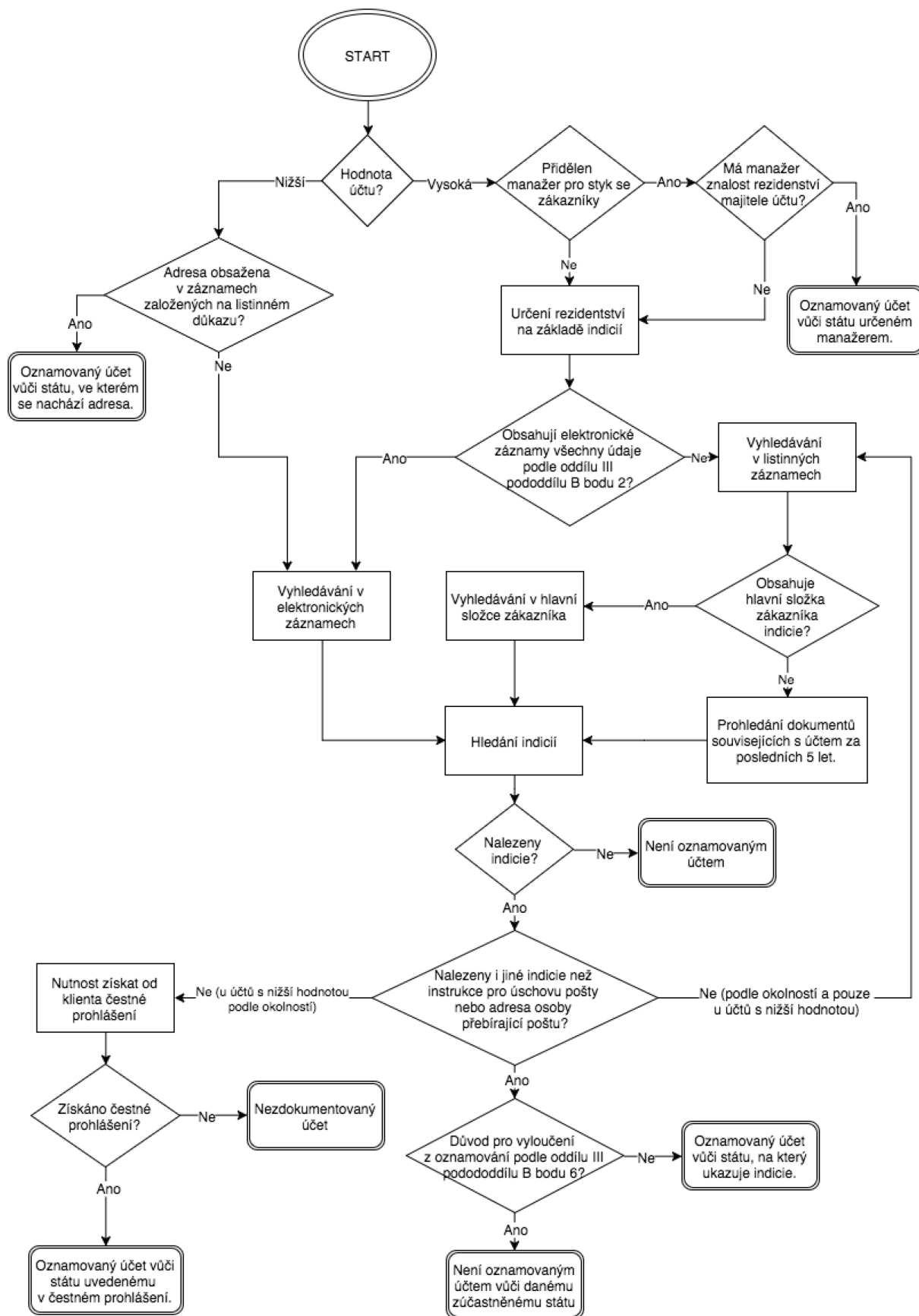
prohlášení), nebo by bylo vyhodnocování dat v záznamech finanční instituce velmi náročné. Z toho důvodu se finanční instituci dává možnost, tyto přísnější postupy provést.

Finanční instituce může uplatňovat přísnější postupy pro všechny finanční účty, které vede, nebo pro určitou jasně vymezenou skupinu finančních účtů (například na základě typu podnikání entity, geografického umístění sídla klienta apod.).

K oddílu III:

Postupy v tomto oddílu se, spolu s postupy uvedenými v oddílech II a VII, užijí při určování, zda a vůči kterému zúčastněnému státu je finanční účet, jehož majitelem je fyzická osoba, a který je považován za dříve existující účet (článek C bod 9 přílohy č. 1 k tomuto zákonu), oznamovaným účtem.

Tyto postupy se liší podle hodnoty účtu, protože u účtů s nižší hodnotou je aplikován jednodušší postup určení rezidenství.

Obrázek 2: Schéma vyhledání oznamovaných účtů fyzických osob

Článek B se užije pro účty s nižší hodnotou, tedy pro účty, jejichž hodnota k rozhodnému dni nepřevyšuje částku 1 000 000 USD (článek C bod 14 přílohy č. 1 k tomuto zákonu). Podle oddílu VII článku C bodu 4 se tato částka přepočítá kurzem vyhlášeným Českou národní bankou pro rozhodný den.

Podle článku B bodu 1 je základním určovatelem zúčastněného státu, ve kterém je majitel účtu rezidentem, adresa jeho bydliště. Údaj o adrese musí být obsažen v listinných důkazech (článek E bod 6 přílohy č. 1 k tomuto zákonu).

Pokud finanční instituce neurčí rezidentství podle bodu 1, musí prověřit, zda v elektronických záznamech nevede alespoň jednu z indicií, která je uvedena pod bodem 1.

Zájem na oznamování účtů fyzických osob s nižší hodnotou je menší ve srovnání se zájmem na oznamování účtů s vysokou hodnotou. Z toho důvodu může proces určování rezidenství skončit ve chvíli, kdy nebyla nalezena žádná indicie s vazbou na zúčastněný stát, aby nebyla finanční instituce nadměrně zatěžována nutností vyhledávat či získávat další indicie. Finanční instituce však musí finanční účet posoudit znovu, pokud dojde ke změně okolností (článek E bod 8 přílohy č. 1 k tomuto zákonu), nebo se účet nestane účtem s vysokou hodnotou, kdy by se aplikovaly rozšířené postupy podle článku C.

Pokud má naopak alespoň jedna indicie podle bodu 2 vztah k nějakému zúčastněnému státu, musí být s majitelem účtu nakládáno jako s rezidentem tohoto státu. Pokud je nalezen takovýto vztah k více zúčastněným státům, je nutno považovat majitele účtu za rezidenta všech těchto států a majitel účtu bude do všech těchto zemí oznámen.

Zvláštní postup nastane, pokud nebylo určeno rezidenství podle bodu 1 a bodu 2 písm. a) – e), tedy nebyla nalezena žádná adresa, ani další indicie, ale byla nalezena instrukce pro náhradní doručování zásilek do tohoto zúčastněného státu. V takovém případě se lze domnívat, že majitel účtu je rezidentem tohoto zúčastněného státu a snaží se tímto postupem zakrýt své pravé rezidenství. Finanční instituce musí takový účet označit jako nezdokumentovaný a zahrnout ho do oznamování (jde o speciální případ oznamovaného účtu, který nemá na jisto postaven vztah k žádnému zúčastněnému státu), aby správce daně mohl v souladu s požadavky účinného provedení (článek IX bod 3 přílohy č. I směrnice DAC II) zkontrolovat postupy finanční instituce při prověřování informací o takovýchto účtech.

I když jsou nalezeny indicie, na základě kterých by podle bodu 2 byl majitel účtu považován za rezidenta nějakého zúčastněného státu, nemusí být do tohoto státu oznamován, pokud majitel účtu doloží dodatečné dokumenty (pokud již tyto dokumenty nejsou v záznamech finanční instituce). Finanční instituce musí podle § 13s odst. 1 informovat fyzickou osobu, že o ní budou předávány údaje, a to v takovém předstihu, aby tato osoba mohla uplatnit svá práva na ochranu osobních údajů. Fyzická osoba se tedy dozví, že byla identifikována jako rezident některých zúčastněných států.

V případě, že byly nalezeny indicie z bodu 2 písm. b) – d), tak musí být doloženo čestné prohlášení majitele účtu o tom, že je rezidentem v jiném zúčastněném státě a zároveň musí doložit listinnými důkazy, že nepodléhá oznamovací povinnosti v posuzovaném zúčastněném státě. Pokud jde o indicii podle bodu 2 písm. e), postačí buď čestné prohlášení, nebo listinné důkazy prokazující, že majitel účtu nepodléhá oznamovací povinnosti.

Článek C se užije pro účty s vysokou hodnotou, tedy pro účty, jejichž hodnota k rozhodnému dni činí nejméně 1 000 000 USD (článek C bod 14 přílohy č. 1 k tomuto zákonu). Podle oddílu VII článku C bodu 4 se tato částka přepočítá kurzem vyhlášeným Českou národní bankou pro rozhodný den.

V prvním kroku finanční instituce musí prohledat své elektronické záznamy a vyhodnotit stejné indicie jako v případě účtů s nižší hodnotou (článek B bod 2).

V případě, že má finanční instituce v elektronicky vedených záznamech uloženy o klientovi všechny informace uvedené v bodu 3, nemusí procházet listinné záznamy. Pokud však libovolná z informací uvedených v bodu 3 chybí, musí finanční instituce hledat indicie (článek B bod 2) i v hlavní složce vedené o zákazníkovi. Pokud v této složce nenalezne žádnou indicii, pak musí finanční instituce zkontrolovat i určený okruh písemností shromážděných za posledních pět let.

V případě, že finanční instituci přidělila zákazníkovi manažera pro styk se zákazníky, musí dále vycházet z aktuální znalosti tohoto manažera o tom, že je zákazník oznamovanou osobou vůči danému zúčastněnému státu, a to i když je rezidenství určeno podle bodu 1 a 2.

Pokud nejsou ani při rozšířeném prověření účtů nalezeny žádné indicie, na základě kterých by bylo možné určit vztah k některému zúčastněnému státu, a pokud takový vztah k zúčastněnému státu není znám ani přidělenému manažerovi pro styk se zákazníky, pak prověřování a zjišťování může skončit závěrem, že finanční účet není oznamovaným účtem vůči žádnému zúčastněnému státu.

Pokud však při rozšířeném prověřování bude nalezena alespoň jedna indicie (s výjimkou instrukce pro úschovu pošty nebo adresy osoby přebírající poštu), musí finanční instituce nakládat s tímto účtem jako s oznamovaným účtem vůči všem zúčastněným státům, ke kterým se nalezené indicie vztahují. Stejný postup se uplatní, pokud se tato indicie objeví až v důsledku změny okolností. Stejně jako u účtů s nižší hodnotou lze zamezit oznamování do zúčastněného státu, pokud klient doloží listinné důkazy potvrzující, že v daném zúčastněném státě nepodléhá oznamování (srov. článek B bod 6).

Jsou-li jedinou nalezenou indicí instrukce pro úschovu pošty nebo adresa osoby přebírající poštu, musí finanční instituce získat od klienta čestné prohlášení o rezidenství (podobně jako by ho musela získat v případě nového účtu podle oddílu IV). Pokud takové čestné prohlášení finanční instituce nezíská, musí tento účet oznamovat jako nezdokumentovaný.

Pokud se účet stane účtem s vysokou hodnotou po rozhodném dni, musí být u něj provedeny rozšířené postupy prověřování do 1 roku od konce roku, kdy jeho hodnota převýšila částku 1 000 000 USD.

Poté co finanční instituce použila pro daný finanční účet rozšířené postupy, může se na jejich výstup spolehnout i v dalších letech, nemusí je znovu opakovat a postačí, pokud se pravidelně dotáže manažera pro styk se zákazníky. To však neplatí v případě nezdokumentovaných účtů (článek C bod 5 písm. c)), u kterých je nutné provést prověřování a zjišťování každoročně, dokud tento účet nepřestane být nezdokumentovaným.

Poté co finanční instituce použila pro daný finanční účet rozšířené postupy, může se na jejich výstup spolehnout i v dalších letech, nemusí je znovu opakovat a postačí, pokud se pravidelně dotáže manažera pro styk se zákazníky. To však neplatí

v případě nezdokumentovaných účtů (článek C bod 5 písm. c)), u kterých je nutné provést prověřování a zjišťování každoročně, dokud tento účet nepřestane být nezdokumentovaným.

Článek D stanoví lhůtu pro provedení prověření účtů fyzických osob. Pro účty s vysokou hodnotou je stanovena lhůta 1 roku, a pro účty s nižší hodnotou je stanovena na 2 roky. Pro první skupinu zúčastněných států tedy lhůta pro účty s vysokou hodnotou skončí 31. prosince 2016 a pro účty s nižší hodnotou skončí 31. prosince 2017.

Podle článku E bude finanční účet, který byl identifikován jako oznamovaný účet, považován za oznamovaný účet ve všech letech, ve kterých bude jeho majitel oznamovanou osobou.

K oddílu IV:

Postupy v tomto oddílu se, spolu s postupy uvedenými v oddílech II a VII, užijí při určování, zda a vůči kterému zúčastněnému státu je finanční účet, jehož majitelem je fyzická osoba, a který je považován za nový účet (článek C bod 10 přílohy č. 1 k tomuto zákonu), oznamovaným účtem.

Základním rozdílem mezi prověřováním dříve existujících a nových účtů je způsob získávání informací. V případě nových účtů finanční instituce používá informace o rezidenství, které klient této instituci poskytne formou čestného prohlášení, a tedy klient musí s finanční institucí aktivně komunikovat.

Podle článku A je finanční instituce povinna získat od klienta čestné prohlášení o jeho rezidentství. Klient musí podle § 13i poskytnout finanční instituci součinnost. Finanční instituce musí posoudit dostatečnost tohoto čestného prohlášení srovnáním s dalšími údaji, které získá v souvislosti se zakládáním účtu a dokumentace shromážděné podle postupů AML/KYC (článek E bod 2 přílohy č. 1).

Podle článku B musí být v čestném prohlášení uvedené i DIČ přidělené v zúčastněném státě (pokud jej zúčastněný stát vydal) a datum narození klienta.

Podle článku C musí finanční instituce získat od klienta nové čestné prohlášení, pokud dojde ke změně okolností, na základě které lze důvodně předpokládat, že původní čestné prohlášení již neodpovídá skutečnosti.

K oddílu V:

Postupy v tomto oddílu se, spolu s postupy uvedenými v oddílech II a VII, užijí při určování, zda a vůči kterému zúčastněnému státu je finanční účet, jehož majitelem je entita, a který je považován za dříve existující účet (článek C bod 10 přílohy č. 1 k tomuto zákonu), oznamovaným účtem.

Finanční účty entit, jejichž hodnota je k rozhodnému dni (§ 13g odst. 4) nejvýše 250 000 USD, není nutné prověřovat a zjišťovat. Finanční instituci se však v článku A umožňuje zahrnout do zjišťování, prověřování a oznamování i tyto finanční účty, aby nemusela pro tuto skupinu účtů definovat zvláštní postupy. Při tom platí, že tuto volbu může učinit pro všechny účty, které vede, nebo pro určitou jasně definovanou skupinu účtů, obdobně jako v oddílu II článku C (srov. důvodovou zprávu k tomuto pododdílu).

Článek B stanoví, že finanční účty, jejichž hodnota převyšuje k rozhodnému dni (§ 13g odst. 4) částku 250 000 USD, nebo tuto částku přesáhne k poslednímu dni

libovolného roku následujícího po rozhodném dni, je nutné je prověřit pomocí postupů uvedených v článku D.

Článek C upřesňuje, že i když je podle článku B nutné prověřit všechny finanční účty entit, jejichž hodnota k rozhodnému dni přesáhne částku 250 000 USD, tak oznamování podléhají pouze ty finanční účty, u nichž je zjištěno, že jejich majitelem je oznamovaná osoba nebo jejichž majitelem je pasivní nefinanční entita, jejíž ovládající osoby jsou oznamovanými osobami, pokud finanční instituce nezvolí odlišný režim podle článku A.

Článek D stanovuje postupy náležité péče pro vyhledání oznamovaných účtů mezi dříve existujícími účty entit. Účet entity bude oznamovaný, pokud je tato entita oznamovanou osobou, nebo pokud je tato entita pasivní nefinanční entitou, jejíž ovládající osoba je oznamovanou osobou. Postupy jsou tedy rozděleny na určení, zda je entita oznamovanou osobou, nebo zda jde o pasivní nefinanční entitu s ovládající osobou, která je oznamovanou osobou.

Finanční instituce při určování, zda je entita oznamovanou osobou vychází z informací uchovávaných pro regulatorní účely nebo uchovávaných pro účely vztahů se zákazníky, a to včetně informací shromážděných podle postupů AML/KYC. Dále vychází z místa založení nebo zřízení entity a adresy v zúčastněném státě. Pokud z těchto informací vyplývá, že je entita rezidentem zúčastněného státu, musí se s ní nakládat jako s oznamovanou osobou této jurisdikce. Entita může oznamování zabránit, pokud předloží finanční instituci čestné prohlášení prokazující opak.

Při posuzování, zda je entita pasivní nefinanční entitou, jejíž ovládající osoby jsou oznamovanými osobami použije finanční instituce algoritmus, který sestává ze tří kroků: (i) určí zda jde o pasivní nefinanční entitu, (ii) určí ovládající osoby majitele účtu a konečně (iii) určí zda tyto ovládající osoby jsou oznamovanými osobami.

V článku E jsou stanoveny lhůty pro provedení vyhledání oznamovaných účtů entit mezi finančními účty entit, jejichž hodnota přesáhne k rozhodnému dni částku 250 000 USD. Finanční účty je třeba vyhodnotit do 2 let od rozhodného dne, což pro první skupinu zúčastněných států znamená, že status účtu musí být určen do 31. prosince 2017.

K oddílu VI:

Postupy v tomto oddílu se, spolu s postupy uvedenými v oddílech II a VII, užijí při určování, zda a vůči kterému zúčastněnému státu je finanční účet, jehož majitelem je entita, a který je považován za nový účet (článek C bod 9 přílohy č. 1 k tomuto zákonu), oznamovaným účtem.

Obdobně jako v případě dříve existujících účtů (oddíl V) je i v případě nových účtů nutné určit, zda je entita, která je majitelem účtu, oznamovanou osobou nebo pasivní nefinanční entitou, jejíž ovládající osoby jsou oznamovanými osobami.

Pro určení, zda je entita oznamovanou osobou musí finanční instituce získat od této entity čestné prohlášení o rezidenství. Toto čestné prohlášení již může být v záznamech finanční instituce z dřívější doby.

V případě určení pasivní nefinanční entity musí finanční instituce posoudit, zda jde o pasivní nefinanční entitu, kdo je její ovládající osobou a zda tato ovládající osoba není oznamovanou osobou. Finanční instituce musí získat čestné prohlášení majitele účtu o tom, že jde o pasivní nefinanční entitu. Na základě veřejně známých informací, nebo informací které má ve svých záznamech, ale může určit, že jde

o aktivní nefinanční entitu nebo o investiční entitu podle článku A bodu 4 písm. b) přílohy č. 1 k tomuto zákonu. Ovládající osoby pasivní nefinanční entity finanční instituce určí na základě informací shromážděných podle postupů AML/KYC. Konečně, pro určení, zda jsou tyto ovládající osoby oznamovanými osobami využij finanční instituce čestné prohlášení majitele účtu nebo této ovládající osoby.

K oddílu VII:

Zvláštní pravidla náležitě péče upřesňují postupy podle oddílů III až VI.

Postupy náležitě péče podle oddílů III až VI jsou v určitých případech založeny na čestném prohlášení o rezidenství v některém zúčastněném státě nebo na listinných důkazech. Článek A zakazuje spoléhání se na čestné prohlášení nebo listinné důkazy, o jejichž správnosti má finanční instituce pochybnosti, nebo o kterých přímo ví, že jsou nesprávné.

Článek B stanoví zvláštní postupy pro finanční účty v případě pojistné smlouvy s kapitálovou hodnotou nebo smlouvy o pojištění důchodu. Pokud nemá finanční instituce znalost o tom, že by osoba oprávněná ze smlouvy (odlišná od vlastníka) byla oznamovanou osobou, nebo pokud nemá důvod to předpokládat, pak nemusí považovat tuto oprávněnou osobu za oznamovanou osobu. Důvodem pro předpoklad finanční instituce o tom, že je tato osoba oznamovanou osobou jsou indicie popsané v oddílu III článku B. Pokud finanční instituce tuto znalo, nebo předpoklad, ale má, pak musí postupovat podle oddílu III článku B.

Článek B dále stanoví odchylný režim pro finanční účty, které jsou členským podílem na skupinové pojistné smlouvě s kapitálovou hodnotou nebo skupinové smlouvě o pojištění důchodu (oba tyto pojmy jsou v článku B vymezeny). S takovými účty lze nakládat jako s neoznamovanými až do dne jejich splatnosti.

článek C obsahuje pravidla pro slučování účtů fyzických osob a pro slučování účtů entit a dále pravidlo pro stanovení přepočtu z cizí měny na českou měnu.

K čl. II – přechodná ustanovení

Bod 1:

Zákon prostřednictvím přechodného ustanovení staví na jisto, že finanční instituce plní oznamovací povinnost (resp. podávají oznámení podle § 13k zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona) až za kalendářní rok 2016. Podle § 13l navrženého zákona jsou finanční instituce povinny oznámení podat do 30. června roku následujícího po roce, za který se oznamovací povinnost plní. Podle zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, budou finanční instituce oznámení podávat do 30. června 2017. Prověřovací a zjišťovací povinnost budou finanční instituce plnit ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tedy od 1. ledna 2016.

Ve vztahu k výměně informací se Spojenými státy americkými se uplatní přechodná ustanovení k zrušovanému zákonu č. 330/2014 Sb. (čl. IV, bod 1).

Bod 2:

Z důvodu jasnosti je doplněno přechodné ustanovení, které stanoví právní fikci, že za první oznámení podle § 13s odst. 1 se považuje oznámení v roce 2017, tj. oznamovací povinnost podle § 13s musí být splněna pro účely výměny informací probíhající až v roce 2017. Přechodné ustanovení cílí především na Dohodu FATCA,

jelikož výměna informací s USA včetně práv a povinností vyplývajících z této výměny za rok 2015 se bude řídit zákonem FATCA (viz přechodná ustanovení k části třetí návrhu zákona). Podle dosavadní právní úpravy obsažené v zákoně FATCA finanční instituce dosud neměly povinnost informovat klienta o zpracovávání jeho osobních údajů za stanoveným účelem. K prvnímu oznamování podle Dohody FATCA dojde v roce 2016, to znamená v době, kdy již bude účinná i navrhovaná právní úprava zavádějící povinnosti podle § 13s.

K části druhé - změna zákona o daních z příjmů

K čl. III

K bodu 1 (§ 38f odst. 12)

Z legislativně technických důvodů se navrhuje vypuštění odkazu informativního charakteru na § 38fa, který se z důvodu zrušení směrnice Rady 2003/48/ES, zrušuje.

K bodu 2 (§ 38fa)

Navrhuje se zrušení § 38fa zákona o daních z příjmů, který stanovuje povinnosti týkající se automatické výměny informací pro platební zprostředkovatele. Ustanovení bylo reakcí na přijetí směrnice Rady 2003/48/ES ze dne 3. června 2003 o zdanění příjmů z úspor v podobě úrokových plateb, která bude s účinností od 1. ledna 2016 zrušena. Tato problematika již nebude součástí zákona o daních z příjmů, ale bude jí upravovat zákon č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní, podle kterého se bude od 1. ledna 2016 postupovat.

Na změnu provedenou zrušením § 38fa zákona o daních z příjmů se uplatní obecné přechodné ustanovení. To v situaci, kdy zdaňovacím obdobím platebního zprostředkovatele je kalendářní rok, působí tak, že zajišťuje plnění oznamovací povinnosti v průběhu kalendářního roku 2016 týkající se kalendářního roku 2015 (platební zprostředkovatel má dle § 38fa odst. 5 zákona o daních z příjmů povinnost reportovat vybrané údaje do 15. dne třetího měsíce po skončení zdaňovacího období).

V případech, kdy zdaňovací období daného subjektu odpovídá hospodářskému roku, dojde k překrytím povinností a za určité časové období budou požadované informace reportovány dvakrát, a to jednou z titulu § 38fa zákona o daních z příjmů a podruhé z titulu novelizovaného zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní. Duplicita vychází především z toho, že zákon o mezinárodní spolupráci při správě daní pracuje s reportováním na bázi kalendářního roku, tedy nikoliv zdaňovacího období (např. v případě, že poplatníkovým zdaňovacím obdobím je období květen 2015 až duben 2016, bude plnit reportovací povinnost dvakrát v časovém úseku mezi lednem 2016 až dubnem 2016).

Odstranění duplicity není v kontextu administrativní zátěže poplatníka žádoucí, neboť by byl nucen vytvářet jednoúčelově vedle dvou systémů reportování (tj. podle nové právní úpravy zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní a podle staré právní úpravy dle § 38fa zákona o daních z příjmů) třetí systém, ve kterém by jeden z těchto stávajících upravoval (vyjímal z něj některé informace). Zvýšená administrativa je tedy přenesena na správce daně, který bude v zájmu reprezentativnosti údajů duplicitu vylučovat.

Celá problematika duplicit reportování je však značně potlačena tím, že se u většiny platebních zprostředkovatelů nepočítá, že by zdaňovacím obdobím bylo jiné období

než je kalendářní rok, tj. k duplicitnímu reportování by mělo docházet zcela výjimečně.

K bodu 3 (§ 38j odst. 2 písm. e))

Podle přílohy V prováděcího nařízení Komise (EU) č. 1353/2014 ze dne 15. prosince 2014, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 1156/2012, kterým se stanoví prováděcí pravidla k některým ustanovením směrnice Rady 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní budou v rámci povinné automatické výměny informací předávány informace o délce výkonu práce na území České republiky v případě daňových nerezidentů.

Z tohoto důvodu se zakládá nová povinnost uvádět na mzdové listy údaj o dni ukončení zaměstnání v České republice u poplatníka, který je daňovým nerezidentem. Tento údaj bude přenášen do přílohy č. 2 k vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti a bude tak využit pro účely povinné automatické výměny informací.

K bodu 4 (§ 38j odst. 2 písm. f))

Podle Směrnice Rady 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní a o zrušení směrnice 77/799/EHS budou v rámci povinné automatické výměny informací předávány mimo jiné i příjmy ze závislé činnosti a odměny členu orgánu právnické osoby.

Kategorie příjmu „odměny členu orgánu právnické osoby“ je v zákoně zahrnuta do příjmů ze závislé činnosti (§ 6 odst. 1 písm. c)). Vzhledem k tomu, že je plátce daně povinen u nerezidentů do přílohy k vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti uvádět souhrnné údaje zaznamenané na mzdových listech, kde jsou tyto příjmy zahrnuty pod příjmy ze závislé činnosti, navrhuje se pro účely automatické výměny informací doplnění, aby se údaje o příjmech a dani z odměny členů orgánu právnické osoby (nerezidenta § 2 odst. 3 zákona) pro účely vyplnění přílohy č. 2 vyúčtování uváděly samostatně.

K čl. IV – přechodné ustanovení

Je zakotveno standardní přechodné ustanovení, které zajišťuje zamezení nepravé retroaktivity, která by v rámci změn prováděných tímto zákonem nebyla žádoucí. Toto přechodné ustanovení mimo jiné umožňuje "doběhnutí" povinností vyplývajících z rušené směrnice o zdanění úroků z úspor vůči Rakousku.

K části třetí – zrušení zákona o výměně informací o finančních účtech se Spojenými státy americkými pro účely správy daní

K čl. V

Vzhledem k tomu, že celý obsah zákona č. 330/2014 Sb., o výměně informací o finančních účtech se Spojenými státy americkými pro účely správy daní, byl přenesen do zákona č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní, je nutné zákon o výměně informací se Spojenými státy americkými zrušit.

K čl. VI – přechodná ustanovení

Bod 1:

Upravuje se obecné přechodné ustanovení, podle kterého se pro kalendářní roky přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zachovává kontinuita automatické výměny informací podle zákona FATCA. Přechodné ustanovení se vztahuje na celou materii zákona FATCA.

Podle přechodného ustanovení budou finanční instituce plnit povinnosti, které vznikly před 1. lednem 2016, nebo které se plní za období před 1. lednem 2016, podle stávající právní úpravy, tedy podle zákona FATCA, ve znění účinném přede dnem 1. ledna 2016. Ve vztahu ke Spojeným státům americkým tak budou finanční instituce podávat oznámení za kalendářní rok 2015 podle zákona FATCA v jím stanovené lhůtě v roce 2016. Prověřovací a zjišťovací povinnost budou finanční instituce v roce 2016 plnit již podle zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona (tedy v novelizovaném znění).

V rámci přechodného ustanovení se zároveň zajišťuje kontinuita nedokončených řízení a jiných postupů, které se vztahují ke kalendářním rokům přede dnem nabytí účinnosti navrhovaného zákona a které byly dotčeny změnou obsaženou v tomto zákoně.

Bod 2 až 4:

Upravuje se přechodný režim dříve existujících finančních účtů. Dříve existující finanční účet je finanční účet, který je veden finanční institucí k 30. červnu 2014.

Přechodné ustanovení stanoví, že oznamující česká finanční instituce není u dříve existujících finančních účtů povinna zjišťovat a oznamovat federální daňové identifikační číslo Spojených států amerických (tzv. TIN) nebo jiné daňové identifikační číslo nebo jiné číslo používané pro daňové účely. Pokud však finanční instituce tyto údaje zná, je povinna je správci daně oznámit. V opačném případě je povinna oznámit správci daně namísto nich datum narození (pokud jej zná). Skutečnost, zda jsou údaje finanční instituci známy, se posuzuje podle toho, zda je vede ve svých záznamech a evidencích.

Lhůta, ve které není finanční instituce u dříve existujících finančních účtů povinna výše uvedené údaje zjišťovat a oznamovat, uplyne podle dohody FATCA 31. prosince 2016. Obdobně to platí pro plnění prověřovací povinnosti (bod 4).

Bod 5:

Upravuje se zvláštní oznamovací povinnost oznamující české finanční instituce na přechodnou dobu. Povinnost se týká neúčastníci se finanční instituce. Oznamující česká finanční instituce je v rámci plnění oznamovací povinnosti povinna sdělit správci daně název neúčastníci se finanční instituce, které poskytla platbu a úhrnou výši všech jí poskytnutých plateb v daném kalendářním roce.

Oznamovací povinnost se plní zvlášť za kalendářní rok 2015 v rámci oznamovací povinnosti v roce 2016 a za kalendářní rok 2016 v rámci oznamovací povinnosti v 2017.

K části čtvrté – Účinnost

K čl. VII

Vzhledem k tomu, že novelu směrnice DAC II je nutné implementovat s účinností od 1. ledna 2016, je nezbytné, aby zákon nabyl účinnosti k tomuto datu.

Finanční instituce budou plnit povinnosti podle zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní, ve znění navrženého zákona, od 1. ledna 2016. Jinými slovy v roce 2016 budou finanční instituce plnit prověřovací a zjišťovací povinnost a povinnost oznamovací budou za rok 2016 poprvé plnit v roce 2017 (v zákonem stanovené lhůtě). V roce 2017 také Generální finanční ředitelství jako ústřední kontaktní orgán poprvé předá data sesbíraná na základě zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, od finančních institucí do zahraničí. To platí pro plnění povinností, resp. mezinárodní spolupráci jako takovou, ve vztahu k jiným členským státům Evropské unie na základě směrnice DAC II, ve vztahu ke Spojeným státům americkým na základě dohody FATCA i ve vztahu k jiným smluvním státům na základě globálního standardu.

Ve vztahu ke Spojeným státům americkým budou finanční instituce plnit oznamovací povinnost v roce 2016 za rok 2015 podle dosavadních právních předpisů, tzn. podle zákona FATCA, resp. přechodných ustanovení k navrženému zákonu, která doplňují zrušení zákona FATCA (viz čl. IV navrženého zákona).

V případě pozdějšího data nabytí účinnosti by došlo k navýšení nákladů na straně finančních institucí i jejich klientů. Dle směrnice DAC II se finanční účty dělí na „nové účty“ a „dříve existující účty“. Rozhodným datem pro určení, zda jde o účet nový, nebo dříve existující, je 1. leden 2016. Finanční instituce však nemohou bez zákonné opory shromažďovat požadované údaje za účelem jejich oznamování, ani nemohou po klientech vyžadovat v této souvislosti součinnost. V případě pozdějšího data nabytí účinnosti by tak vznikla zvláštní kategorie účtů, které sice budou patřit do skupiny nových účtů, ale finanční instituce by při jejich uzavírání nemohly postupovat dle návrhu zákona, ale musely by tyto postupy uplatnit až dodatečně (po nabytí účinnosti návrhu zákona). To by však bylo výrazně náročnější, než kdyby byly tyto postupy uplatněny již při zakládání účtu, a to například proto, že by bylo nutné krátce po založení účtu znovu oslovit klienty a vyžadovat po nich součinnost.

V Praze dne 9. listopadu 2015

Mgr. Bohuslav Sobotka, v. r.
předseda vlády

Ing. Andrej Babiš, v. r.
1. místopředseda vlády a ministr financí